

Jaarrekening Senzer 2017

Inhoud

1.	Jaarverslag.....	2
1.1	Bericht van de directie	2
1.1.1	Doelen	2
1.1.2	Algemene ontwikkelingen.....	3
1.1.3	Beleidsvisie van het bestuur.....	5
1.1.4	Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid.....	5
1.1.5	Resultaat.....	6
1.2	Beleidsmatige verantwoording	8
1.2.1	Arbeidsintegratie	8
1.2.2	Werk & Participatie	25
1.2.3	Sociaal beleid.....	28
1.2.4	Communicatie	30
1.2.5	Financieel beleid.....	31
1.2.6	Toekomstperspectief van de deelnemingen.....	32
1.3	PARAGRAFEN.....	35
1.3.1	Financiering	35
1.3.2	Weerstandsvermogen	36
1.3.3	Onderhoud kapitaalgoederen	37
1.3.4	Verbonden partijen	38
1.3.5	Bedrijfsvoering.....	39
1.3.6	Risicoparagraaf	40
2.	Jaarrekening	52
2.1	Balans per 31 december 2017.....	52
2.2	Overzicht van baten en lasten 2017.....	55
2.3	Kasstroomoverzicht over 2017.....	56
2.4	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	57
2.5	Toelichting op de balans.....	62
2.6	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	70
2.7	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen	81
3.	Overige gegevens	83
3.1	Controleverklaring.....	83

1. Jaarverslag

1.1 Bericht van de directie

1.1.1 Doelen

2017 is het eerste jaar dat we als Senzer volwaardig operationeel zijn. In dit jaar hebben we veel bereikt, hard gewerkt en hebben we onze organisatie nog verder aangepast. En daar zijn we nog niet mee klaar. We streven er naar om de organisatie zo in te richten dat we onze doelstellingen optimaal kunnen realiseren. We willen als organisatie ook flexibel blijven zodat we in kunnen spelen op ontwikkelingen.

Desalniettemin hebben we onze hoofddoelstelling op instroom en uitstroom bijna gerealiseerd. Dat stemt ons tevreden, maar het kan nog beter vinden wij. Met de toegenomen economische groei, de resultaten van de herscreening en de professionalisering van onze organisatie vinden we dat we meer kunnen bereiken.

In 2017 hebben we het volgende gerealiseerd:

- Instroom = uitstroom nagenoeg gehaald ondanks de instroom van 391 statushouders
- Ruim 200 nieuwe plaatsingen met LKS
- Met integrale teams gebiedsgericht gaan werken; in alle gemeenten is dit in 2017 gerealiseerd.
- Doelmatigheid en rechtmatigheid in 1 team vormgegeven (integraal)
- Herscreening van ruim 1/3 van ons “granieten” bestand
- Gerichte aanpak op plaatsing van statushouders
- Grotere bezetting leerwerkplekken
- Uitvoering van de bijzondere bijstand voor GR Peelgemeenten
- Splitsing SSD met gemeente Helmond
- Eigen SUWI aansluiting
- Veel personele regelingen vanuit de samenvoeging omgezet naar één Senzer regeling
- Professionalisering van de operationeel leidinggevenden binnen Werk en Participatie
- En last but not least: we hebben het gerealiseerd binnen het totaal van de begroting.

Maar er zijn ook een aantal zaken (nog) niet gerealiseerd. De taakstelling op IBA's en beschut werk is niet gerealiseerd. Voor een deel is dit te wijten aan externe omstandigheden. Daarnaast constateren we dat het een uitdaging blijft om voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt een duurzame en goede match te vinden met op een werkplek (bij voorkeur in de reguliere arbeidsmarkt). Maar dat is wel waarvoor we aan de lat staan. Daar worden we beter in, tonen we meer lef en worden we vindingrijker. Maar we zijn er zeker nog niet. Dit moet nog beter.....

We hadden onszelf inzake de uitkeringsdossiers de taakstelling opgelegd om in 2017 een uitstroom te realiseren die gelijk is aan de instroom. Dit hebben we bijna gerealiseerd. De instroom bedroeg 1.894 dossiers, de uitstroom 1.838 dossiers, per saldo een toename van 56 uitkerings-dossiers. Met name de aanvankelijk moeizame uitstroom van de omvangrijke groep statushouders is hier debet aan.

Inmiddels hebben we hier goede stappen vooruit in gezet met goede oplossingen. Daarnaast blijft de complexiteit van de instromers (nu instroom Wajong en Wsw niet meer mogelijk is) een belangrijk aandachtspunt. Door goede doorstrommogelijkheden te bedenken en te creëren, die aansluiten op de mogelijkheden van deze doelgroep gaat dit steeds beter. Bij Plato group (voorheen IGO), Vos

Logistics, Mainetti en Business Post hebben we de capaciteit kunnen uitbreiden. Daarnaast is een samenwerking opgestart met Ergon, voor een opdracht bij HKC.

Met het UWV blijven we in overleg over de indicatie garantiebanen, beschut werk en het vullen van het doelgroep register conform de Participatiewet. Ook landelijk blijft dit een belangrijk aandachtspunt. Het streven van Senzer blijft voor IBA's om de quotum aantallen te realiseren. Voor beschut werk zijn 13 beschut werkplekken gerealiseerd ultimo 2017. Het streven van Senzer blijft om voor de IBA's en de beschut werkplekken te voldoen aan de taakstellingen die het Rijk oplegt aan de arbeidsmarkt.

Binnen arbeidsintegratie is intensief gewerkt aan integrale gebiedsteams om invulling te geven aan een betere aansluiting aan de lokale behoefte en de binding op lokaal niveau binnen het Sociaal Domein. Er zijn 10 integrale gebiedsteams gerealiseerd. Ook de technische voorziening en de beschikbaarheid op lokaal niveau van de juiste informatie vraagt om aanpassingen. Grotendeels hebben we dat gerealiseerd. We verwachten dit in 2018 volledig operationeel te hebben.

In 2017 is Senzer er niet in geslaagd meer medewerkers te detacheren. Senzer heeft als uitgangspunt dat het verloop Wsw wordt opgevangen door indicatie garantiebanen. Het blijft zoeken tussen de goede match van mensen en gevraagde capaciteit. Door betere screening en diagnose, goed aansluitende leerwerkplekken en begeleiding verwachten we dit proces beter te kunnen stroomlijnen. Hiervoor is volledige aandacht bij Senzer.

Van de doelgroepen werkt nu ruim 95% buiten de deuren van Senzer, waarvan 11% via begeleid werken en 14% op locatie in groenprojecten.

1.1.2 Algemene ontwikkelingen

2017 is het eerste jaar geweest waarop Senzer volwaardig en volledig zelfstandig heeft gewerkt. We zien dat de organisatie op onderdelen nog aanpassingen behoeft om goed aan te sluiten bij onze doelstellingen. In 2017 hebben we een aantal wijzigingen doorgevoerd. Met name binnen arbeidsintegratie waar de integraliteit van doelmatigheid en rechtmatigheid is samengebracht. Daarnaast zijn er ook wijzigingen in de ondersteuning (Concern) doorgevoerd waardoor deze beter aansluit bij de behoefte van de uitvoering (het primaire proces). Dit proces zal ook in 2018 een vervolg krijgen. Wij willen als Senzer professioneel zijn en ook als organisatie flexibel zijn en blijven. We willen in kunnen spelen op ontwikkelingen die zich voor doen en mogelijkheden die ontstaan. Dat vraagt wat van onze organisatorische inrichting en van onze medewerkers. Hierover zijn we continu in gesprek met elkaar. Wat is goed voor deze arbeidsmarktregio en helpt de burger het best richting werk en zelfstandigheid?

We zien dat de bezetting binnen arbeidsintegratie nog altijd een zorg is. Daarnaast zijn ook de vervanging van Wsw-ers in de begeleidingsorganisatie, het ziekteverzuim met name in de productie omgeving en de impact van het generatiepact belangrijke aandachtspunten die voelbaar zijn binnen de organisatie. Dat vraagt veel van medewerkers en ook veel van het totale management van Senzer. We hebben de issues in beeld. Nog niet voor alles is een sluitende oplossing. Ook hier blijven we aan werken en oplossingen creëren.

Het Cultuurtraject is in 2017 geheel opgenomen in de bedrijfsvoering. We hebben met elkaar onze (kern)waarden benoemd en beleefd. Medio 2017 hebben we dit geëvalueerd. In gezamenlijkheid hebben we vastgesteld dat de organisatie er klaar voor is om onze eigen cultuur verder vorm te geven

en uit te dragen. Ook in 2017 hebben intensieve externe trainingen plaatsgevonden. Dat zetten we door in 2018. Daarna kunnen we ook dit zelf verder vormgeven en uitdragen binnen Senzer. De basis heeft dan een goed fundament.

De ontvlechting met de gemeente Helmond is in 2017 geheel afgerond. De debiteurensaldi zijn overgenomen. De administratieve afwikkeling moet nog plaatsvinden. Dit geldt ook voor een gedeeltelijke uitvoering van de bijzondere bijstand voor de gemeente Helmond. Helaas hebben we de optimale werking GBA niet in 2017 weten te realiseren. Dit zal in 2018 plaatsvinden. Tot dat moment hebben we afspraken met de gemeente Helmond gemaakt. Met de gemeente Helmond en het UWV zijn in 2017 nieuwe huurafspraken overeengekomen.

De samenwerking en de relatie met de werkgevers in onze arbeidsmarktregio is goed. Het zo veel als mogelijk organiseren vanuit een aanspreekpunt is goed vormgegeven. De wil om inclusief te werken door de werkgevers is er absoluut. Werkgevers weten ons goed te vinden en maken gebruik van ons; vacatures genoeg.

Het aanbod

Kwaliteit in combinatie met inzetbaarheid van de werkzoekenden is niet goed. De belangrijkste belemmeringen zijn kinderopvang, vervoersproblemen, schuldenproblematiek, verslaving, ziekte, justitie en met name de armoedeval. Werken moet lonen en dat is niet altijd het geval door de hoogte van de uitkering in combinatie met bijzondere bijstand en het gebruik van allerlei geldende regelingen. Dat werkt natuurlijk niet motiverend. Het hebben van vrijwilligerswerk, het verlenen van mantelzorg in combinatie met de armoedeval werkt nog extra belemmerend bij het plaatsen van kandidaten. De benadering van statushouders is verbeterd in 2017. Er wordt al vaker gelijk opgetrokken waar het gaat om inburgering en werken. In 2017 heeft een inhaalactie plaatsgevonden richting het einde van het jaar om statushouders in een betaalde baan te krijgen. Maar de samenwerking kan nog succesvoller. Dat wordt verder opgepakt in 2018: de parallelle aanpak.

We zien dat we in 2017 de taakstelling instroom = uitstroom nagenoeg gerealiseerd hebben. Een hele prestatie als je ziet dat dit landelijk niet het geval blijkt te zijn. Omdat we constateren dat instroom en uitstroom een eigen dynamiek kent en een wisselwerking hebben op elkaar gaan we voor 2018 deze prestatieafspraken anders vormgeven; los van elkaar.

Voor de instroom van statushouders hebben we voor 2016 en 2017 extra BUIG middelen aangevraagd en gekregen. Om in de jaren 2018 tot en met 2024 geen last te hebben van de terugbetaling van deze voorfinanciering hebben we voor dit bedrag (circa € 2,4 mln.) een reserve gevormd waaruit we de korting op de BUIG voor deze jaren compenseren.

Daarnaast zien we dat de subsidie voor de Wsw hoger is dan we gecaluleerd hebben in onze begroting. We zien wel dat de bijdrage blijft afnemen de komende jaren naar het verwachte niveau van € 23.500 per arbeidsjaar in 2020 waarna deze weer licht stijgt vanwege toe te passen indexeringen.

In 2017 is besloten om de financiering van VSO/PRO leerlingen (met indicatie IBA / beschut werk) in de lopende begroting op te vangen. Dat wil zeggen dat we niet stoppen met deze contracten, ondanks

het feit dat het nuggers betreft. In 2017 zijn er 544 personen geplaatst op IBA banen, en er zijn 13 mensen geplaatst met een dienstverband op beschut werk.

Het jaar 2017 hebben we afgesloten met een positief resultaat van € 2.023.413. Het Algemeen bestuur van Senzer zal bij de vaststelling van dit jaarverslag nadere besluiten nemen over de bestemming ervan.

1.1.3 Beleidsvisie van het bestuur

In de begroting 2017 heeft Senzer de lijn gevolgd om zo veel als mogelijk de benadering te kiezen dat uitstroom naar werk goed is voor mensen in het algemeen. Senzer zal dan ook altijd onderzoeken wat de mogelijkheden tot arbeid zijn (hoe beperkt ook) en mogelijkheden creëren om deze te benutten. Werk eerst. Daarvoor gaan we nauwe en intensieve relaties aan met het bedrijfsleven binnen deze arbeidsmarktregio en (indien nut aantoonbaar) ook daarbuiten.

We werken er met partners aan om daar waar doorstroming naar werk niet optimaal is verder te optimaliseren en blokkades zo veel als mogelijk weg te halen. Daar waar arbeidsvermogen niet aanwezig is opteren wij voor een aanpak die het best past bij deze groep. Wij zoeken daarbij partners in het sociale domein op en dragen warm over. En we blijven betrokken vanuit onze verantwoordelijkheid voor deze burgers.

Er blijft zorg en aandacht voor plaatsingen beschut werk en ook de nieuwe aanpak statushouders blijven we continueren. Senzer zet ook in op VSO/PRO om zo veel als mogelijk langdurige uitval uit de arbeidsmarkt voor jongeren te voorkomen. We lopen ook projecten met het onderwijs om een betere aansluiting te creëren tussen de beschikbare arbeidsplekken in de arbeidsmarktregio en de aansluiting van onderwijs hierop.

Behalve deze doelstellingen, waarbij medewerkers naar vermogen worden uitgedaagd, streven we er naar om binnen de beschikbare financiële kaders te blijven met onze exploitatie. Door de stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden (met name instroom statushouders en het niet realiseren van de extra 1 % op de instroom als uitstroom in 2016, is het bestand in 2017 gestegen boven de 5% grens ten opzichte van 1 januari 2015. In 2017 heeft dit geresulteerd in een verhoging van de algemene bijdrage conform de Gemeenschappelijke Regeling Werkbedrijf Atlant de Peel.

1.1.4 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

De dagelijkse leiding van Senzer is in handen van het managementteam onder leiding van de algemeen directeur en bestaat verder uit drie directeuren.

De primaire activiteiten zijn verdeeld over de afdelingen Werk & Participatie (Groepsdetachering Dorel, Groenprojecten, Detachering en Participatie) en Arbeidsintegratie (Diagnose, Werkzoekenden dienstverlening, Werkgevers dienstverlening). In de Concernstaf zijn de ondersteunende diensten Staf (Facilitaire diensten, P&O, Juridische uitvoering en interne controle, Secretariaat en Beleid) en Financiën & Projecten (Financiële administratie uitkerings- en salarisadministratie, ICT, Bedrijfsbureau en Informatievoorziening) onder gebracht. Deze afdeling staat onder leiding van een directeur, tevens Concerncontroller.

Aan het hoofd van elk van deze drie organisatieonderdelen staat een directeur. Zij worden rechtstreeks aangestuurd door de algemeen directeur. Daarnaast stuurt de algemeen directeur de afdelingen Bestuurs- en juridische zaken en Communicatie rechtstreeks aan.

De algemeen directeur is tevens onbezoldigd statutair bestuurder van Senzer Horecadiensten B.V. en Senzer Direct Werk B.V. Verder is hij directeur van Stichting Senzer. Bij de 18% deelneming in het aandelenkapitaal van Dariuz® B.V. vertegenwoordigt hij Senzer in de aandeelhoudersvergaderingen.

1.1.5 Resultaat

Het resultaat over 2017 bedraagt (afgerond) € 2.023.000 positief. De verklaring van dit resultaat zit met name in de opbrengst van de verkoop kwekerij Gemert in 2017. Deze verkoopopbrengst is verantwoordt als incidentele bate voor een bedrag van € 1.525.000. Het overige deel van het positieve resultaat is verklaarbaar door meerdere posten (zowel positief als negatief) ; de meest opvallende posten zijn; de verantwoording van de opbrengst vangnetregeling voor de jaren 2016 en 2017 (extra resultaat van ca. € 1.200.000 omdat deze opbrengst voor 2017 niet was begroot) en de ophoging van de voorziening voor personele knelpunten, (kosten € 700.000). De loonkosten ambtelijk en welzijn zijn minder dan begroot, hier staat tegenover dat er meer gebruik is gemaakt van inhuur en dit is te verklaren door het feit dat er openstaande vacatures zijn (per saldo € 600.000 minder kosten). De loonkosten garantiebanen zijn lager, ook is er minder subsidie verstrekt voor de garantiebanen (saldo neutraal). Op de buig middelen is circa € 400.000 meer uitgegeven dan begroot.

Het operationeel resultaat 2017 is als volgt opgebouwd:

Operationeel resultaat		+ € 4.146.000
<u>Incidentele baten:</u>		
Opbrengst verkoop kwekerij Gemert	+ € 1.525.000	
Vrijval voorziening reorganisatie	+ € 497.000	
Vrijval voorziening arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	+ € 70.000	
Vrijval voorziening bodemsanering	+ € 173.000	
Overige	+ € 49.000	
		+ € 2.314.000
<u>Incidentele lasten:</u>		
Project arbeidsmarkt Motie Kersten	- € 588.000	
Dotatie voorziening reorganisatie	- € 1.514.000	
Innovatiekosten	- € 36.000	
VSO/PRO plaatsing / begeleiding	- € 300.000	
Nuggers	- € 90.000	
Overige	- € 34.000	
		- € 2.562.000
<u>Dotaties en onttrekkingen reserves:</u>		
Onttrekking reserve participatiewet	+ € 588.000	
Onttrekking reserve verschuiven betaaldatum	+ € 20.000	
Onttrekkingen reserve bedrijfsrestaurant	+ € 22.000	
Onttrekking reserve innovatie	+ € 36.000	
Dotatie aan algemene reserve	- € 125.000	

Dotatie aan reserve intertemporele middelen	- € 2.541.000
Resultaat vorig boekjaar	+ € 300.000
Dotatie aan reserve verschuiven betaaldatum	- € <u>175.000</u>
	- € 1.875.000
Totaal saldo van baten en lasten	€ <u>2.023.000</u>

Helmond, 4 juni 2018

1.2 Beleidsmatige verantwoording

1.2.1 Arbeidsintegratie

Algemeen

De ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein in het algemeen en de Participatiewet in het bijzonder vragen om vakmanschap en professionalisering van Senzer als organisatie en van haar medewerkers. Binnen Senzer wordt gestreefd naar een cultuur, waarin door het realiseren van vakmanschap de effectiviteit van het gedrag van de professional evenredig toeneemt met onze primaire doelstelling om meer uitstroom te realiseren.

Dit transitieproces wordt mede ondersteund door externe trainingen voor directie en management/teamleiders en de operationele uitvoering Arbeidsintegratie. In deze trainingen wordt aandacht besteed aan het ontwikkelen en versterken van leiderschap waarbij de relatie centraal staat. Het einddoel van bovenstaand transitieproces is nog niet bereikt, maar deze aanpak heeft in 2017 reeds tot de eerste positieve resultaten geleid.

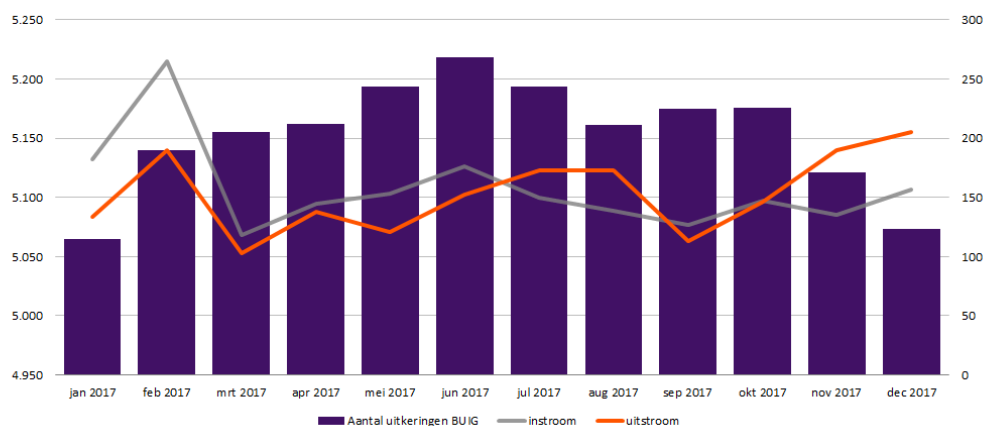
In dit hoofdstuk geven we de stand van zaken alsmede resultaten weer met betrekking tot de in- en uitstroom, de (her)screening en het verdiepend onderzoek. Tevens wordt toelichting gegeven op het uitkeringsbestand en wordt een uiteenzetting gegeven over de resultaten van de plaatsingen en welke instrumenten we hiervoor hebben ingezet.

In- en uitstroom 2017

Ontwikkeling bestand

Volume BUIG Helmond - De Peel	jan 2017	feb 2017	mrt 2017	apr 2017	mei 2017	jun 2017	jul 2017	aug 2017	sep 2017	okt 2017	nov 2017	dec 2017	totaal 12 mnd
instroom	182	265	118	145	153	176	150	139	127	147	135	157	1.894
uitstroom	134	190	103	138	121	152	173	173	113	146	190	205	1.838
Aantal uitkeringen BUIG	5.065	5.140	5.155	5.162	5.194	5.218	5.194	5.161	5.175	5.176	5.121	5.073	
Aantal personen*	6.035	6.134	6.162	6.176	6.202	6.227	6.195	6.155	6.174	6.186	6.137	6.086	

*aantal personen met een uitkering BUIG (inclusief partners)

In 2017 is de doelstelling instroom = uitstroom (aantal uitkeringen in december 2017 nagenoeg gehaald. Echter gedurende het afgelopen jaar heeft er een omslag met betrekking tot de verhouding

instroom en uitstroom plaatsgevonden. Vooral in het vierde kwartaal is er duidelijke inhaalslag waarneembaar. In deze periode bedroeg de instroom 439, terwijl de hoogte van de uitstroom 541 was. Deze trend zet zich in de eerste maanden van 2018 ook voort.

Instroom

Reeds aan de voorkant worden inspanningen geleverd om de instroom in de uitkering zo laag mogelijk te houden en vanaf het eerste contact de focus op werk te richten.

Max WW in zicht

WW'ers die in de laatste fase van een WW-periode (6 maanden) zitten worden door het UWV en Senzer gezamenlijk opgepakt om instroom vanuit de WW naar de bijstand te beperken door, waar mogelijk, de WW'ers naar de arbeidsmarkt toe te leiden. Het project is gestart in januari 2016 en loopt ook nog door in 2017 en 2018. Het project wordt als een succes ervaren, maar desondanks vindt er per kwartaal een evaluatie plaats waardoor de onderlinge afstemming tussen de betrokken medewerkers van het UWV en Senzer optimaal blijft. Deze vorm van overleg heeft er inmiddels toe geleid dat in de aanpak onderscheid wordt gemaakt in doelgroep: doelgroep < 28 jaar, doelgroep 28 t/m 49 jaar, doelgroep > 49 jaar.

Gezamenlijk bemiddelingsteam (GBT)

Senzer kent een publiek private samenwerking met uitzendorganisatie Tempo Team.

Participatiecoaches van Senzer en intercedenten van Tempo Team werken in een gezamenlijke setting aan de toeleiding naar werk. Werkzoekenden die kansrijk worden geacht op de arbeidsmarkt worden door dit team direct opgepakt. Hierbij wordt intensief gebruik gemaakt van het netwerk van Tempo Team. Tevens blijkt dat andere vestigingen van Tempo Team hun vacatures inmiddels ook aanbieden. Dit heeft er toe geleid dat in 2017 in totaal 245 personen middels deze aanpak met succes zijn bemiddeld naar betaalde arbeid (zowel parttime als fulltime).

Degenen die nog niet bemiddeld zijn, zijn concreet in beeld bij werkgevers en worden intensief gevolgd.

Pilot Toegang 2.0

In 2017 is een pilot Toegang 2.0 gestart voor de werkzoekenden uit de gemeenten Geldrop-Mierlo, Asten en Someren die een aanvraag voor een uitkering indienen. Binnen deze pilot wordt gezien of door het onderdeel Aanvraag Uitkeren en Screening Doelmatigheid samen te voegen tot één primair proces, processen effectiever kunnen worden ingericht, de dienstverlening verbeterd en versneld kan worden en het bijdraagt aan een snellere en duurzame uitstroom naar werk.

De samenhang tussen doelmatigheid en rechtmatigheid wordt in deze pilot teruggebracht in één afdeling. Tevens wordt hierbij de integrale aanpak (doelmatigheid en rechtmatigheid verenigd in één persoon) nader onderzocht. Medio 2018 wordt de pilot geëvalueerd en wordt gezien of de huidige aanpak aanpassingen behoeft.

Screening

De (digitale) informatie die de werkzoekende over zichzelf vastlegt in het Talent Center¹ is de basis voor het screeningsgesprek tussen de werkzoekende en de participatiecoach (betere afstemming o.b.v. ervaring en specifieke problematiek). De participatiecoach vult aan, bespreekt de uitkomsten met werkzoekende en corrigeert waar nodig zodat er een goed en realistisch klantprofiel ontstaat. Het klantprofiel bepaalt het verwachte arbeidsvermogen van de werkzoekende en is nodig voor een eventuele match met vacatures en natuurlijk om een zo goed mogelijk vervolg te geven aan het proces richting werk. Samen vormt dit het plan van aanpak.

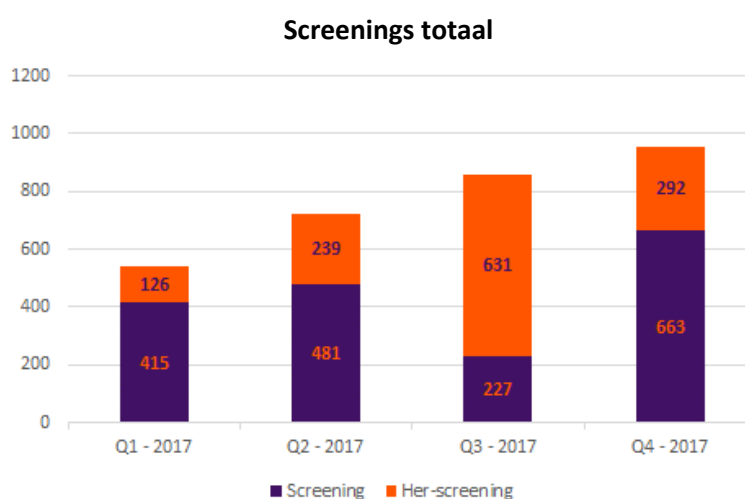
Als het klantprofiel vragen oproept die middels een nadere (praktijk) observatie helder te krijgen zijn, kan er een verdiepend onderzoek worden ingezet met een gerichte onderzoeksvraag.

Nadat ook het recht op uitkering is vastgesteld wordt de werkzoekende overgedragen. Dit is het enige ontkoppelpunt in het proces, aan het juiste gebiedsteam werk met een duidelijke opdracht.

Omdat Senzer van mening is dat een grote groep uitkeringsgerechtigden (ongeveer 3.600 personen) die de afgelopen jaren zijn ingedeeld in de doelgroep Maatschappelijke deelname wel degelijk arbeidsvermogen heeft, worden deze personen vanaf 2017 binnen drie jaar allemaal opnieuw gescreend. Voor 2017 betekent dit dat voor ongeveer 1.288 personen opnieuw is gekeken naar hun competenties, vaardigheden en drijfveren.

Aantal screenings per maand in 2017 (inclusief herscreeningen)

Screenings afgerond	Q1	Q2	Q3	Q4	Totaal
Screenings totaal	541	720	858	955	3074
Waarvan herscreening	126	239	631	292	1288

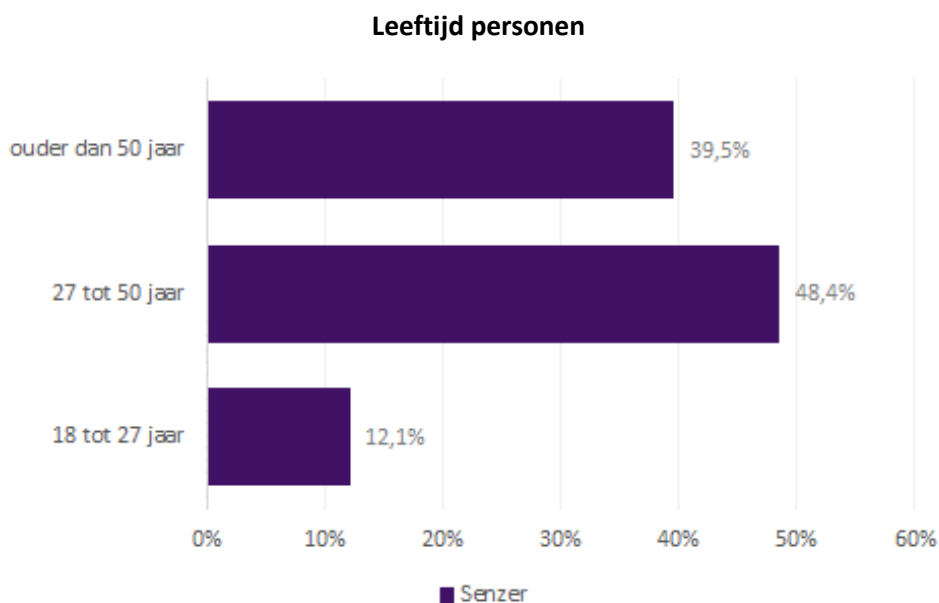
¹ Het Talent Center is een digitale omgeving waar werkzoekenden een persoonlijk E-portfolio kunnen aanmaken.

Een E-portfolio is een digitaal visitekaartje: een uitgebreid CV van iemands talenten en (werk)ervaring.

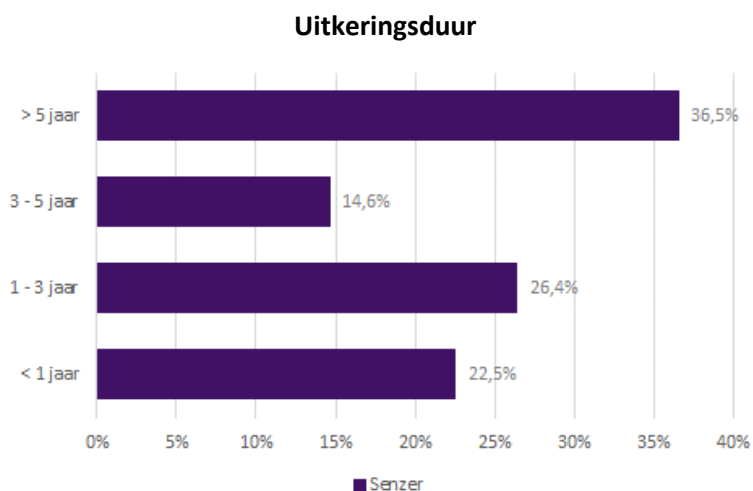
Via het Talent Center kunnen o.a. ook vacatures worden gezocht en zelf-testen worden uitgevoerd.

De bovenstaande grafiek geeft het aantal screenings per kwartaal weer en laat zien dat er een piek aan herscreeningsgesprekken is afgerond in het derde kwartaal. Dit betrof een inhaalslag ten aanzien van de eerste twee kwartalen. Uit de herscreeningen die in 2017 zijn verricht, blijkt ongeveer 50% een arbeidsvermogen te hebben van minimaal 30%. Deze personen ervaren vooral belemmeringen naar werk ten aanzien van medische problematiek (zowel psychisch als fysiek), zorgtaken en schulden.

Kenmerken van het uitkeringsbestand

December 2017: 6.086 personen
Bron: SSD | Maandoverzicht

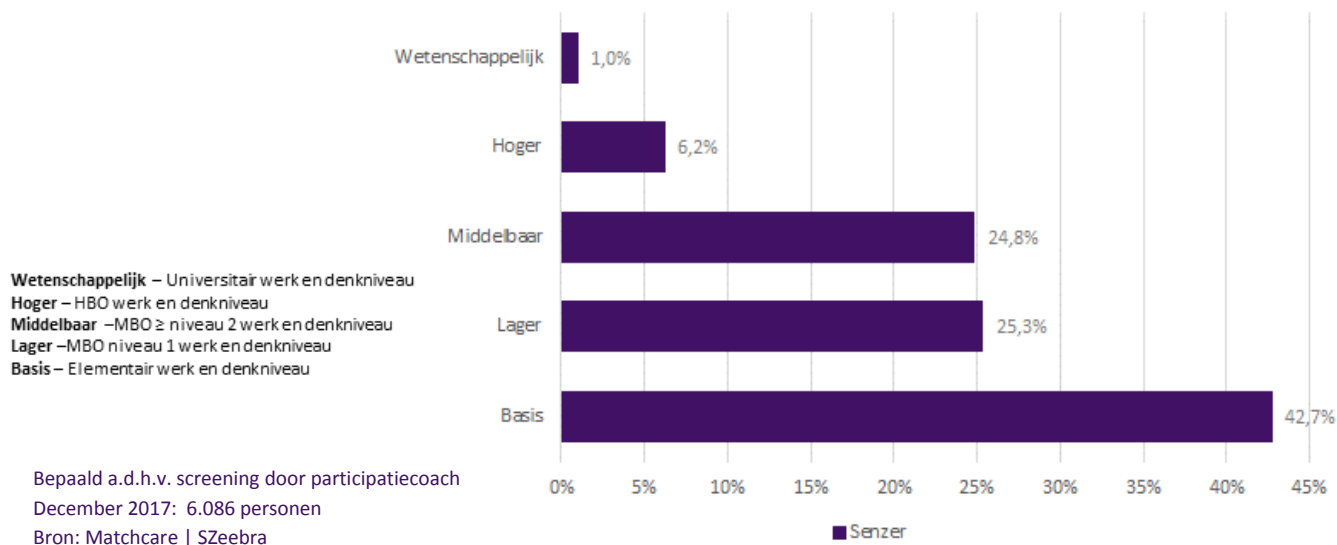

December 2017: 5.073 uitkeringen
Bron: SSD | Maandoverzicht

De kans op uitstroom in het eerste jaar is groot, doordat Senzer vanaf aanvraag direct stuurt op werk. De categorie uitkeringsgerechtigden die langer dan 5 jaar een uitkering hebben, is de voormalige groep maatschappelijke deelname. Senzer verwacht dat deze groep in 2018-2019 kleiner zal worden, omdat degenen waarvan uit de herscreening blijkt dat zij een arbeidsvermogen hebben van minimaal 30%,

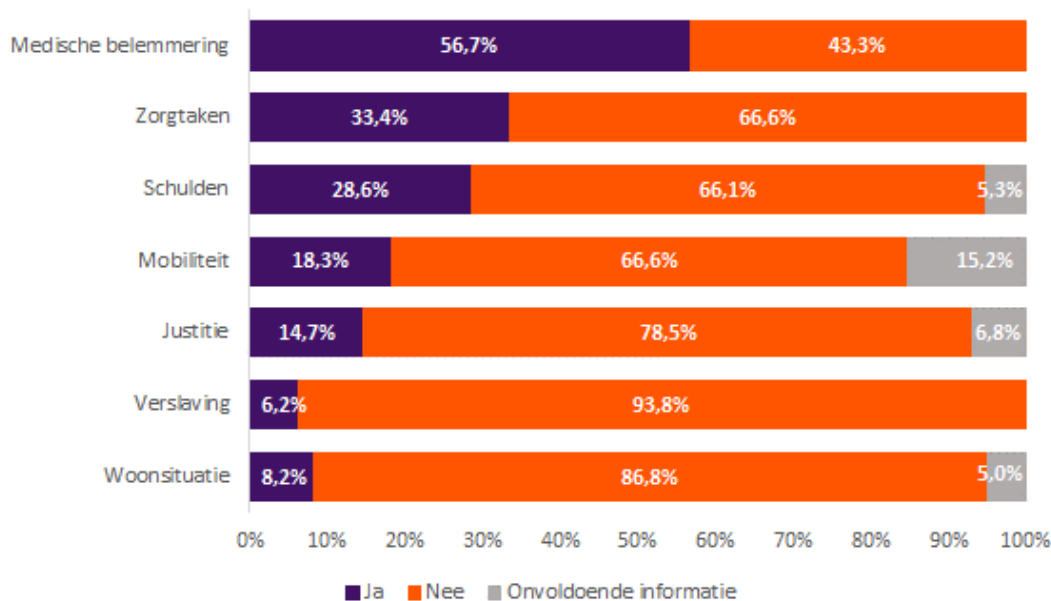
zullen worden opgepakt in een traject naar werk. Naar verwachting is dit ca. 50% van het herscreen bestand van 3.600, zijnde 1.800.

Kenmerk denk- en werkniveau werkzoekenden - personen

Bijna 70% van het uitkeringsbestand heeft een basis dan wel een lager werk- en denkniveau.

Kenmerk werkzoekende – personen(totale bestand)

De belemmering wordt door de persoon zelf aangegeven. Er kunnen meerdere belemmeringen per persoon voorkomen.
 December 2017: 6.086 personen Bron: SSD | Maandoverzicht

De belemmeringen worden in eerste instantie aangegeven door de betrokkene zelf. Door een goede intake en het goede gesprek door Senzer met betrokkene ontstaat een beeld in hoeverre deze belemmering daadwerkelijk een beperking is voor het verrichten van passend werk. Belemmeringen

zijn niet per definitie een beperking om passend werk te verrichten. Ook met belemmeringen zijn mensen in staat om te werken zo is onze ervaring vanuit de Wsw.

Verdiepend onderzoek

Wanneer uit de Screening blijkt dat het arbeidsvermogen van de werkzoekenden nog niet voldoende kan worden vastgesteld, wordt deze met een concrete onderzoeksvraag aangemeld voor een Verdiepend Onderzoek. Als het klantprofiel vragen oproept die middels een nadere (praktijk) observatie helder te krijgen zijn, kan er een verdiepend onderzoek worden ingezet met een gerichte onderzoeksvraag. Gedurende het Verdiepend Onderzoek worden de werknemersvaardigheden, talenten, psychische en/of fysieke belastbaarheid en gedrag (motivatie) van de werkzoekende getoetst door middel van een praktijkassessment, inzet van Worksamples en/of Empowerment instrumenten en/of psychodiagnostisch onderzoek. Tezamen met de vraag vanuit de arbeidsmarkt geeft dit antwoord op het arbeidsvermogen van de werkzoekenden.

Ook komt er een geschatte loonwaarde naar voren. Op basis hiervan en het ontwikkelplan wordt een vervolgtraject geadviseerd richting team werk.

Onderzoeksvragen verdiepend onderzoek

Totaal aantal onderzoeken t/m 4^e kwartaal 2017

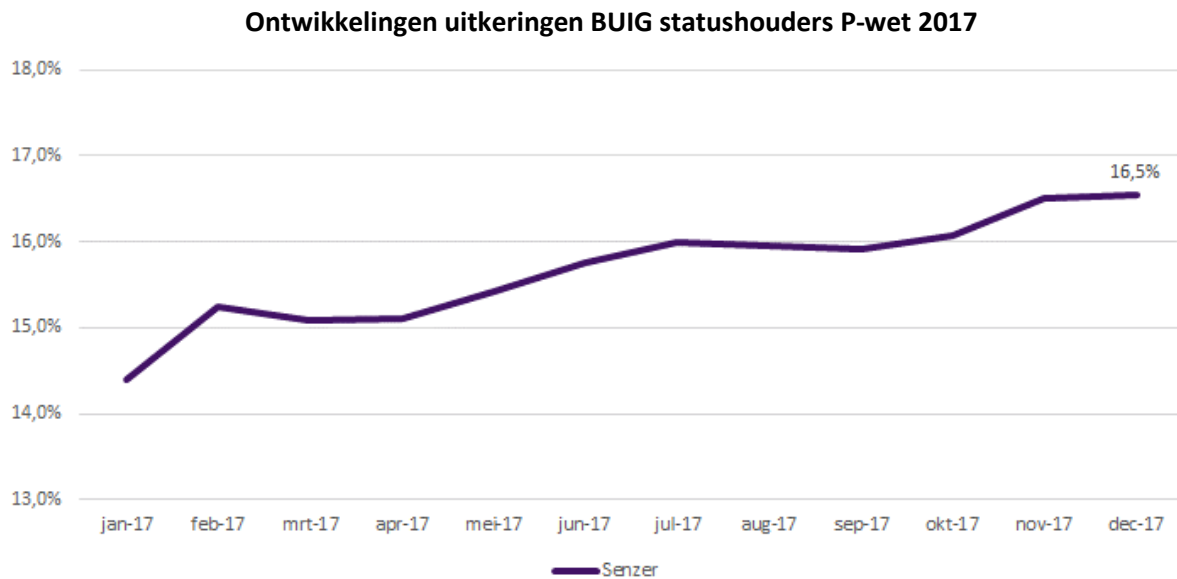
Bron: Matchcare | SZeebra

Het totaal aantal gestelde onderzoeksvragen in 2017 bedraagt 980. De meeste onderzoeksvragen betreffen talentontwikkeling. Ook vragen rond om fysieke belastbaarheid en psychodiagnostiek scoren hoog.

De verwachting is dat het aandeel aanvragen Participatiewet-uitkering door werkzoekenden met meervoudige problematieken (werk- en denkniveau, ervaring, opleiding, sociaal-medisch) zal toenemen, waardoor de vragen richting verdiepend onderzoek zullen stijgen.

Het team is in staat specifiek iemands vaardigheden, talenten en ontwikkelpunten objectief te meten en te voorzien van een duidelijk plan van aanpak richting (aangepast) werk.

Bestandsontwikkeling statushouders 2017

Deze grafiek geeft de procentuele ontwikkeling aan van het aantal uitkeringen aan Statushouders ten opzichte van het totaal aantal uitkeringen (BUIG).

Uit de grafiek blijkt dat in 2017 het uitkeringsbestand verhoudingsgewijs steeds meer uit statushouders bestaat. Dit is een landelijke tendens. De afgelopen jaren heeft er een grote instroom in de uitkering plaatsgevonden ten aanzien van statushouders. Deze instroom drukt op de begroting van Senzer. Daarvoor hebben we van het rijk tijdelijk extra BUIG middelen ontvangen welke we vanaf 2018 weer moeten terugbetalen. Hiervoor hebben we in 2017 een reserve gevormd.

Wij slagen er op dit moment nog slechts in beperkte mate in deze statushouders naar een (reguliere) baan op de arbeidsmarkt te begeleiden. Dit is ook een landelijk beeld. Specifieke aandacht voor de statushouders blijft noodzakelijk.

Derhalve heeft Senzer een Plan van Aanpak Statushouders opgesteld. Dit plan is met ingang van 1 januari 2017 in werking getreden. In dit plan is enerzijds de wijze waarop de doelgroep naar werk wordt begeleid en een aanpak met betrekking tot gezondheidsvoorlichting, onderwijs, huisvesting, enzovoorts opgenomen. Anderzijds zijn in dit plan de uitgangspunten van het project Screening en Matching van Divosa verwerkt. Vanuit dit plan van aanpak zijn in 2017 een coördinator statushouders en twee extra participatiecoaches statushouders aangesteld.

Door deze extra inzet is in 2017 de samenwerking met onder meer het COA geïntensiveerd en vindt de eerste screening door samenwerking met het COA reeds vroegtijdig plaats op het AZC, waar de statushouder verblijft. Deze screening is hierbij vooral gericht op de arbeidsmarktkansen op korte termijn. Kern van de aanpak na vestiging in een van de gemeenten binnen de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel is per 2017 dat er niet meer volgtijdelijk wordt gehandeld in de zin dat eerst het inburgeringsresultaat wordt afgewacht maar dat direct het traject naar werk start.

Duidelijk is dat de taal een factor is in de integratie en arbeidstoeleiding. Conclusie is ook dat de taallessen in de inburgering te beperkt van omvang en diepgang zijn en bovendien geen “werkvloertaal” bevatten. In de arbeidsmarktregio Helmond-de Peel zijn daarom diverse initiatieven gestart voor

uitkeringsgerechtigden die extra taalcoaching op de werkvloer nodig hebben, zoals in Deurne bij het project “Deurne Doet ‘t”, de taalgroep in Asten/Someren, de taalcoaching bij de groepsactiviteiten voor statushouders binnen het stadsleerbedrijf van Helmond, het project “Jeugd dat werkt” in Gemert-Bakel en de interne werkstages van Senzer. Bij de interne werkstages zijn in iedere gemeenten projecten beschikbaar in de Senzer leerlijnen.

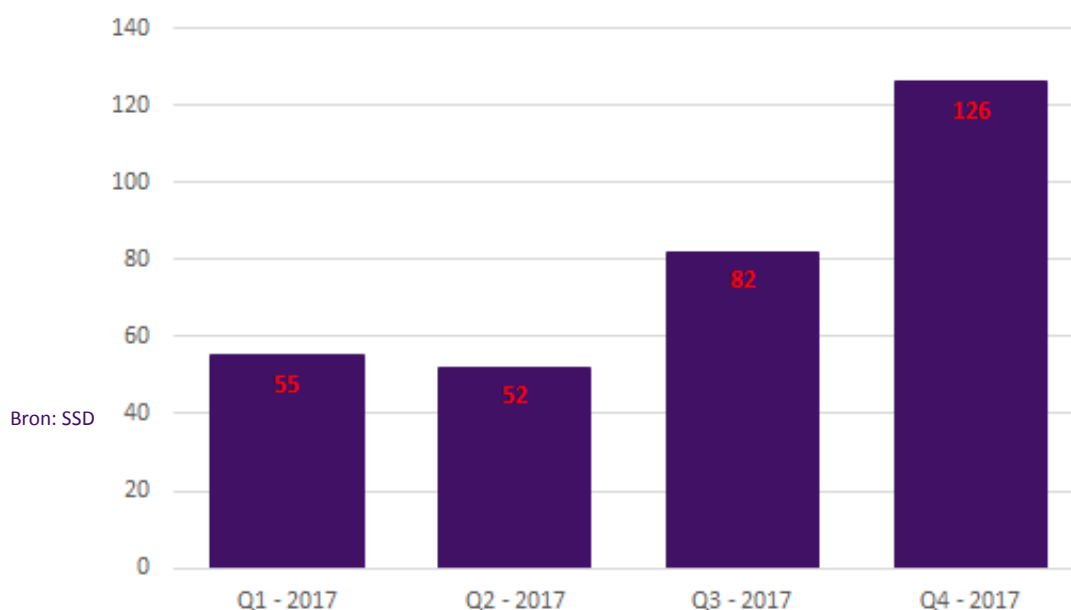
Senzer heeft in 2017 samen met ROC ter AA een eerste stap gezet met het ontwikkelen van zogenaamde werkarrangementen, waarbij statushouders die moeten inburgeren een parallelle aanpak krijgen, zijnde inburgering en ook betaalde arbeid. Immers, werk is de beste vorm van integratie. In 2018 zullen deze werkarrangementen middels een pilot van start gaan.

Ter bevordering van de bemiddeling en/of communicatie tussen statushouders en werkgevers, heeft Senzer in 2017 twee praktijkondersteuners in dienst genomen. Het gaat hierbij om een Syrische en een Eritrese werkzoekende uit de doelgroep. Zij vervullen zowel de rol van bemiddelaar als communicator.

Ook heeft Senzer de registratie van de participatieverklaringen, die voortvloeien uit het verplichte participatietraject voor inburgeraars, ingericht.

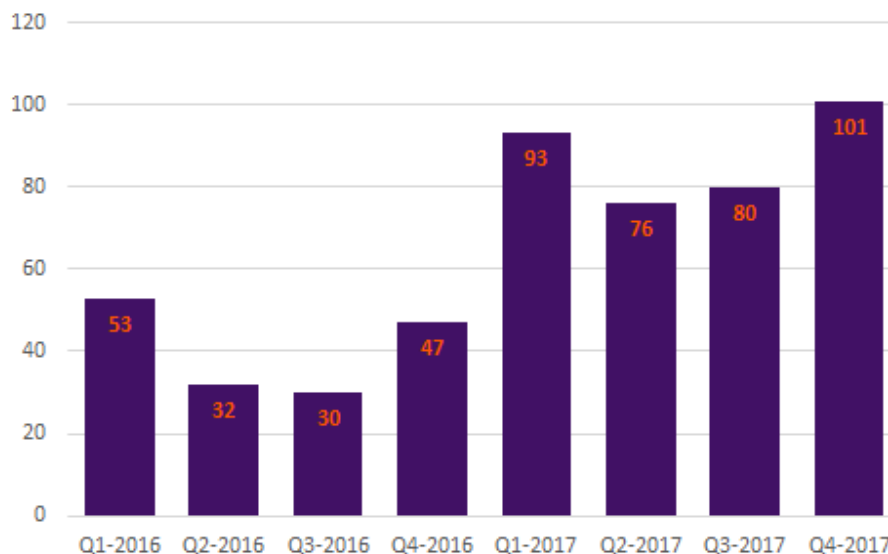
Werkzoekenden dienstverlening

Aantal gestarte werkstages in 2017

Via een werkstage kan de werkzoekende onder begeleiding zijn werknemers- en vakvaardigheden (verder) ontwikkelen en het arbeidsvermogen te ontwikkelen, teneinde de kans op duurzame plaatsing te vergroten. In 2017 zijn er in totaal 315 werkstages gestart. Duidelijk is dat het aantal werkstages dat benut wordt een stijgende lijn laat zien.

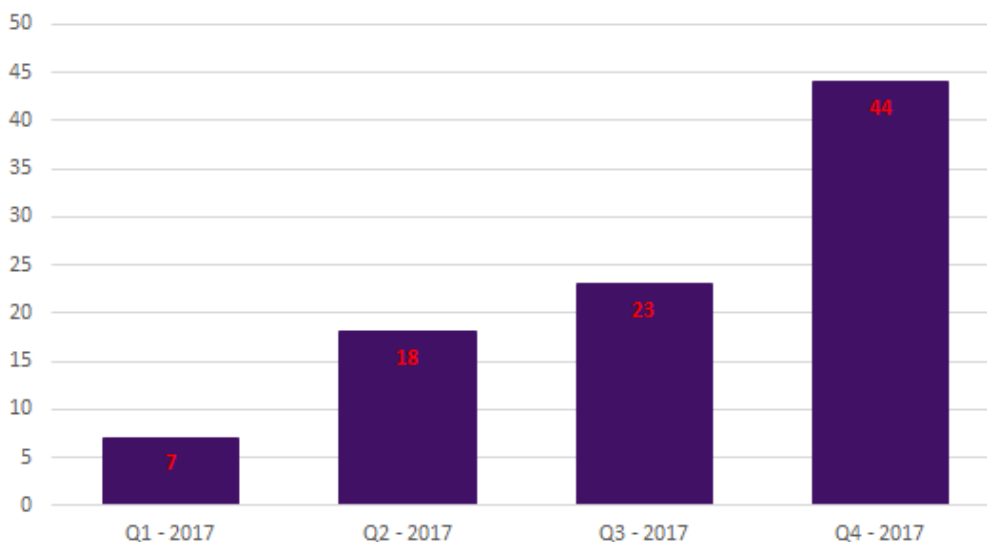
Afgeronde loonwaardemetingen sinds 2016

Aantal afgeronde loonwaarde metingen in 2017 bedraagt 350. Hiervan zijn 70 herbeoordelingen en 280 nieuwe metingen.

Door de invoer van de praktijkroute per 1 januari 2017, waarbij werkzoekenden via een gevalideerde loonwaarde meting, geregistreerd worden in het doelgroepenregister, is de vraag naar loonwaardemetingen gestegen.

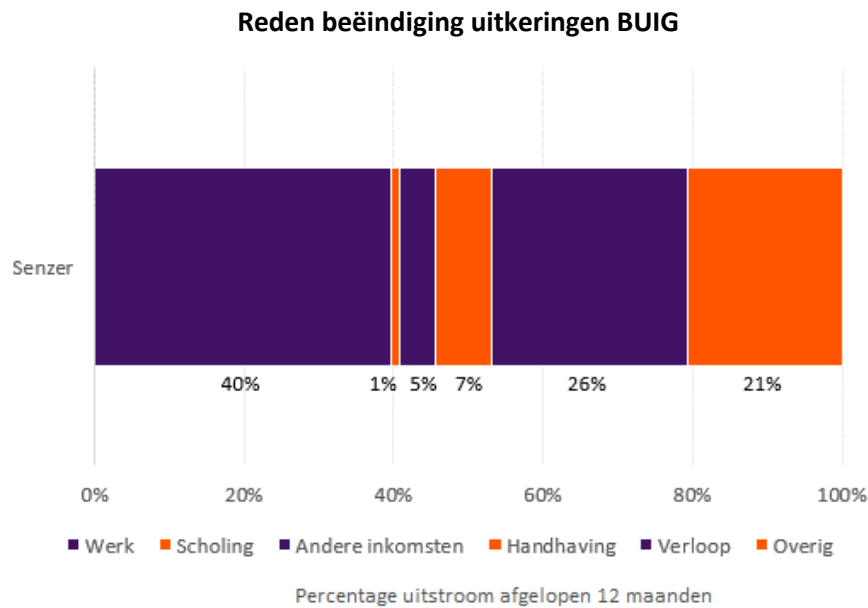
Aantal gestarte proefplaatsingen in 2017

Een participatiecoach kan in overleg met de werkgever een werkzoekende op een proefplaatsing plaatsen, wanneer er een intentie is tot het afsluiten van een arbeidsovereenkomst. De periode is afhankelijk van de afspraken maar duurt niet langer dan 3 maanden. Tijdens de proefplaatsing leren de werkgever en werkzoekende elkaar kennen en wordt in de praktijk beleefd of er een 'match' is tussen de werkzoekende en de vacature.

In 2017 zijn er in totaal 92 werkzoekenden gestart in een proefplaatsing bij een externe werkgever. Elk kwartaal neemt het aantal proefplaatsingen toe. Ondanks de stijging is de verwachting dat er meer werkzoekenden starten in een werkstage dan in een proefplaatsing. De direct bemiddelbare werkzoekenden kunnen vaak direct aan het werk via een uitzendbureau of in een arbeidscontract met een proefperiode. Overigens kan gedurende de proefplaatsing wel een loonwaardemeting plaatsvinden.

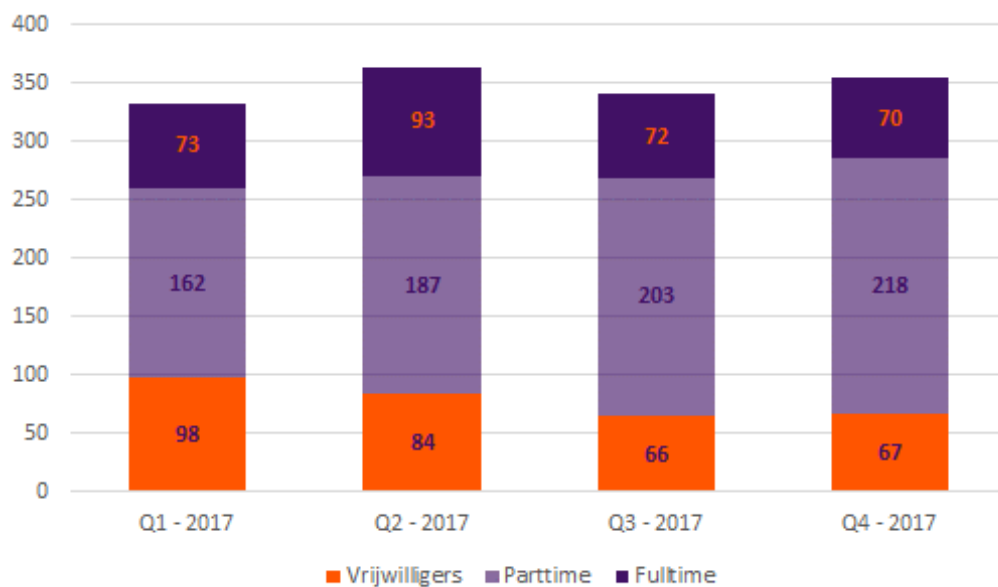
Plaatsingen

Totaal aantal uitstroom afgelopen 12 maanden: 1.838 Bron: SSD | Maandoverzicht

In 2017 is 40% van de uitkeringsgerechtigden van wie de uitkering is beëindigd, uitgestroomd naar werk. Met betrekking tot andere inkomsten kunnen we denken aan bijv. alimentatie. Onder verloop vallen de redenen: 'Bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd', 'Overlijden', 'Detentie', 'Verhuizing naar andere gemeenten', 'Verhuizing naar buitenland' en 'Aangaan relatie'.

Totaal aantal plaatsingen 2017

Totaal plaatsingen t/m 4^e kwartaal 2017: 1393

Bron: SSD en CVS

Plaatsingen per doelgroep	Q1 - 2017	Q2 - 2017	Q3 - 2017	Q4 - 2017	totaal
<i>Fulltime</i>	44	65	54	56	219
<i>Parttime</i>	132	153	149	174	608
Werkzoekenden met uitkering	176	218	203	230	827
<i>Fulltime</i>	17	19	12	11	59
<i>Parttime</i>	19	20	42	29	110
Werkzoekenden zonder uitkering	36	39	54	40	169
<i>Fulltime</i>	7	7	6	3	23
<i>Parttime</i>	9	9	12	10	40
VSO/PRO leerlingen	16	16	18	13	63
<i>Fulltime</i>	5	2	0	0	7
<i>Parttime</i>	2	5	0	5	12
Herplaatsingen Wsw	7	7	0	5	19
<i>Fulltime</i>	73	93	72	70	308
<i>Parttime</i>	162	187	203	218	770
Totaal aantal plaatsingen werk	235	280	275	288	1078
Vrijwilligers	98	84	66	67	315
Totaal aantal plaatsingen	333	364	341	355	1393

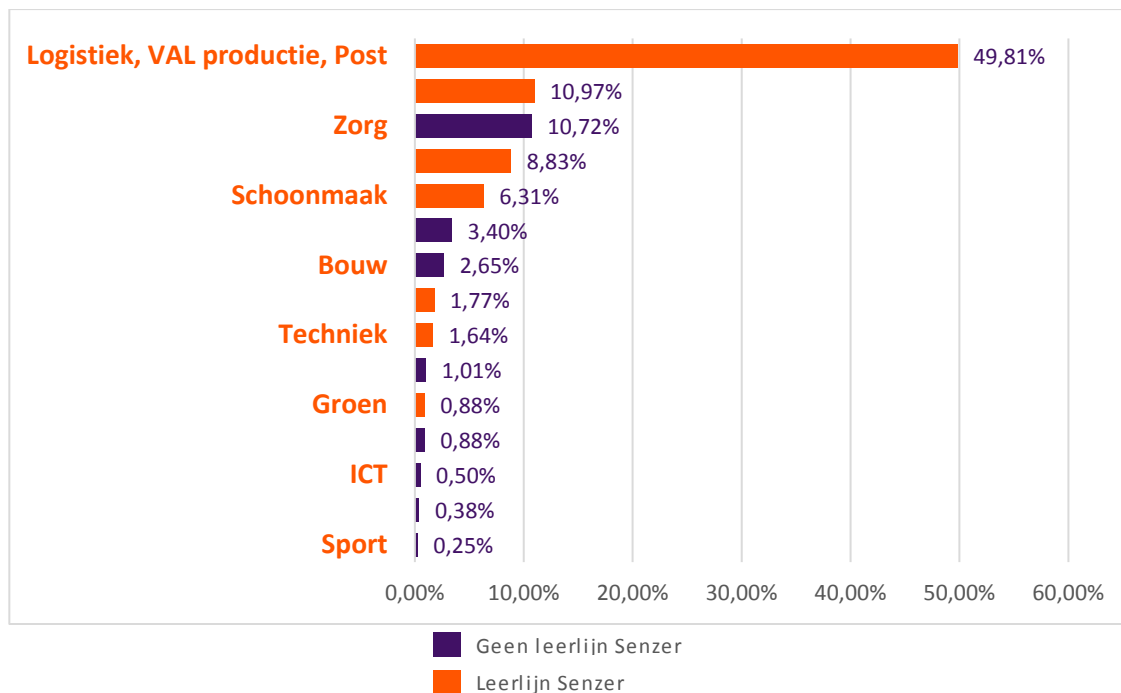
Bron: SSD en CVS

In 2017 zijn steeds minder werkzoekenden bemiddeld naar vrijwilligerswerk en steeds maar naar parttime werk (parttime werk zijn alle plaatsingen waarbij het urencontract lager is dan een full time contract conform de bij die werkgever geldende Cao). Senzer heeft in 2017, naast het realiseren van

duurzame volledige uitstroom, volop ingezet op het verlagen van de uitkeringen door het vergroten van aantal uitkeringsgerechtigden dat parttime werkt. Hiervoor zijn de volgende acties uitgevoerd:

- Het team accountmanagers benadert werkgevers met de mogelijkheid van (parttime) werk. De klantbegeleiders van Senzer onderzoeken in hun contacten met werkzoekenden die geen werk hebben en wel een uitkering ontvangen ook nadrukkelijk de mogelijkheden voor parttime werken.
- Het team werk van Senzer voert gezamenlijk een actie uit dat tot doel heeft om iedere werkzoekende die reeds parttime werkzaamheden heeft en daarnaast nog een uitkering, volledig uit te laten stromen. Dit door de betreffende werkgevers te benaderen met het doel om de parttime werkzaamheden uit te breiden zodat de werkzoekende uitkeringsonafhankelijk wordt.
- Senzer heeft de betaaldatum voor de uitkering van werkzoekenden in 2017 verschoven. Op deze manier worden belemmeringen zoals blokkering van de uitkering, terugvordering en achteraf verrekenen van de uitkering, enzovoort. voor werkzoekenden/uitkeringsgerechtigden om parttime werk te aanvaarden weggenomen. Door deze verschuiving kunnen de inkomsten direct verrekend worden. Daarnaast betekent deze actie een vermindering van de administratieve lastendruk voor zowel Senzer als de werkzoekenden, omdat deze procedure vereenvoudigd is.

Plaatsingen naar werk per vakgebied in 2017

IBA (markt en overheid)

Met ingang van 1 januari 2017 is de praktijkroute ingegaan wat inhoudt dat werkzoekenden met verminderde loonwaarde aangetoond door een gevalideerde loonwaarde meting worden toegelaten tot het doelgroepregister. Het proces praktijkroute is in het tweede kwartaal ingeregeld.

Werkzoekenden die voldoen aan de criteria worden geregistreerd. Via een bericht naar het

inlichtingenbureau worden de werkzoekende toegevoegd in het doelgroepregister. Onderstaande informatie wordt beschikbaar gesteld door UWV.

Plaatsingen IBA Nederland	nul	Q3-16	Q4-16	Q1-17	Q2-17	Q3-17	Vershil
Aantal in doelgroep register	247.739	238.276	212.875	204.074	204.409	206.750	-40.989
Aantal regulier banen Markt	33.840	44.738	46.968	49.833	53.701	57.626	23.787
Aantal regulier banen Overheid	5.134	4.168	4.548	4.859	5.219	5.502	368

Plaatsingen IBA Helmond – de Peel	nul	Q3-16	Q4-16	Q1-17	Q2-17	Q3-17	Vershil
Aantal in doelgroep register	4.123	3.953	3.665	3.552	3.582	3.617	-506
Aantal regulier banen Markt	594	851	884	991	1.079	1.132	538
Aantal regulier banen Overheid	28	31	31	41	33	34	6

Het is nog niet mogelijk om de resultaten van het 4^e kwartaal 2017 te presenteren. Het UWV publiceert de Trendrapportage 4^e kwartaal 2017 in april 2018 en de Landelijke monitor banenafpraak – jaarmeting 2017 pas in juli 2018.

Ondanks het feit dat het aantal burgers met een IBA in absolute zin afneemt, slagen wij er in meer mensen te plaatsen. Dit is voornamelijk te verklaren door de ervaring die de Participatiecoaches in de afgelopen maanden hebben opgedaan met deze specifieke doelgroep. Overigens kunnen wij hier nog steeds slagen ter verbetering maken.

De arbeidsmarktregio Helmond – de Peel heeft 538 extra IBA banen bij werkgevers en 6 extra IBA banen gecreëerd bij de overheid tot en met het derde kwartaal van 2017.

We hebben tot en met het derde kwartaal 2017 dus ruim voldaan aan het te realiseren plaatsingen in de private sector. Het aantal plaatsingen in de publieke sector blijft echter ruim achter. Teneinde hierin een kentering aan te brengen is op 11 juli 2017 een werkconferentie georganiseerd. In deze conferentie zijn concrete afspraken gemaakt om ook bij publieke werkgevers garantiebannen te realiseren. Hiertoe is Senzer reeds bij een paar gemeenten binnen de arbeidsmarktregio Helmond-de Peel bezig met een (aanzet tot) onderzoek betreffende functiecreatie. Met de andere gemeenten vinden momenteel gesprekken plaats om hiermee te starten. Tevens hebben er inmiddels gesprekken plaatsgevonden met een aantal onderwijsinstellingen om binnen deze organisaties ook aan de slag te gaan met een onderzoek naar functiecreatie.

Beschut Werk

Senzer heeft de gestelde taakstelling inzake Beschut Werk van 2017, zijnde 44 plaatsingen niet gehaald. Een belangrijke verklaring hiervoor is dat de indicatie voor Beschut Werk van het UWV te streng uitpakt en onvoldoende bij de praktijk aansluit. Ook komt het aantal personen dat zich meldt voor een indicatie Beschut Werk niet overeen met het wettelijk voorgeschreven aantal Beschut Werk

plekken. In 2017 is vanuit SZW een campagne gestart om mensen die (denken) in aanmerking (te) komen voor beschut werk, hun ouders, begeleiders en eventueel docenten beter te informeren over beschut werk. De campagne moet ertoe leiden dat degenen die gebaat zijn bij beschut werk, zo snel mogelijk op de goede plek terecht komen. Daarnaast heeft Senzer het initiatief genomen om samen met het UWV mogelijke kandidaten voor de doelgroep zelf te benaderen. Te denken valt hierbij aan personen die op 31 december 2014 nog beschikten over een Wsw- en/of Wajong indicatie, maar (als gevolg van de in de persoon gelegen factoren) nog niet in aanmerking zijn gekomen voor plaatsing binnen de Participatiewet.

We streven er naar om alle personen met een indicatie Beschut Werk te plaatsen op een voor hen passende werkplek. Senzer ziet voldoende mogelijkheden om dit te realiseren. Ook voor 2018 zullen hiervoor maatregelen worden genomen. Gesteld kan worden dat het ontbreken van beschikbare werkplekken geen reden kan zijn om de gestelde taakstelling niet te halen.

Plaatsingen beschut werken	2017
Taakstelling 2017	44
Afgegeven indicaties door UWV	29
Aantal mensen geplaatst (met dienstverband)	13
Aantal nog in traject	16

Gebiedsgericht werken

In 2017 heeft een verdere ontwikkeling plaats gevonden ten aanzien van het gebiedsgericht werken. De teams zijn uniform ingericht met een multidisciplinaire samenstelling. Dit betekent dat Participatie coaches Werk, Statushouders en uitkeringsspecialist (beheer) een gebiedsteam vormen. Ieder team heeft een werkgebied, dat voor de gemeente Helmond aansluit bij de huidige 4 wijken en de doorontwikkeling naar 4 sociale wijkteams. Er zijn ook gebiedsteams ingericht voor alle Peelgemeenten. In totaal zijn 10 gebiedsteams operationeel.

Door deze aanpak is voor veel personen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt maatwerk mogelijk. Immers door het overgaan op wijkgericht werken:

- Kunnen personen in hun eigen omgeving worden geactiveerd en gere-integreerd zodat de dienstverlening op hun individuele behoeften kan worden afgestemd;
- Krijgen consulenten makkelijker de mogelijkheid om hun klantenbestand in kaart te brengen en relaties met (lokale) werkgevers op te bouwen. De versteviging van dit netwerk draagt bij aan het uitplaatsen van werkzoekenden
- Wordt aangesloten bij de werkwijze van veel samenwerkingspartners waardoor interdisciplinair overleg, wat vaak noodzakelijk is voor meervoudige probleemsituaties, vereenvoudigd wordt.

Op deze wijze ontstaat meer focus en aansluiting bij de lokale behoeften wat naar verwachting leidt naar snellere en betere doorstroom naar passende arbeid.

Enkele specifieke regionale projecten gericht op uitstroom

Peelportaal

Het PeelPortaal is een effectieve netwerkorganisatie waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid in de regio met gebruik van elkaars expertise in een publiek private samenwerking op innovatieve wijze vormgeven aan het onderwijs en de toeleiding naar arbeid van leerlingen in een kwetsbare positie.

In het schooljaar (2016/2017) is gestart met de opbouw van de Portaalorganisatie. Voor Senzer houdt dit in dat zij de schakel is tussen de deelnemende scholen (alle regionale scholen voor VSO, Pro en Entree-onderwijs) en het regionale, reguliere bedrijfsleven. Deze schakelfunctie richt zich zowel op het gebied van het vinden van passende leer- werkomgevingen als bij het te ontwikkelen curriculum dat gebaseerd gaat worden op de ook door het werkbedrijf gehanteerde zeven vakgebieden V.A.L.(Value Added Logistics, waaronder assemblage/verpakken), groen, horeca & detailhandel, facilitair, food, techniek of logistiek.

In de loop van de 2^e helft van 2017 zijn er Selectie & Oriëntatieweken (SOW) voor leerlingen uit het PRO-VSO onderwijs opgezet en geëvalueerd, waaraan inmiddels 15 scholieren hebben meegedaan. Deze z.g. SOW week is speciaal opgezet voor leerlingen vanaf 15 jaar die speciaal voortgezet (praktijk)onderwijs volgen binnen regio Helmond-de Peel en waarvan de verwachting is dat zij niet via het Entree-onderwijs hun startkwalificatie kunnen behalen. In de SOW-week krijgen zij inzicht in hun talenten, kansen en interesses en volgt een advies over verder te nemen stappen richting werk of scholing. Tevens is in 2017 een start voorbereid (samenwerking tussen Bouw Infra Mensen, BS&I, ROC ter AA en Senzer) van 5 peelportaalcolleges waar leerlingen in praktijk en theorie begeleid gaan worden in het vakgebied van hun keuze: bouw, groen, logistiek, schoonmaak / facilitair en horeca. De eerste Peelportaalcolleges zullen begin 2018 starten.

Van School naar Werk (Pro/VSO/Entree)

Sinds 1 januari 2015 is de gemeente, in plaats van het UWV, verantwoordelijk voor het begeleiden van leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs en leerlingen van de praktijkschool die vroegtijdig de school verlaten. De leerlingen vallen, doordat ze nog geen 18 zijn en geen recht hebben op het aanvragen van een bijstandsuitkering, onder de doelgroep niet-uitkeringsgerechtigden. In samenwerking met de scholen, stichting MEE en Senzer is er de afgelopen jaren een sluitende aanpak ontwikkeld om te voorkomen dat leerlingen tussen wal en schip vallen. Door een intensieve samenwerking worden leerlingen begeleid naar werk, eventueel een vervolgopleiding of richting dagopvang. De verwachting is dat jaarlijks tussen 70 tot 100 leerlingen (dit is inclusief MEE) aangemeld worden door de scholen en worden begeleid. 50% van de leerlingen ontvangen een arbeidsovereenkomst bij een werkgever.

Plaatsingen van school naar werk	2017
Gestart in 2017	177
Nog in traject einde 2017	71
uitgestroomd naar regulier werk	12
Uitgestroomd naar gesubsidieerd werk	51
Voortijdig beëindigd (dagbesteding, verhuizing, etc.)	43

Daarnaast zijn in 2017 vanuit de agenda regionale aanpak jeugdwerkloosheid 'samen naar een werkende toekomst' naast bovengenoemde doelgroep ook de (oude) voortijdige schoolverlaters als prioritair aangemerkt. Het grootste deel van deze jongeren blijkt overigens een Pro/Vso-achtergrond te hebben. Door deze opzet moet in de toekomst worden voorkomen dat er schoolverlaters buiten beeld raken.

In 2017 zijn er, in samenwerking met het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC), 35 vroegtijdig schoolverlaters met en zonder uitkering in een traject naar werk of school genomen door Senzer. De kandidaten worden door een participatiecoach geactiveerd om vervolgens te worden bemiddeld naar werk of terug te keren naar school. De eerste resultaten zullen medio maart/april 2018 bekend zijn.

Om het geheel te coördineren is in 2017 bij Senzer een coördinator van School naar werk aangesteld die ervoor moet zorgen dat er een sluitende aanpak wordt bewerkstelligd van onderwijs naar de arbeidsmarkt. In 2019 zal dit worden geëvalueerd.

Maak een punt met je leeftijd

Het project "Maak een punt met je leeftijd" is gericht op werkzoekenden die 50 jaar zijn of ouder. Bij deze aanpak is de focus vooral gericht op storytelling en het zichtbaar maken van de werkzoekende. Er zijn 7 kandidaten boven de 50 jaar aangemeld vanuit Senzer. Het traject is in 2017 gestart en loopt door in 2018.

De eerste 26 weken hebben de kandidaten gewerkt aan een tijdschrift waar ze zichzelf in hebben gepresenteerd. Met het tijdschrift in de hand hebben zij zichzelf, onder begeleiding van het reïntegratiebedrijf DMW Groep (De Mens Werkt, rechtstreeks en via workdates gepresenteerd bij werkgevers. Vier kandidaten zijn doorgestroomd naar werk, de overige zitten nog in traject.

Workdates in Helmond – de Peel

Senzer heeft in 2017 in samenwerking met het UWV workdates op zowel lokaal als regionaal niveau georganiseerd. Werkgevers die op zoek zijn naar gemotiveerde medewerkers ontmoeten mensen die op zoek zijn naar een nieuwe baan of stageplek. En dat op een laagdrempelige, persoonlijke informele en resultaatgerichte manier. Zowel voor werkgevers als voor werkzoekenden biedt een workdate meerwaarde boven het klassiek aanbieden van een vacature en het reageren met een sollicitatiebrief. Hier zien beide partijen wat voor 'vlees ze in de kuip' hebben en is er de mogelijkheid om een persoonlijk gesprek te voeren.

Speeddates bij werkgevers

Naast het feit dat er in alle gemeenten in 2017 workdates zijn georganiseerd, hebben er bij werkgevers op locatie in 2017 ook speeddates plaatsgevonden. Onder andere EDCO, Huijbregts, Kassen Astensomeren, Jetstone, Oostappen en Gardenworld Nuenen hebben hieraan hun medewerking verleend.

E-portfolio voor MBO afstudeerders

In het begin van 2017 is er een plan opgesteld om alle leerlingen die op het einde van schooljaar 2018 ROC ter AA verlaten richting andere scholen of naar werk op te nemen in het E-portfolio van Senzer. De leerlingen die werkzoekend worden zijn dan zichtbaar voor werkgevers in de arbeidsmarkt regio Helmond – de Peel. In samenwerking met Matchcare zijn er bijeenkomsten geweest met het ROC ter

AA om teamleiders en betrokkenen te informeren. Eind 2017 is er op initiatief van het ROC een overleg gepland daarin duidelijk werd dat het ROC nog niet klaar was voor implementatie. In 2018 wordt er een nieuwe werkgroep samengesteld om het plan te implementeren.

Startbaan: Een nieuwe start voor de dak- en thuislozen richting een baan en woning.

Startbaan biedt dak- en thuislozen een traject aan waarbinnen werk en wonen centraal staan en de betrokken partijen intensief samen zullen werken. De gemeente Helmond wil dat alle inwoners mee kunnen doen, rond kunnen komen en vooruit kunnen komen en gelooft dat werk en wonen een belangrijke stap vormen om deze specifieke groep te bereiken en mee te kunnen doen in de maatschappij. SMO, LEV groep en Senzer werken intensief samen om minimaal 10 dak- en thuislozen weer een zelfstandig bestaan op te laten bouwen.

Het project startbaan is in het vierde kwartaal van 2017 opgesteld. In februari 2018 is het project ook daadwerkelijk van start gegaan. Personen die een woning hebben worden verder opgepakt richting werk.

Bevordering arbeidsparticipatie mensen met psychische aandoeningen

De navolgende doelen willen we met dit project bereiken:

1. De samenwerking tussen GGZ-Oost-Brabant, de WMO, het UWV en Senzer vergroten. Deze samenwerking structureel verankeren (bij voorkeur regionaal)
We willen elkaar beter leren kennen door inzicht te krijgen in elkaars organisatie: rollen, doelen, werkwijzen en interventies en context. We willen graag dezelfde taal spreken en werkafspraken maken over ondersteuning van gezamenlijke cliënten (GGZ/Senzer/UWV, gemeenten).
2. Het is belangrijk dat de betrokken partijen voldoende kennis hebben over wat werkt voor mensen met psychische aandoeningen om hen naar werk te begeleiden en/of werk te behouden. De verschillende betrokken partijen kunnen voor elkaar trainingen/workshops organiseren ter deskundigheidsbevordering.
3. De betrokken partijen kennis laten nemen van het instrument IPS (Individuele Plaatsing en Steun).
4. Gedurende de projectperiode willen we 10 werkzoekenden met psychische aandoeningen begeleiden naar de arbeidsmarkt.

De start van het project is door omstandigheden, met toestemming van de subsidieverstrekker, uitgesteld naar 1 januari 2018. Verantwoording vindt in 2018 plaats.

1.2.2 Werk & Participatie

Resultaten Werk & Participatie

Over 2017 bedraagt het operationeel resultaat van Werk & Participatie - € 147.410. Dit betekent voor dit organisatie onderdeel een resultaat van € 1.174.968 beter dan begroot. In belangrijke mate is dit gerealiseerd door een € 427.654 hogere toegevoegde waarde te genereren met bijna 40 minder productieve fte's dan begroot en gemiddeld 8,7 minder fte in de begeleidingsorganisatie. Hierdoor zijn de loonkosten totaal € 1.685.494 (€ 1.088.120 + € 597.374) lager dan begroot. Tevens is € 267.539 bespaard op overige kosten bij de groepsdetacheringen. De gemiddelde toegevoegde waarde per uur bedraagt in 2017 € 8,45, dit is € 0,10 beter dan begroot. De inkomsten in 2017 uit financieringsbronnen zijn € 1.205.719 lager dan begroot. Dit wordt verklaard door het feit dat 45,5 minder IBA fte's zijn geplaatst dan begroot en de additionele vergoeding € 2.100 gemiddeld is over de geplaatste medewerkers met een full time dienstverband van 40 uur. Omgerekend is dit € 1.312,50 voor een garantiebaan van 25,5 uur, ten opzichte van het landelijke uitgangspunt van € 4.000 additionele vergoeding. We gebruiken in deze slechts 33% van het landelijk toegekende Participatiebudget. Aandachtspunt is het stijgende ziekteverzuim bij met name Wsw-medewerkers. Door een toename van beperkingen en gebreken als medewerkers ouder worden, neemt de inzetbaarheid en productiviteit af. Veranderingen in wet- en regelgeving vragen een andere benadering in verzuimaanpak. In 2018 wordt het verzuimbeleid hierop aangepast.

Totaal overzicht exploitatie Werk & Participatie

Omschrijving	2017		
	begroot	werkelijk	verschil
<u>Lasten</u>			
Loonkosten FTE Productief	€ 35.026.529	€ 33.938.409	€ 1.088.120
Loonkosten FTE Begeleidingsorganisatie	€ 5.548.123	€ 4.950.749	€ 597.374
Overige kosten Begeleidingsorganisatie	€ 6.911.830	€ 6.644.291	€ 267.539
Totaal Lasten	€ 47.486.482	€ 45.533.449	€ 1.953.033
<u>Baten</u>			
Opbrengsten FTE Productief	€ 14.776.000	€ 15.203.654	€ 427.654
Totaal financiering uitvoering Participatiewet	€ 31.388.104	€ 30.182.385	€ 1.205.719-
Totaal Baten	€ 46.164.104	€ 45.386.039	€ 778.065-
Resultaat	€ 1.322.378-	€ 147.410-	€ 1.174.968

Tabel: Resultaten Werk & Participatie t/m Q4

Per 1 juli 2017 zijn de individueel gedetacheerde medewerkers en Wsw-medewerkers werkzaam via begeleid werken als onderdeel van de doorontwikkeling van Senzer overgedragen van Arbeidsintegratie naar Werk & Participatie. De resultaten van deze activiteiten zijn in 2017 nog gepresenteerd bij Arbeidsintegratie, conform begroting. Ingaande 2018 worden de resultaten van deze activiteiten gepresenteerd bij het onderdeel Detachering & Participatie. Aansturing van jobcoaches vanaf 1 juli 2017 heeft reeds synergie voordelen opgeleverd door een betere afstemming met de werkleiders van diverse groepsdetacheringen en daardoor een optimalisatie van de dienstverlening naar werkgevers in de regio.

Als onderdeel van de professionalisering van de begeleidingsorganisatie binnen Senzer zijn in 2017 de functies van operationeel leidinggevende herschreven en nieuw gewaardeerd. In aanvulling op de voormalige functie omschrijving van werkleider en assistent werkleider is een functie van voorman beschreven. De functies senior assistent werkleider en senior werkleider zijn vervallen. De nieuwe functie omschrijvingen zijn gericht op het begeleiden van werkzoekenden, het trainen van werknemers- en vakvaardigheden en het maximaal door laten stromen van medewerkers met een verminderde loonwaarde. Dit in aanvulling op het vervullen van de werkgeversrol voor medewerkers met een verminderde loonwaarde en het realiseren van –met een Inleener overeengekomen- productie doelstellingen. Deels zijn de leidinggevendenden per 1 november 2017 benoemd in deze gewijzigde functie. Voor de overige medewerkers is een ontwikkelplan opgesteld, waar in 2018 en 2019 uitvoering aan wordt gegeven, dan wel zijn maatwerk afspraken gemaakt.

Kansen grijpen

De economische groei in de regio heeft in 2017 kansen opgeleverd voor uitbreiding van capaciteit bij een aantal opdrachtgevers van Werk & Participatie. Concreet gaat het om een structurele groei van ruim 60 fte's bij de opdrachtgevers Plato group (voorheen IGO), Vos Logistics, Mainetti en Business Post. Daarnaast is een samenwerking opgestart met Ergon, waarbij assemblage van smart tv's en monitoren wordt uitgevoerd in opdracht van HKC. Om deze kansen te grijpen en te komen tot duurzame plaatsingen is het noodzakelijk op het moment van vraag de juiste medewerkers op deze profielen te matchen. Om na screening werkzoekenden met een verminderde loonwaarde direct te plaatsen bij opdrachtgevers is in veel gevallen niet mogelijk. Er dient eerst geïnvesteerd te worden in het opdoen van werknemers- en vakvaardigheden. Om die reden is de keuze gemaakt om de vraag naar extra capaciteit met name in te vullen middels doorstroom van reeds bij groepsdetacheringen geplaatste medewerkers. Met name vanuit de groepsdetachering Dorel zijn veel (Wsw) medewerkers doorgestroomd naar andere groepsdetacheringen. Op individueel niveau is de inzetbaarheid besproken met de voormalige en toekomstige leidinggevende. Het is immers van belang de verandering voor deze medewerkers zorgvuldig te begeleiden. De vraag naar Maxi-Cosi car seats is in 2017 conform de door Dorel afgegeven forecast 1.150.000 stuks geweest. Dit geeft werkgelegenheid aan ongeveer 600 medewerkers (475 productieve fte's). Door doorstroom van capaciteit vanuit de groepsdetachering Dorel naar reguliere dienstverbanden en andere (groeps)detacheringen bij gelijkblijvende vraag ontstaat ruimte voor nieuwe instroom van werkstages en dienstverbanden voor medewerkers met een verminderde loonwaarde. Eind 2017 is onder gelijkblijvende voorwaarden het contract met Dorel verlengd t/m december 2019 en is de intentie uitgesproken in december 2018 nieuwe voorwaarden overeen te komen voor het continueren van de samenwerking vanaf 2020. Bij groenprojecten is bij diverse gemeenten overgegaan naar een nieuwe samenwerkingsvorm. Deze maakt verbinding tussen onderhoud van de openbare ruimte en het sociaal domein. Door een combinatie van detachering met een dienstverleningsovereenkomst wordt de gemeente tevens de kans geboden om invulling te geven aan inclusief ondernemen en het invullen van de voor hen geldende quotering.

Lef tonen

Naast continuïteit in werk voor gemiddeld over 2017 1.090 Wsw fte's en ultimo 2017 190 fte's met een indicatie baanafpraak, tonen we lef door de werkzaamheden continue aan te passen. Dit met als doel de match te maken met de inzetbaarheid van zo veel mogelijk werkzoekenden. Werkpotentieel met

een loonwaarde tussen 30 en 80%, die zichtbaar is geworden door herscreening. Of nieuwe instroom, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan statushouders. Voorbeelden daarvan zijn integratie van deze groep in groen onderhoud binnen Deurne doet 't in combinatie met taalcoaching en samenwerking met Stadsleerbedrijf en LEV groep in het Klussen Team Buitendienst (KTB) in Helmond. In totaal worden binnen Werk & Participatie 290 leerwerkplekken geboden, in 7 verschillende vakgebieden en 11 verschillende profielen. In 2017 zijn gemiddeld 150 personen gelijktijdig op deze werkplekken geplaatst (52% bezetting) met een gemiddelde doorlooptijd van 26 weken. De leerwerkplekken hebben derhalve aan ruim 300 werkzoekenden aangepast werk, begeleiding en indien gewenst opleiding op entree niveau geboden met als doel uitstroom naar betaald werk. Van deze werkzoekenden is ongeveer 35% geplaatst in een regulier dienstverband en ongeveer 35% in een dienstverband met loonkostensubsidie binnen Senzer. De resterende 30 % is om diverse redenen (nog) niet succesvol uitgestroomd naar betaald werk.

Talent zien

In 2017 heeft door Werk & Participatie middels een routekaart van uitkering naar werk communicatie plaats gevonden naar alle participatiecoaches binnen de gebiedsteams, accountmanagers en het gemeenschappelijk bemiddelingsteam. Daardoor is bekendheid gegeven aan de kansen die we binnen de infrastructuur van Senzer en onze inleners kunnen bieden in werk. Dit heeft in belangrijke mate bijgedragen aan het beter benutten van de beschikbare leerwerkplekken, passend bij de talenten van de werkzoekenden. Verwachting is dat het percentage bezetting van de leerwerkplekken in 2018 verder zal toenemen. Met bijzondere aandacht is daarbij gekeken naar de statushouders. Voor hen zijn specifieke leerwerkplekken ingericht, waarbij naast het opdoen van arbeidsritme, werknemers- en vakvaardigheden tevens invulling wordt gegeven aan taalcoaching op de werkvloer in samenwerking met werkvloertaal en ROC.

Baanafpraakbanen (IBA's) worden uitgedrukt in eenheden van 25,5 uur (Klijnsma-norm).

Onderstaande tabel geeft het aantal personen, fte's en gerealiseerde baanafpraakbanen gemiddeld over 2017 weer.

IBA's Werk & Participatie	gemiddeld over 2017	
	personen	fte
Activiteit		
Individuele detacheringen	30	23
Dorel	95	71
Groen	19	15
Detacheringen en Participatie	73	58
	217	167
IBA's (25,5 uur)		262

Tabel: Realisatie IBA Banen t/m Q4

Toekomst geven

Om te borgen dat niet alleen nu in een gunstig economisch klimaat, maar ook in economisch mindere tijden voldoende en passende werkgelegenheid in de regio voorhanden is, dient juist nu geïnvesteerd te worden in nieuwe ontwikkelingen. Eén hiervan is de opkomst van de Circulaire Economie. Senzer

heeft deelgenomen aan een innovatietraject Future Proof Ondernemen in samenwerking met Cedris en Twynstra Gudde. De ingediende business case waarbij kansen worden gegrepen die de circulaire economie biedt in werkgelegenheid voor zowel reguliere capaciteit als medewerkers met een verminderde loonwaarde is tijdens een dragon's den door Start Foundation, ABN Amro en ASN bank gewaardeerd als meest innovatieve business case. In 2017 is hier verder inhoud aan gegeven door het organiseren van een grijp kansen sessie. In 2017 heeft dit tot extra werkgelegenheid geleid door verbinding te maken tussen milieustraten en de kringloop winkel. Door een nieuwe stroom "kringloopwinkel" te organiseren op de milieustraat wordt afval teruggebracht naar hergebruik. Dit proces levert werkgelegenheid en reduceert de afvalstroom. Tevens wordt er aan gewerkt om in partnership met een aantal opdrachtgevers producten uit de lineaire economie om te zetten naar circulaire business modellen. Van eigendom naar gebruik. Prognose is dat dit in 2018 de eerste concrete banen gaat bieden aan werkzoekenden. Daarmee kunnen we hen toekomst geven in werk.

Als onderdeel van de pilot Inclusie en technologie, een samenwerking van Cedris, SBCM en TNO, is een pilot lopende bij Senzer in samenwerking met Dorel om de techniek OSS (Operational Support System) toe te passen bij de assemblage. Door deze wijze van instrueren kunnen medewerkers met cognitieve beperkingen worden ingezet op het assemblage proces, kunnen medewerkers groeien van enkelvoudige naar meervoudige handelingen en kan de kwaliteit van productie aantoonbaar worden geborgd. In 2018 worden de resultaten van deze pilot gepresenteerd. De directeur Werk & Participatie van Senzer neemt deel aan het kerngroep overleg van de landelijke pilot Inclusie en Technologie. Hierdoor nemen we als Senzer ook kennis van de uitkomsten van pilots met andere technologie, zoals exo-skeletten en cobots. Technieken die de maakindustrie in Nederland kansen en onze mensen toekomst in werk bieden.

1.2.3 Sociaal beleid

Ziekteverzuimaanpak

Wsw/WIW

In 2017 is het verzuim van de Wsw en WIW gestegen met 3,3% naar 13,7%. Dit is 4,7% boven de in de begroting opgenomen bovengrens. Dit is nog echter nog altijd onder de 14,4% wat het gemiddeld verzuim is van sw-bedrijven in Nederland met een zelfde grootheidsklasse. Het gemiddelde in de branche is overigens ook gestegen van 13,9% naar 14,4%.

Het succes van het lage verzuimcijfer zat in voorgaande jaren met name in de aanpak van kortdurend verzuim. Het langdurig verzuim vormt daarmee inmiddels het grootste aandeel van het verzuim. De vergrijzing van de Wsw'ers in combinatie met meervoudige beperkingen speelt hierin een grote rol, wat ook een landelijke ontwikkeling is. Daarnaast bemoeilijkt verscherpte wetgeving rondom de privacy van zieke medewerkers om goed in gesprek te komen en te blijven met medewerkers over hun re-integratieproces. Voor 2018 wordt van belang de arbodienstverlening bij te stellen op de huidige verzuimproblematiek en de leidinggevendenden waar nodig verder te coachen in de eigen regie passend binnen de kaders van wet- en regelgeving.

Direct werk

In 2017 is het aantal Direct Werkers toegenomen met gemiddeld 143 fte tot een gemiddelde van 221 fte. Dit betreft voornamelijk medewerkers met een loonkostensubsidie of loondispensatie. Daar waar

de Wsw afneemt in aantal, zal het aandeel Direct Werkers stijgen. Voor het verzuim van deze doelgroep is 9% als bovengrens gesteld. In 2017 is een gemiddeld verzuim van 6,9%, wat aldus 2,1% onder de bovengrens zit. Het verzuimpercentage is ten opzichte van de Wsw/WIW weliswaar significant lager, maar laat zich nog moeilijk vergelijken in verband met de relatief korte dienstverbanden.

Ambtelijk/ sociaal werk

Voor het personeel sociaal werk en ambtenaren is het verzuim 1,3% gestegen naar 5,4%, hetgeen 0,4% boven de gestelde bovengrens zit. De stijging is met name veroorzaakt in de eerste helft van het jaar. In de tweede helft van het jaar is een consistente daling ingezet, waarmee het verzuim in december uiteindelijk is uitgekomen op 4,3%

Senzer Werkend Leren

Senzer kent het programma Senzer Werkend Leren voor werkzoekenden en doelgroep medewerkers. Dit programma kent als doel de instroom-, doorstroom- en plaatsingsmogelijkheden van de doelgroep te vergroten. Door een modulair aanbod van werknemersvaardigheden, vakvaardigheden, taal en rekenen is maatwerk mogelijk. Daarnaast blijft het volgen van een BBL-entree opleiding met Mbo-I diploma mogelijk voor medewerkers met loonkostensubsidie of loondispensatie die het aankunnen.

Hiervoor lopen afspraken met samenwerkingspartners ROC Ter AA, Helicon en SVS voor het uitvoeren van de diverse opleidingsmodules. Ook is de inhoud van de modules waar nodig verfijnd. Hier zijn de eigen vakdocenten zoveel mogelijk bij betrokken, om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de opleidingsvragen die leven op de werkvloer. Met het programma Senzer Werkend Leren biedt Senzer kansen.

Werknemersvaardigheden

Binnen het programma Senzer Werkend Leren zijn in 2017 in totaal 64 medewerkers en werkzoekenden gestart met de training werknemersvaardigheden. Deze training is verzorgd door docenten van het ROC Ter AA.

Het aanleren van gedrag- en werknemersvaardigheden is een belangrijk aandachtspunt in de begeleiding van medewerkers in traject in de richting van een zo duurzaam mogelijke plaatsing. Uit navraag van kenniscentra bij bedrijven in de regio is gebleken dat werkgevers met name geïnteresseerd zijn in medewerkers met goede werknemersvaardigheden. Op het niveau van onze doelgroep vinden werkgevers het gedrag dat een medewerker laat zien veel belangrijker dan dat hij/zij bepaalde vaktechnische vaardigheden bezit. Werkgevers geven aan dat ze de benodigde vaktechnische vaardigheden de medewerkers zelf wel aanleren, volledig aangepast op de gevraagde kennis en vaardigheden van de functie. Dit is onveranderd gebleven ten opzichte van voorgaande jaren. Gedrag blijft daarmee tot een hele belangrijke, zo niet cruciale factor van uitstroom.

Thema's die aan de orde zijn gekomen:

- Communiceren;
- Arbeidsomstandigheden;
- Omgaan met elkaar;
- Samenwerken = samen werken;

- Omgaan met kritiek / feedback.

Van de 64 deelnemers hebben in totaal 43 deelnemers de training met succes afgesloten. En 16 van de 43 deelnemers hebben een positief advies gekregen voor doorstroom naar BBL.

SVS Basisopleiding schoonmaak

Binnen het vakgebied schoonmaak hebben 8 medewerkers de vakgerichte schoonmaakopleiding met succes doorlopen. Dit is een branche erkend diploma waardoor doorstroom naar verschillende opdrachtgevers binnen het vakgebied schoonmaak mogelijk is. Onze eigen vakdocent verzorgt de lessen. Praktijkbegeleiding vindt plaats op de eigen werkplek.

1.2.4 Communicatie

In nauwe samenwerking met onze partners gaven we in 2017 vorm aan het versterken van de arbeidsmarkt. Als netwerkorganisatie investeerden we dan ook stevig in de relatie met de diverse stakeholders om de belangen van onze doelgroepen te behartigen en de continuïteit van de bedrijfsvoering te versterken.

Interne verbinding

Onze medewerkers en het samenspel tussen de teams die veelal in nieuwe samenstellingen opereren maken het verschil. Er was dan ook veel aandacht voor de interne verbinding. Het cultuurtraject en de Blits-trainingen droegen daar in belangrijke mate aan bij. Daarnaast ontwikkelden we voor medewerkers van de begeleidingsorganisatie een digitaal magazine. Daarmee beogen we de kennis over interne organisatie te vergroten, de beweging op het gebied van houding en gedrag te ondersteunen en de missie van Senzer herkenbaar te maken. Dat doen we onder andere door praktijkcases, verhalen van medewerkers en informatie over onze omgeving. Natuurlijk komen daarbij positieve zaken aan de orde maar er wordt ook gemixt met leermomenten en zelfreflectie. De artikelen passen binnen ons DNA van lef tonen, kansen grijpen, toekomst geven en talent zien.

Aandacht voor politiek

Uiteraard was er veel aandacht voor de politieke stakeholders, die vanzelfsprekend in deze fase van ontwikkeling van het werkbedrijf erg geïnteresseerd zijn. Zij zijn onder andere via presentaties in de raden op de hoogte gehouden, maar ook via werkbezoeken aan Senzer. In 2017 ontwikkelden we ook 'Informail', een digitale nieuwsbrief waarin raadsleden op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen binnen Senzer en het werkveld.

Afstemming cliëntenraad

Senzer vindt het belangrijk om werkzoekenden/uitkeringsgerechtigden goed en tijdig te informeren. Daarbij stemmen we ook altijd af met de regionale cliëntenraad. Voor werkzoekenden/uitkeringsgerechtigden richten we in 2017 een printmedium in (Aan de slag) waarmee we niet alleen kunnen informeren maar ook inspireren, met voorbeelden uit de praktijk die voor herkenning kunnen zorgen.

Werkgevers in het zonnetje

Een belangrijke partner wordt gevormd door werkgevers, die niet alleen essentieel zijn voor de vraag naar capaciteit, maar ook in het kader van het creëren van leerwerkplekken voor onze doelgroepen. We legden nadrukkelijk de verbinding, zowel met als tussen deze partijen, in de vorm van

ontmoetingen via bijeenkomsten en workdates. Extra aandacht voor werkgevers vond plaats via de Dag van de Ondernemer, waarbij ondernemers in het zonnetje werden gezet. Tijdens deze dag werd ook voor de allereerste keer de Senzer Award uitgereikt.

Relatie met pers

Parallel aan de directe contacten genereerden we algemene publiciteit rondom diverse projecten en samenwerkingen. Van belang daarbij is een goede relatie met de pers. We hebben de vertegenwoordigers van de media uitgenodigd en ontvangen op diverse locaties van Senzer.

1.2.5 Financieel beleid

In 2017 heeft Senzer financieel een goed jaar gekend. De uitvoering is naar behoren verlopen en sluit de exploitatie met een positief resultaat (zie onderstaand overzicht van baten en lasten).

Overzicht van baten en lasten

	<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>
Baten	€ 154.332.000,00	€ 148.644.000,00
Lasten	€ -150.434.000,00	€ -151.534.000,00
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	€ 3.898.000,00	€ -2.890.000,00
Mutatie reserves	€ -1.875.000,00	€ 2.890.000,00
Gerealiseerd resultaat	<u>€ 2.023.000,00</u>	<u>€ -</u>

Na de sanering van de leningen in 2010 heeft Senzer nog één lening lopen, ultimo 2017 groot € 944.000, met jaarlijkse aflossing van € 145.210 en een looptijd tot 2024. Deze lening past volledig binnen de kaders van de Wet Fido. Het vervroegd aflossen van deze lening is niet zinvol omdat de boeterente die in rekening gebracht zou worden hoger is dan de mogelijke rentebesparingen uit hoofde van de aflossing.

Voor het reguleren van de financiële stromen van de activiteiten tussen de vennootschappen (zie hiervoor ook het schema Verbonden Partijen) en de GR zijn met de vennootschappen rekening-courantovereenkomsten gesloten. De saldi van deze posities blijven ultimo 2017 in alle gevallen binnen de grens van € 500.000.

Het liquiditeitssaldo ultimo 2017 bedraagt € 15.996.000, bestaande uit € 15.986.000 aan banksaldi en € 10.000 aan kasgelden. Met ingang van 16 december 2013 is Senzer wettelijk verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren. Als gevolg daarvan worden de eigen bankrekeningen van Senzer dagelijks afgeroomd tot een saldo dat gemiddeld per kwartaal maximaal 0,75% van de begrote exploitatielasten mag bedragen, zijnde een bedrag van € 1.137.000. De liquide middelen ultimo 2017 staan voor € 15.231.000 op de schatkistbankrekening bij het Rijk. Op eigen rekeningen staat ultimo 2017 een saldo van € 755.000. De gemiddelde kwartaalsaldi gedurende 2017 zijn steeds onder het maximale saldo gebleven. Daarmee voldoet Senzer aan de verplichtingen uit hoofde van de Wet Hof, onderdeel schatkistbankieren. Het totale liquiditeitssaldo is ten opzichte van ultimo 2016 toegenomen.

De uitvoering van het financieel beleid wordt bewaakt met behulp van de beoordeling van de financiële kengetallen die eens per kwartaal worden gerapporteerd. Het betreft de financiële kengetallen BBV (netto schuldquote, solvabiliteitsrisico, structurele exploitatieruimte) die allen een

beeld geven van het vermogen van Senzer om haar schulden, zowel op korte als (middel)lange termijn, te kunnen voldoen. De berekende waarden voor deze ratio's zijn opgenomen aan het einde van de paragraaf 1.3.6 Risicoparagraaf. De ratio's zijn gedurende 2017 steeds beter geweest dan de daarvoor geldende normen. Daaruit mag geconcludeerd worden dat Senzer in 2017 een gezond beleid gevoerd heeft aangaande de financiële middelen gebaseerd op voorzichtigheid en zekerheid.

Om ook in economisch moeilijker tijden niet direct een beroep te hoeven doen op de gemeenten streven we naar een bepaald weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen stelt de Senzer in staat om een eventueel verliesgevend jaar met eigen middelen op te vangen. In de bestuursvergadering van 24 juni 2013 is de geactualiseerde notitie Weerstandsvermogen bestuurlijk vastgesteld. Besloten is tot een verdere clustering naar de bestemmingsreserves lopende projecten, Participatiewet en een algemene reserve waarvan de hoogte in het vervolg is bepaald op maximaal 30% van het totale vermogen. Dit laatste uitgangspunt zal de komende jaren, op grond van een periodieke herijking ervan bij begroting en jaarrekening, leidraad blijven bij de bestemming van de resultaten. Een specificatie van het geactualiseerde weerstandsvermogen is eveneens opgenomen bij 1.3.2 Risicoparagraaf van dit jaarbericht.

Per 1 januari 2016 vallen overheidsorganen onder de VPB plicht voor zover zij optreden als ondernemer. Dit begrip is ruim gedefinieerd. Senzer is in die zin ondernemer voor de VPB wet. De VPB wet kent een vrijstelling voor de activiteit; het bieden van werkgelegenheid aan arbeidsgehandicapten. Zowel medewerkers met een Wsw indicatie als medewerkers met een indicatie verminderde loonwaarde ($\leq 80\%$) en de directe begeleidingsorganisatie voldoen aan de definitie voor deze vrijstelling. Indien een organisatie voor 90 % of meer dienstverbanden biedt aan medewerkers die aan de definitie voldoen, geldt de vrijstelling. Senzer voldoet aan deze criteria en zal op grond daarvan vrijstelling aanvragen voor 2017 en de daarop volgende jaren.

Per januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De wet is van toepassing op gemeenschappelijke regelingen en dus ook op Senzer. Voor de verantwoording van die wet wordt verwezen naar de jaarrekening, paragraaf 2.7 Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen. Senzer voldoet aan de WNT.

1.2.6 Toekomstperspectief van de deelnemingen

Senzer Horecadiensten B.V.

Het resultaat na belastingen over 2017 is € 7.002 positief. Het doel van de vennootschap is het uitoefenen van een opleidings- en bedrijfsrestaurant ten behoeve van het werkbedrijf Senzer en aan haar gelieerde en/of verbonden partijen. Dit met inbegrip van de uitoefening van een cateringbedrijf in de vorm van de verhuur van vergaderruimten en het verzorgen van maaltijden voor bedrijven. Voor de verbreding van de functie naar een sociaal-maatschappelijke restaurant zijn begin 2013 de daartoe benodigde vergunningen verstrekt. De bezoekersaantallen van het maatschappelijk restaurant is vanaf de opening niet geheel in lijn met de verwachtingen en de bezetting is erg wisselend. Zolang deze activiteit niet te veel in onbalans wordt uitgevoerd, vertegenwoordigt het een toegevoegde waarde, met name ook in het kader van de opleiding. Ook hier geldt dat het tijd kost, en mond op mond reclame vraagt, om de bezoekersaantallen op een meer structureel stabiel volume te krijgen.

Daarnaast zorgt deze activiteit ook voor aantrekkingskracht voor andere activiteiten.

Met het beheer van de catering bij ROC Ter AA te Helmond is gestalte gegeven aan een verbreding van de catering activiteiten en worden meer diensten geleverd. De activiteiten, en zeker het bedrijfsrestaurant overdag, heeft door meer aanloop in verband met de toename van eigen personeel een goed jaar gedraaid. De verbreding van diensten levert ook meer continuïteit voor leerwerktrajecten op vanwege een breder takenpakket.

Senzer Direct Werk B.V.

Deze vennootschap is opgericht om banen in het kader van de Participatiewet te realiseren. Ultimo december 2017 zijn hier 233 fte ingevuld. Gemiddeld over 2017 zijn 167 fte gerealiseerd, hetgeen beduidend minder (23%) is dan begroot. Deze vennootschap is van groot belang voor de uitvoering en realisatie van de doelstellingen van de Participatiewet. Uitdrukkelijk is in die wet de mogelijkheid opgenomen om detacheringen als instrument in te zetten en mee te laten tellen bij de vaststelling van de quotumregeling. Deze vennootschap dient daarbij als formele werkgever voor personen die met een garantiebaan bij een werkgever gaan werken, al dan niet middels Senzer. Hiertoe zijn in december 2014 de arbeidsvoorwaarden opnieuw vastgesteld.

In de begroting voor 2018 wordt rekening gehouden met een aantal garantiebanen van maximaal 317 fte's ultimo het jaar, als volgt verdeeld:

	fte's	personen
Garantiebanen rechtstreeks bij derden	20,00	25,00
Garantiebanen Werkbedrijf	204,00	255,00
Garantiebanen VSO PRO leerlingen	30,00	38,00
Garantiebanen Nuggers	28,00	35,00
Beschut Werken	35,00	88,00
Totaal	317,00	441,00

Dit biedt naar de toekomst meer kansen en mogelijkheden voor deze vennootschap.

Door de gekozen constructie, de loonkosten worden een op een doorbelast aan de opdrachtgevers van de trajecten, is er altijd sprake van een nihil resultaat.

Dariuz® B.V.

De vennootschap is opgericht om een web-softwareapplicatie met betrekking tot een objectieve loonwaardemeting in de markt te zetten. Hierbij wordt de werkprestatie van de werknemer op de werkplek gemeten. Door de opdracht van de werkgever en de werkprestatie van de werknemer te combineren wordt inzicht verkregen in de productiviteit, de begeleidingsbehoefte, de inzetbaarheid en de restcapaciteit in euro's. De deelneming bedraagt 18% van het aandelenkapitaal, zijnde € 3.420. Volgens de concept jaarrekening 2017 bedraagt het resultaat na belastingen van Dariuz® B.V € 339.341 positief. Hierbij zijn de hoge ontwikkelkosten van de benodigde software aanpassingen geactiveerd. Deze resultaten vertalen zich ook in positieve cash flows waardoor de liquiditeitspositie sterk is verbeterd. Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2017 positief € 424.760.

Met het positieve resultaat over 2017 zien de aandeelhouders nog steeds grote kansen voor Dariuz®. Nu de Participatiewet van kracht is zal de vennootschap flexibel op marktverhoudingen blijven reageren. 2017 laat zien dat er een verdere gezonde basis is voor de verdere ontwikkeling van Dariuz®.

Voor het loonwaarde-meetinstrument ligt een behoorlijke potentie voor verdere groei. Dariuz[®] is gecertificeerd en wordt in 50% van de arbeidsmarktregio's als instrument ingezet.

De loonwaarde-metingen blijven een van de pijlers onder de Participatiewet en het instrument Dariuz[®] heeft op dat vlak zijn waarde proefondervindelijk bewezen.

Senzer had in 2017 een achtergestelde vordering op Dariuz[®] B.V. van € 152.000. In 2017 is het restantbedrag ad € 76.000 in zijn geheel afgelost. Voor deze lening geldt een rentevergoeding van 6% per jaar die ten goede komt aan Senzer.

** cijfers zijn gebaseerd op de verstrekte voorlopige cijfers

1.3 PARAGRAFEN

1.3.1 Financiering

Inleiding

Ter regulering van de taken inzake de financiering van Senzer heeft het algemeen bestuur in de vergadering van 11 januari 2016 een treasurystatuut vastgesteld, gebaseerd op de wet Fido. Dit statuut vormt het kader voor de uitvoering van alle treasury handelingen in de organisatie.

Via cashmanagement wordt invulling gegeven aan de verschillende treasury-activiteiten van Senzer. Hiertoe wordt een korte termijn liquiditeitsplanning gebruikt die standaard in de kwartaalrapportage is opgenomen. In deze liquiditeitsplanningen wordt rekening gehouden met het streven van Senzer om voordeel te behalen uit het minimaliseren van de kosten van het geldstromenbeheer. Hierbij wordt het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op organisatieniveau op elkaar en op de liquiditeitsplanning af te stemmen, zonder dat uit het oog wordt verloren dat de liquiditeitspositie te allen tijde voldoende is om te garanderen dat verplichtingen kunnen worden nagekomen.

Kasgeldlimiet

Voor het beheersen van de renterisico's op korte termijn dient Senzer de uitgangspunten van de kasgeldlimiet te hanteren. De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeenschappelijke regeling maximaal als gemiddelde netto vlottende schuld over een periode van drie maanden mag hebben. Indien Senzer deze limiet wenst te overschrijden, moet hiervoor toestemming worden verkregen bij Gedeputeerde Staten van Brabant. Voor gemeenschappelijke regelingen is de kasgeldlimiet bepaald op 8,2% van het totaalbedrag van de begroting, waarbij een minimum van € 300.000 geldt.

Voor 2017 betekent dit dat, bij een begrotingstotaal van € 151.534.000 en het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage van 8,2 %, de kasgeldlimiet € 12.426.000 bedraagt. In 2017 heeft Senzer een positief saldo aan vlottende middelen, zodat overschrijden van de kasgeldlimiet niet aan de orde is. Het volgende overzicht toont het verloop in de kwartalen van 2017:

(bedragen x € 1.000)

	2017	Realisatie per Kwartaal				Gemiddeld
		1: jan-mrt	2: apr-jun	3: juli-sep	4: okt-dec	
Toets kasgeldlimiet						
Totaal netto vlottende schuld/overschot middelen	-	10.777-	9.924-	9.906-	11.851-	10.615-
Toegestane kasgeldlimiet	12.426	12.426	12.426	12.426	12.426	12.426
Ruimte onder kasgeldlimiet	12.426	23.203	22.350	22.332	24.277	23.041

Hieruit blijkt dat Senzer geheel 2017 ruim binnen de kasgeldlimiet is gebleven.

Renterisiconorm

Voor het beheersen van de renterisico's op de lange termijn dient Senzer de renterisico's in beeld te brengen voor de vaste schuld in relatie tot de renterisiconorm. Het renterisico op de vaste schuld wordt berekend door te bepalen welk deel van de portefeuille aan vaste schuld in enig jaar geherfinancierd moet worden door het aangaan van nieuwe leningen behorend tot de vaste schuld (herfinanciering), en voor welk deel van de vaste schuld de geldnemer een wijziging van de rente op basis van de leningsvoorwaarden niet kan beïnvloeden (renteherziening). De renterisiconorm kan

worden berekend door een, bij ministeriële regeling, vastgesteld percentage (20%, met een minimum van € 2.500.000) te vermenigvuldigen met de totale lasten van de begroting. Het te lopen renterisico mag in beginsel de renterisiconorm niet overschrijden.

Voor Senzer bedragen de langlopende schulden ultimo 2017 € 944.000 tegen een jaarlijks vast rentepercentage van 4,46%. De aflossingsverplichting bedraagt € 145.000 en wordt voldaan uit de normale bedrijfsvoering.

In onderstaand overzicht treft u deze gegevens aan:

Renterisiconorm en renterisico 2017		(Bedragen x € 1.000)
	Renterisico(norm)	2017
(1)	Renteherziening	-
(2)	Aflossingen	145
(3)	Renterisico (1+2)	145
(4)	Renterisiconorm	30.307
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	30.162
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm	-
(4a)	Renterisiconorm Begrotingstotaal	151.534
(4b)	Percentage regeling	20%
(4) = (4a x 4b)	Renterisiconorm	30.307

Hieruit blijkt dat Senzer heel 2017 ook ruim binnen de renterisiconorm is gebleven.

1.3.2 Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan het vermogen van de gemeenschappelijke regeling om tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de gemeenschappelijke regeling in gevaar komt. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de te lopen risico's. De weerstandscapaciteit bestaat uit eigen vermogen, langlopende voorzieningen, ruimte op de begroting, onbenutte inkomstenbronnen en bezuinigingsmogelijkheden. De risico's kunnen zowel economisch, politiek, juridisch, bestuurlijk enzovoort van aard zijn.

Weerstandscapaciteit

Voor de weerstandscapaciteit is een aantal componenten van belang, te weten:

- Eigen vermogen: de hoogte van het eigen vermogen is afhankelijk van de bepaling van de waarde van de bezittingen. Tot de weerstandscapaciteit tellen wij naast de algemene reserve en de bestemmingsreserves ook het resultaat van het lopende boekjaar;
- Ruimte op de begroting: bij de besteding van middelen liggen de uitgaven deels vast. Ruimte op de begroting is te krijgen door te bepalen welke uitgaven op welk tijdstip worden gedaan.

Voor inzicht in de weerstandscapaciteit volstaan we met een overzicht van de reserves ultimo 2017, aangevuld met het resultaat lopend boekjaar.

Saldo per 31-12-2017	Bedragen x € 1000,-
Algemene reserve	7.538
<u>Bestemmingsreserves</u>	
Informatievoorziening	232
Bedrijfsrestaurant	325
Innovatie	379
Participatiewet	4.645
Trajecten/instr.nuggers	1.032
Beschut werk	939
Verschuiven betaaldatum	155
Intertemporele middelen	2.541
Bestemmingsreserves	10.248
Resultaat boekjaar 2017	2.023
Totaal weerstandscapaciteit	19.809

Voor de bestemming van het resultaat 2017 dient de algemeen directeur een voorstel in bij het algemeen bestuur.

Risico's

Als onderdeel van het weerstandsvermogen is het belangrijk de verschillende risico's te inventariseren en waar mogelijk de eventuele financiële gevolgen in beeld te brengen. Niet altijd is concreet aan te geven op welk moment deze zich voordoen en welke omvang ze hebben. Het is op zich een goed gebruik om daar, waar de risico's benoembaar en kwantificeerbaar zijn, er voorzieningen worden getroffen. In de risicoparagraaf wordt verder een aantal onderwerpen behandeld, waaraan naar onze mening financiële consequenties vastzitten.

1.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud

Het meerjarig onderhoudsplan is bij opstelling van de jaarrekening 2015 geheel geactualiseerd en vastgesteld door het managementteam van Senzer. Het is de basis voor de in 2011 ingestelde voorziening gebouwenonderhoud. Jaarlijks, en dus ook voor 2017, wordt de jaarschijf technisch nogmaals getoetst en indien aan de orde uitgevoerd.

Milieubeheer en andere wettelijke verplichtingen

Voor de jaarlijkse milieukeuringen van ketels en andere installaties zijn contracten afgesloten, evenals voor de jaarlijkse technische keuring in verband met de brandweervoorschriften. De werkzaamheden inzake het saneren van de milieuproblematiek zijn in 2012 gestart. Dit gebeurt in nauwe

samenwerking met de gemeente Helmond. Medio 2017 zijn nieuwe grondmonsters genomen. De resultaten daarvan zijn geëvalueerd en vertonen verbeteringen. Op grond daarvan is echter niet geheel uit te sluiten dat er in de toekomst nog verdere maatregelen nodig zijn in de vorm van een additionele injectie met enzymen. De situatie zal gemonitord blijven tot er meer zekerheid ontstaat over de definitieve status.

1.3.4 Verbonden partijen

Senzer is de handelsnaam van de uitvoeringsorganisatie Werkbedrijf Atlant de Peel van het te Helmond gevestigde openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8 lid 1 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Voor de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Geldrop-Mierlo, Helmond, Laarbeek en Someren vormt **Senzer** een publiekrechtelijk verbonden partij waarin de betreffende gemeente participeert. Het openbaar belang dat door **Senzer** voor de deelnemende gemeenten wordt behartigd is de integrale uitvoering van de Participatiewet, de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen alsmede het rechtstreeks of middellijk aanbieden van een integraal dienstenpakket op het gebied van arbeidsre-integratie en aangepaste arbeid aan de op afstand van de reguliere arbeidsmarkt staande inwoners van de deelnemende gemeenten.

Stichting Senzer vormt voor de deelnemende gemeenten een privaatrechtelijk verbonden partij. De stichting houdt zich nu nog slechts bezig met de uitvoering van de (voormalige) Wiw. De stichting fungeert daarnaast als personeelsstichting waarin medewerkers werkzaam zijn en vallen onder de Cao sociaal werk, die vervolgens worden ingezet voor werkzaamheden bij Senzer.

Ten aanzien van een verbonden partij hanteert **Senzer** de volgende definitie. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin **Senzer** een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Stichting Senzer heeft geen bestuurlijk of financieel belang in een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie.

Senzer onderscheidt twee categorieën verbonden partijen:

- 1) Rechtspersonen waarin **Senzer** deelneemt en waarbij **Senzer** het recht heeft om in hoedanigheid vertegenwoordigers te benoemen.
- 2) Rechtspersonen waarin **Senzer** deelneemt.

Hieronder is het overzicht van belangrijke verbonden partijen voor **Senzer** weergegeven.

Naam Verbonden Partij	Rechts-vorm	Vestigings plaats	Publiek belang	Wijze van behartiging	Eigen vermogen ultimo 2017	Aandeel resultaat in 2017	Risico ivm de relatie	Verwachting in 2018
Stichting Senzer	Stichting	Helmond	Participatiewet	100% vertegenwoordiging	€ 450.000	€ -	laag	Voortzetten activiteiten
Senzer Direct Werk B.V.	Besloten Vennootschap	Helmond	Participatiewet	100% deelneming	€ 18.000	€ -	geen	Voortzetten activiteiten
Senzer Horecadiensten B.V.	Besloten Vennootschap	Helmond	Participatiewet	100% deelneming	€ 151.000	€ 7.000	geen	Voortzetten activiteiten
Dariuz® B.V. *	Besloten Vennootschap	Eindhoven	Ontwikkeling en exploitatie assessment-instrumentarium	18% deelneming	€ 77.000	€ 61.000	laag	Voortzetten activiteiten

* De financiële cijfers zijn ontleend aan concept jaarcijfers van Dariuz® B.V

1.3.5 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering binnen Senzer is erop gericht om de beperkte middelen zo doelgericht en doelmatig mogelijk in te zetten. Wij vertalen dat door te streven naar een organisatie die ‘lean and mean’ georganiseerd is. De samenwerkingsperikelen om te komen tot de huidige organisatie Senzer maken dat we deze ambitie nog niet volledig gerealiseerd hebben in 2017. Dat heeft een stevige druk gelegd op de organisatie gezien het extra werk dat is uitgevoerd in het kader van de samenvoeging. De medewerkers, afdelingen en taken zijn in 2016 en 2017 ingepast in de organisatie. Voortdurend wordt nog gewerkt aan verbeteringen en optimalisatie van die organisatie om het gewenste doel uiteindelijk te bereiken. Via beschrijven en implementeren van de nieuwe werkprocessen verwachten we een efficiënt opererend werkbedrijf neer te zetten. Dat draagt bij tot een betere uitvoering, die op haar beurt weer leidt tot betere resultaten bij de begeleiding en plaatsing van cliënten voor de opdrachtgevers. Het doet deugd te zien dat de organisatie de activiteiten goed draaiende heeft weten te houden en het jaar heeft weten af te sluiten met een positief resultaat om trots op te zijn. Uiteindelijk hebben de vervolgacties ten doel onze kosten te beheersen en de structuur en besturing van Senzer transparanter te maken.

Ook fysiek brengt de samenvoeging het nodige teweeg. In 2017 zijn de netwerken van de locaties Churchillaan en Montgomeryplein met elkaar te verbinden en het serverpark heeft een upgrade ondergaan zodat het nu geschikt is voor het grotere aantal medewerkers na de fusie. Tevens is de implementatie van een zelfstandig draaiende nieuw versie van GWS4all, de Suite voor Sociaal Domein (SSD / uitkeringsadministratie), met succes uitgevoerd.

Verder zijn op het gebied van automatisering de nieuwere versies van de systemen Mercash, Navision en JetReports geïmplementeerd. Ook hebben we voor de informatievoorziening uit SSD en Matchcare (SZeebra) vraagbaken ontwikkeld die sneller, betrouwbaarder en flexibeler informatie kunnen genereren uit de genoemde systemen. Deze zijn vervolgens opgenomen in de nieuwe kwartaalberichtgeving die in overleg met de beleidsmedewerkers is opgezet. Ook voor 2018 zullen er doorontwikkelingen zijn op dit terrein in de vorm van de implementatie van Business Intelligence

programmatuur (kubussen) en mogelijke upgrades van Sharepoint, de besturingssoftware van de in gebruik zijnde Windows computers en verdere implementatie van Office 365.

Begrotingsrechtmatigheid

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen ten opzichte van de Senzer begroting. In totaal heeft Senzer € 151.534.000 aan lasten begroot, de realisatie is € 150.434.000 aan werkelijke lasten hetgeen ruimschoots binnen de begrote lasten blijft.

Wel dient opgemerkt te worden dat inzake aanbestedingen er in 2017 voor ruim € 500.000 aan inkopen zijn verricht die niet voldoen aan de nieuwe aanbestedingen wetgeving. De ingekochte prestaties, die nodig waren voor een gezonde bedrijfsvoering, zijn wel geleverd en hebben niet geleid tot overschrijden van de begroting. Het niet volgen van de juiste procedure leidt in deze tot een wettelijke onrechtmatigheid. Het bedrag van € 500.000 valt binnen de tolerantiegrenzen van de accountantscontrole (ruim € 1.500.000) en heeft daarmee geen invloed op het oordeel van de accountant op de jaarrekening. In 2018 zal hard gewerkt worden om dit aandachtspunt te verbeteren.

Met betrekking tot investeringen zijn voor 2017 voor € 2.413.000 aan budgetten vastgesteld, in totaliteit is er voor € 1.266.756 op deze budgetten besteed.

Zowel bij de exploitatie als ook bij de investeringen is daarmee geen overschrijding aanwezig. Over 2017 voldoet Senzer aan de begrotingsrechtmatigheid.

1.3.6 Risicoparaagraaf

Bij de uitvoering van haar taken loopt Senzer een aantal risico's. Een deel van die risico's laat zich vertalen in financiële gevolgen voor het bedrijf. Het is niet concreet te bepalen wanneer de risico's zich effectief voordoen en in welke omvang. Daar waar de risico's wel benoembaar en kwantificeerbaar zijn worden er voorzieningen voor getroffen. Ultimo 2017 bestonden de voorzieningen uit:

Voorziening bodemsanering Beemdweg	€	25.000
Voorziening bodemsanering Montgomeryplein	€	60.000
Voorziening gebouwenonderhoud	€	62.000
Voorziening personele knelpunten	€	<u>1.515.000</u>
Totaal voorzieningen	€	1.662.000

Medio 2012 heeft het bestuur van de Atlant Groep verzocht om een nader onderzoek naar de hoogte en samenstelling van het weerstandsvermogen. Een werkgroep met vertegenwoordiging uit bestuur, directie, gemeente Helmond en de accountant heeft het onderzoek uitgevoerd en heeft een voorstel gedaan, mede gezien de onzekerheden die het huidige concept van de Participatiewet omgeven, om een praktischere, globalere aanpak te hanteren. In haar vergadering van 24 juni 2013 heeft het bestuur ingestemd met deze globalere aanpak. Om de omvang van het weerstandsvermogen actueel te houden is het van belang de risico inventarisatie periodiek (bij opstelling begroting en jaarrekening) te actualiseren.

De globalere benadering is gebaseerd op drie pijlers. De optelling van deze drie pijlers bepaalt uiteindelijk de gewenste omvang van het weerstandsvermogen. Een dergelijke opstelling lijkt ook politiek bestuurlijk beter hanteerbaar.

Zodra de Participatiewet en de uitvoeringsregels ervan verder duidelijk worden, ontstaat een nieuwe situatie die aanleiding kan geven om zowel de gehanteerde systematiek als de concrete risico's weer te actualiseren. Het is essentieel de uitgangspunten periodiek te monitoren. Veranderende uitgangspunten kunnen immers tot andere uitkomsten leiden.

In de verdere toelichting is per pijler de aard van de reserve nader omschreven, als ook de risico's die met die reserve worden afgedekt.

Pijler 1: Algemene reserve

Met behulp van kengetallen, op basis van gangbare bedrijfseconomische principes die gehanteerd worden door banken bij de beoordeling van de financiële positie van bedrijven, wordt aan de hand van het totale vermogen bepaald hoe groot de algemene reserve moet zijn.

De mate waarin een bedrijf aan zijn verplichtingen kan voldoen wordt door banken heden ten dage mede beoordeeld aan de hand van de verhouding eigen vermogen versus totaal vermogen van het bedrijf. Banken beoordelen een bedrijf als gezond als deze ratio zich beweegt tussen de 20% en 40%.

Door het bestuur is besloten dit principe als uitgangspunt te nemen en voor de hoogte van de algemene reserve als ratio te hanteren 30% van het totale vermogen. Op basis van een totaal vermogen ultimo 2017 van € 43.474.000 is de benodigde omvang van de algemene reserve te bepalen op € 13.042.000. Dit vraagt een dotatie van € 5.504.000. Het resultaat 2017 laat een dergelijke dotatie niet toe. Het voorstel is om aan de algemene reserve € 1.273.000 te doteren. Daarmee wordt het saldo van de reserve € 8.811.000. Dit is € 4.231.000 lager dan volgens de systematiek wenselijk. Verdere dotaties zijn afhankelijk van de te bereiken resultaten 2018 en verder en de hoogte van het balanstotalen ultimo die jaren, en worden steeds opnieuw beoordeeld bij de vaststelling van de jaarrekeningen.

Met deze algemene reserve worden de volgende risico's afgedekt:

Verhuurbaarheid

Als gevolg van het nieuwe business concept zijn in het verleden een aantal locaties afgestoten en is de locatie van de hoofdvestiging aangepast aan de eisen van de tijd. Een belangrijk gedeelte van deze locatie is inmiddels verhuurd aan derden. Met name de bouwkundige aanpassingen voor het Werkplein en de Fitland-ruimten aan de Zandstraat zijn specifiek voor deze gebruikers hetgeen de verhuurbaarheid aan alternatieve partijen, na afloop van de huurtermijn, negatief beïnvloedt. Het effect van dit risico is hoog.

Met de vorming van Senzer is per 1 januari 2017 de verhuur van het Werkplein aan de gemeente Helmond voor het deel dat de afdeling W&I in gebruik had (grootste deel) vervallen en ook de verhuur aan Fitland is per 1 januari 2015 beëindigd. Het is de bedoeling deze ruimten weer in gebruik te nemen. Daartoe zullen de nodige kosten gemaakt dienen te worden. Zo zullen verbouwingen zowel bij het Werkplein en zeker ook aan de Fitland-ruimten nodig zijn om de gebouwen weer geschikt te maken voor uitvoering van de activiteiten van de Participatiewet of anderszins te gebruiken. In de jaarrekening 2014 is voor dit risico een bedrag opgenomen van € 860.000. Dit bedrag dient nu gehandhaafd te blijven ter afdekking van de op handen zijnde verbouwingen en integratiekosten.

Cao SW

De huidige cao SW is in vergelijking met de relevante branche-cao's luxe. Dit heeft tot gevolg dat Wsw-medewerkers minder snel doorstromen naar een cao van 'reguliere arbeid'. Het overgrote deel van de doelgroep is en blijft dus in dienst van Senzer. Het slinkt vanaf 2015 op basis van natuurlijk verloop omdat er geen instroom meer plaatsvindt in de Wsw. Deze beperkte flexibiliteit maakt van Senzer een bedrijf waar de komende jaren nog een belangrijk deel van de (dalende) subsidie vast ligt in het salaris volume van de Wsw. De gevolgen hiervan drukken nu en in de toekomst op de exploitatieresultaten van Senzer. Het verschil tussen gemiddeld loon en gemiddelde subsidie per fte is ongeveer € 1.800. Met ca. 1.300 fte (Wsw exclusief Begeleid Werken) in 2017 is het bedrag dat extra via de toegevoegde waarde dient opgebracht te worden € 2.340.000. Het risico dat dit niet gerealiseerd wordt is vooralsnog laag.

Met de bonden is voor 2016 overeen gekomen dat vanaf juli 2016 ook de indexering van het wettelijk minimumloon toegepast wordt op deze cao. Daar staat tegenover dat de staatssecretaris heeft toegezegd de Wsw subsidie jaarlijks met een bepaald percentage te verhogen ter compensatie van deze indexeringen en verhogingen. Het effect op de exploitatie zal naar verwachting negatief zijn (geen volledige compensatie verhogingen via indexering subsidie), maar hoe groot is niet te voorspellen.

Transitievergoeding (alle cao's)

De wijziging van de wet Werk en Zekerheid per 1 juli 2015 bracht de transitievergoeding. Deze geldt voor alle cao's met uitzondering van ambtenaren. Het blijkt dat deze vergoeding ook betaald dient te worden aan medewerkers die op grond van ziekte uit dienst gaan, een fenomeen dat in het werkbedrijf vaker voorkomt dan bij reguliere bedrijven vanuit de aard van het bedrijf. Deze additionele kosten zijn vanaf 2016 structureel begroot op € 300.000. Inmiddels wordt wetgeving voorbereid om de transitievergoeding te compenseren in geval dat iemand na 2 jaar ziekte uit dienst gaat. Het nieuwe kabinet zet deze wijziging door, maar pas met een ingangsdatum van 1 juli 2019.

Pensioenen

De dekkingsgraad van de pensioenfondsen, waar onze medewerkers als gevolg van afspraken in de cao's aan verbonden zijn, is voor alle fondsen niet op orde. Eerder hebben de diverse pensioenfondsen als antwoord daarop hun premies al verhoogd. Door het gesloten pensioenakkoord, dat de opbouw mogelijkheden vanaf 1 januari 2015 verminderd als gevolg van de latere pensioengerechtigde leeftijd (deelnemers kunnen langer sparen), wordt dit weer deels teruggedraaid. Desalniettemin zijn verdere premieverhogingen niet uit te sluiten om zodoende de dekkingsgraad op orde te krijgen, zeker gezien de huidige rentestanden en de tegenvallende beleggingsresultaten. Een deel van die premies wordt door de werkgever betaald, waardoor verhogingen leiden tot structureel meer loonkosten. Daarnaast ontstaat er het risico dat de pensioenfondsen de werkgevers gaan vragen om aanvullende stortingen ter afdekking van de tekorten in de fondsen. Zeker bij het PWRI gaat deze problematiek op termijn spelen. Vanaf 1-1-2015 is er geen instroom meer in de Wsw en dus in het pensioenfonds, terwijl de aanspraken op het fonds alleen maar zullen groeien. PWRI heeft berekend dat er een tekort ontstaat van € 420 - € 490 miljoen over een termijn van 40 jaar, waar het Rijk een structurele tegemoetkoming van € 10 miljoen per jaar vanaf 2018 heeft toegezegd om dit tekort grotendeels af te dekken. Hoe groot het overblijvende risico's zijn zal daarbij afhangen van diverse factoren waaronder

de ontwikkeling van de marktrente en de economische situatie. Een concreet bedrag is er nu nog niet te noemen voor betreffende risico's, maar dat zich hier problemen gaan aandienen en dat de financiële effecten substantieel kunnen zijn lijkt realistisch.

Kenmerken doelgroep

Met de start van de Participatiewet per 1 januari 2015 is het werkterrein van Senzer uitgebreid naar de gehele doelgroep van WWB en personen die voorheen in aanmerking kwamen voor een Wsw en Wajong indicatie en arbeidsvermogen hebben. De tendens bij die hele populatie is de laatste jaren dat er sprake is van steeds zwaardere problematiek en grotere beperkingen, waardoor de taakvolwassenheid in het algemeen afneemt, en daarmee ook de arbeidscapaciteit en dus het verdienvermogen. Dit heeft tot gevolg dat Senzer te maken heeft met een toenemende discrepantie tussen de wenselijke kwaliteitssituatie op de arbeidsmarkt en de werkelijke kwaliteitssituatie (huidig personeelsbestand). Hierdoor kan de loonwaarde van medewerkers dalen terwijl de begeleidingsintensiteit veeleer toeneemt, hetgeen een negatieve invloed kan hebben op de exploitatieresultaten.

Deze ontwikkelingen temperen in ieder geval de mogelijkheden om de toegevoegde waarde op grond van tarieven, gebaseerd op loonwaarde, op een gelijkblijvend niveau te houden c.q. te verhogen. Het afgelopen jaar is dat wel gelukt, maar vooral omdat de kwantiteit van het werk steeg. Een schatting van het mogelijke effect op de exploitatie volgt uit de navolgende berekening: Met 1.450 productieve uren per jaar en een verwachte afname aan toegevoegde waarde van € 0,50 per uur, betekent dit een afname van € 725 per fte. Met 1.635 productieve fte's levert dit een totale potentiële afname van € 1.185.000 op (risico).

Kwaliteit van Personeel

Voor de uitvoering van de Participatiewet is per 1 januari 2016 de gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Atlant de Peel van kracht geworden en handelt vanaf 1 oktober onder de naam Senzer. Het is reëel aan te nemen dat aanpassingen in de organisatie nodig zullen zijn. Daarbij zal het huidige personeel mogelijk niet in alle gevallen voldoen aan de benodigde functieprofielen. Bij herplaatsing in een ander, mogelijk lager, profiel behouden medewerkers echter hun salaris en zijn daarmee te hoog ingeschaald voor de hun toegewezen functie. Ook bestaat de mogelijkheid dat er geen passende functie meer gevonden wordt voor enkele medewerkers. Voor de maatregelen om deze discrepanties op te lossen is in de jaarrekening een voorziening getroffen van € 1.515.000, maar dit bedrag kan zeker ook hoger uitvallen.

Verlofsparen Wsw-personeel

De Wsw-medewerkers hebben de mogelijkheid verlof te sparen om dit later op te nemen voor een langere aaneengesloten periode. Ter kwantificering van het maximale verlies van toegevoegde waarde met betrekking tot de gespaarde uren in geval van opname van deze uren wordt gerekend met € 5 per uur. Ultimo december 2017 bedroeg het saldo ruim 96.500 uren hetgeen een bedrag vertegenwoordigt van bijna € 483.000.

Verlofrechten

Medewerkers van Senzer hebben de afgelopen jaren minder uren verlof opgenomen dan waar zij volgens de cao recht op hebben. Dit leidt ertoe dat veel medewerkers nog openstaande verlofrechten

hebben; een stuwmeer aan verlofuren. Ondanks eerdere acties, waarbij medewerkers werden aangespoord deze verlofsaldi te verkopen, en door de komst van meer medewerkers vanwege de fusie, is het stuwmeer in 2017 sterk gegroeid. Kwantificering daarvan gebeurt door de urensaldi tegen uurloonwaarde om te rekenen en van het saldo 20% te nemen als het risico van gelijktijdige opname in een jaar. Het zo berekende bedrag is ultimo december 2017 € 595.000.

Debiteuren Uitkeringen

In de gemeenschappelijke regeling zijn in artikel 33 bepalingen opgenomen over de financiering van de uitvoeringsactiviteiten van de Participatiewet. Bepaald is dat het volledige Buig budget, Wsw budget, een deel van het Participatiebudget (56%) en een gemeentelijke bijdrage uit de algemene middelen door de deelnemende gemeenten verstrekt worden aan Senzer. Daarmee is in principe gekozen voor budgetfinanciering en niet voor een afreken systematiek op werkelijke lasten. Eventuele saldi blijven binnen Senzer en daarmee beschikbaar voor de activiteiten van de doelgroep. De facto komt daarmee het risico over de uitvoering van de participatiewet bij Senzer te liggen. Dit is niet expliciet besloten, net zo min als dat er een besluit genomen is over de positionering van de debiteurensaldi die zijn ontstaan uit de uitvoering van de uitkeringen (vorderingen op verstrekkingen leningen Bbz 2004 en terugvorderingen ten onrechte verstrekte uitkeringen). Tot ultimo 2016 stonden deze saldi op de balans van de deelnemende gemeenten. Voor de jaarrekening 2017 is het besluit genomen deze vorderingen over te hevelen naar de balans van Senzer. Er is besloten dat de waardering die Deloitte berekend heeft leidend is voor de waarde overdracht. Deze waardering komt uit op ruim € 6,6 miljoen. Senzer gaat deze overdracht betalen in 3 jaarlijkse termijnen uit haar liquide middelen. Het verschil in waardering ultimo 2017 nemen de gemeenten zelf als resultaat in hun jaarrekening. Inzake de Bbz 2004 vorderingen zijn verder afspraken gemaakt met de gemeenten dat die in de toekomst op werkelijke realisatie worden afgerekend. Dit houdt in dat indien Senzer bij de afwikkeling een hoger bedrag ontvangt dan de waarde van de overdracht, Senzer het meerdere alsnog uitkeert aan de betreffende gemeente. Omgekeerd zal bij een mindere ontvangst de betreffende gemeente moete bijbetalen.

Hiermee blijft als risico enkel over het verschil tussen de werkelijke ontvangsten en de waardering van de vorderingen ultimo 2017. Jaarlijks zal met behulp van de rekenmethodiek van Deloitte bepaald worden wat de waardering van deze balanspost dient te zijn en wordt de voorziening dienovereenkomstig aangepast. De kans is klein dat deze verschillen substantieel zijn aangezien Deloitte een nauwkeurigheid heeft gemeten van de gehanteerde methode van waardering van 96% op het voorhanden zijnde bestand en nagespeelde historisch mutaties.

Pijler 2: Bestemmingsreserve projecten

Er is geïnventariseerd welke middelen benodigd zijn om de financiële verplichtingen van de nu reeds in uitvoering zijnde en concreet geplande projecten af te dekken middels een bestemmingsreserve.

Ultimo 2017 betreft dit de volgende projecten en verplichtingen die doorlopen naar 2018 en verder:

Aanpassing software en management informatie	€	232.000
Dekking additionele kapitaallasten bedrijfsrestaurant	€	325.000
Projecten innovatie	€	379.000
Financiering plaatsingen VSO/PRO-Nuggers	€	1.032.000
Financiering additionele kosten beschut werk	€	939.000

Financiering verschuiven betaaldatum uitkeringen	€	155.000
Verrekening intertemporele middelen BUIG	€	<u>2.541.000</u>
Totaal bestemmingsreserve projecten	€	5.603.000

Aanpassing software en managementinformatie

Het door ontwikkelen van een adequate infrastructuur en informatievoorziening is als gevolg van de vorming van Senzer een vereiste. De nu in gebruik zijnde applicaties Cliënt Volg Systeem (CVS), JetReports en Sharepoint lopen tegen het einde van hun technische levensduur aan. Verder zullen er aan de kant van de SSD aanpassingen nodig zijn vanwege herinrichting van de primaire processen en uit hoofde van de wijzigingen die de participatiewet met zich meebrengt. De uitvoering van deze wet stelt zeker ook nieuwe eisen aan de managementinformatie.

Het is een uitdrukkelijke wens van Senzer om in de toekomst meer digitaal te gaan werken.

Onderwerpen die daarbij geraakt worden zijn de verdere ontwikkeling van het postregistratie systeem en de herstructurering van de nu in de gedeelde schijven opgenomen documenten. Al deze projecten worden de komende jaren uitgevoerd. Daarvoor is een bedrag gereserveerd van € 232.000.

Kapitaallasten bedrijfsrestaurant

Het werkbedrijf heeft een bestemmingsreserve van € 325.000 ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten (€ 22.000 per jaar) van het bedrijfsrestaurant (verbouwing 2008). Deze reserve is toereikend en zal in de komende jaren volledig worden benut voor de dekking van de kapitaallasten.

Innovatie

Er zal binnen Senzer een zo optimaal mogelijk integraal aanbod moeten worden ontwikkeld voor alle doelgroepen aan de onderkant van de arbeidsmarkt om ook de toenemende groep personen met een zwaardere (veelal psychische) indicatie binnen de integrale kostprijs als uitvoeringsorganisatie te kunnen bedienen. Onderwerpen als jobcarving en het door ontwikkelen van bedrijven naar “inclusieve organisaties” vragen om vernieuwende werkwijzen. Ook de voorgestelde maatregelen uit het regeerakkoord inzake garantiebanen met subsidie op de loonkosten of loondispensatie en de quota regeling vragen om geheel nieuwe concepten en een verdere oriëntatie op activiteiten in de keten en de mogelijke verbindingen met parallelle ketens. Ook hier zijn nieuwe concepten gewenst, in samenwerking met de ketenpartners, die erop gericht zijn om vertegenwoordigers van de doelgroep aan werk te helpen. Deze plannen zullen tevens nieuwe vormen van dienstverlening aan de werkgevers vragen. Dit alles kan helpen meer zekerheid te bieden inzake de werkvoorraad van het werkbedrijf en tevens kan dit leiden tot meer mensen uit de uitkering. Met het oog op dit werkgeversbelang dienen mogelijkheden van private (mede)financiering daarbij op voorhand niet te worden uitgesloten.

In deze veranderende omgeving is het belangrijk om de ontwikkelingen op tijd te zien, en daarop te anticiperen. Daarvoor is er een rekenmodel ontwikkeld waarbij de financiële resultaten van de uitkeringssituatie vergeleken worden met die van de werksituatie. Het werkbedrijf wil in dit licht een buffer opnemen voor ‘innovaties’ van € 379.000. Hiermee kan het nieuwe werkbedrijf dan investeren in innovatiekracht waardoor zij kan blijven aansluiten bij ontwikkelingen in haar omgeving.

Financiering plaatsingen VSO-PRO/Nuggers

De Participatiewet biedt mogelijkheden aan leerlingen die van VSO-PRO onderwijs komen, en aan niet-uitkeringsgerechtigden (de zogenaamde nuggers) die over arbeidsvermogen beschikken maar

eveneens niet zelfstandig in staat zijn het wettelijk minimumloon te verdienen, om gebruik te maken van het instrument loonkostensubsidie. Voor deze nuggers zijn vanuit de Participatiewet echter op dit moment geen middelen beschikbaar om instrumenten zoals loonkostensubsidie te financieren. Ook landelijk wordt dit erkend, doch de Staatssecretaris is voornemens de wet- en regelgeving daar op aan te passen. Om binnen de arbeidsmarktregio ook aan vso-pro leerlingen en nuggers met een indicatie wet banenafpraak (IBA) perspectieven en mogelijkheden te kunnen bieden is een bestemmingsreserve gevormd die de financiering van de instrumenten die nodig zijn voor de plaatsingen voor 2017 en 2018 dekt. De reserve is € 1.032.000 groot.

Financiering additionele kosten Beschut Werk

Het Rijk heeft besloten dat de gemeenten alsnog een taakstelling krijgen opgelegd voor de realisatie van beschut Werkplekken. Vast staat dat ondanks de beschikbare financiële middelen daartoe er per plaatsing beschut werk een te verwachten exploitatieprobleem ontstaat. Per plaatsing is het tekort geraamd op € 625 op jaarbasis. Ter dekking hiervan is in 2016 een reserve gevormd van € 939.000.

Pijler 3: Bestemmingsreserve Participatiewet

Inzake de uitvoering en financiering van de Participatiewet zijn er op dit moment nog de nodige onduidelijkheden. Een uitgangspunt dat wordt gehanteerd is een oplopende werkvoorraad voor Senzer (van 1.638 fte in 2017 tot 1.788 fte in 2020). Er is sprake van inzet van het instrument loonkostensubsidie met subsidies voor de begeleiding, en de omvang van het budget is bekend maar kan nog wijzigen op basis van systeemfouten in de landelijk vaststelling van bedragen. Het Rijk heeft de structurele bezuinigingen van de Participatiewet ingeboekt vanaf 2019. Naar verwachting zal het transitieproces een aantal jaren in beslag nemen alvorens tot een heldere en bestendige uitvoering van de wet kan worden gekomen. Besloten is in 2013 om voor de transitie naar een efficiënte en gedegen uitvoering van de wet een bedrag te reserveren van minimaal € 5.301.000. De reserve is al aangesproken voor de bekostiging van de eerste plaatsing van leerlingen VSO-PRO in het kader van een sluitende aanpak en de cofinanciering van projecten in het kader van de Motie Kersten middelen. De reserve is ultimo 2017 groot € 4.645.000.

Strategische ontwikkeling: buiten zijn, buiten blijven

Uitgangspunt van de maatregelen die zijn opgenomen in de Participatiewet is het zo veel mogelijk plaatsen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in een reguliere werkomgeving. In de dynamische omgeving van re-integratie wijzigen de eisen die de opdrachtgevers in de markt stellen aan de uitvoering van de bemiddeling van onze doelgroepen frequent. Om daar op een goede wijze op in te kunnen spelen is het noodzakelijk dat Senzer haar dienstenpakket en productaanbod blijft vernieuwen. Teneinde hieraan in continuïteit invulling te geven, zal een omvorming van (onderdelen van) de organisatie nodig zijn en wordt het totale speelveld breder.

Risico's afzetmarkt / toenemende (internationale) concurrentie

Senzer heeft een aantal groepsdetacheringen in samenwerking met een beperkt aantal opdrachtgevers. Senzer is hierdoor kwetsbaar voor onverwachte veranderingen bij deze kleine groep opdrachtgevers. Dit risico wordt dan ook als hoog ingeschat. Vanuit accountmanagement wordt gewerkt aan uitbreiding van het aantal opdrachtgevers. Ook vanuit interne en externe marktontwikkelingen is er sprake van steeds meer (internationale) concurrentie. Het is dan ook nodig dat Senzer de juiste prijs/kwaliteitsverhouding blijft leveren aan de bedrijven (met name in de

maakindustrie) waar nu detacheringsovereenkomsten mee zijn gesloten. Gezien de huidige marktontwikkelingen en de ontwikkeling van de prijs/kwaliteits-verhouding in de lage lonen landen wordt ook dit risico als hoog ingeschat. Een eerdere analyse van de omzet met kansen op verliezen van opdrachten vanwege de genoemde aspecten leverde oorspronkelijk bij laagconjunctuur een risicobedrag op van € 2.900.000. Gezien het trage verloop van het herstel van de economie zijn de

indicatoren waarop deze schattingen zijn gebaseerd nog nauwelijks verandert, vandaar dat deze risico inschatting gehandhaafd blijft.

Sluitende aanpak leerlingen

Bij de start van de Participatiewet is gebleken dat er een hiaat is ontstaan in de financiering van de begeleiding van de leerlingen die de (VSO) scholen verlaten en voorheen naadloos instroomde in de Wsw. Nu is het wenselijk dat deze groep leerlingen niet tussen wal en schip terecht komt en alsnog naadloos instroomt naar tijdelijke garantiebanen totdat de structurele financiering via de Participatiewet weer is geregeld. Voor deze tijdelijke overbrugging is in 2017 een bedrag nodig van € 323.000.

Reserve cofinanciering middelen motie Kersten

Op basis van de aangenomen motie Kersten heeft het kabinet uit middelen van de Regeling cofinanciering sectorplannen 30 miljoen euro toegewezen aan de SW-organisaties voor de transformatie richting werkbedrijven en innovatie naar de noodzakelijke regionale dienstverlening gekoppeld aan het invullen van de banenafspraken. Het bedrag voor de regio Helmond-de Peel bedraagt € 587.000. Voor de gevraagde cofinanciering is aldus een bedrag nodig van € 587.000, waarvan bij de bestemming van het resultaat 2014 is besloten dit ten laste te brengen van de reserve Participatiewet. Voor deze middelen is een plan door het bestuur goedgekeurd en in 2017 daadwerkelijk gerealiseerd.

Financiering

De financiering van de Participatiewet loopt via de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Atlant de Peel. Op de financiële middelen voor die uitvoering wordt flink bezuinigd. Zo loopt het subsidie normbedrag Wsw de komende jaren terug van € 24.600 (2017) tot ca. € 23.500 (2020). Er is ook nog onduidelijkheid over de systematiek die door het ministerie wordt toegepast. Vooralsnog lijkt de financiering van de bestaande Wsw activiteiten kostendekkend te zijn, maar de geschetste onduidelijkheid aangaande de budgetten van het Rijk blijft een risicopost.

Ook de financiering van de garantiebanen is krap. Vergelijken met de subsidie op een Wsw dienstverband (structureel uiteindelijk € 23.500) is de subsidie via loonkostensubsidies (gemiddeld € 11.000 bij 50% loonwaarde) en begeleidingsvergoeding (€ 4.000 per garantiebaan/€ 8.500 per beschut werkbaan), beduidend minder, hetgeen zich de komende jaren, zonder veranderingen in de uitvoerende organisatie, zal vertalen in mogelijke druk op exploitatieresultaten. Bovendien is in het landelijke participatiebudget structureel de component begeleidingsvergoeding slechts opgenomen voor de 90.000 banen die uiteindelijk uitstromen uit de Wsw en vervangen dienen te worden, en niet voor de additionele 125.000 garantiebanen die zijn afgesproken in het Sociaal Akkoord. Voor onze

arbeidsmarktregio betreft dit extra 400 garantiebannen t/m 2017, hetgeen aan begeleidingsvergoeding een bedrag van € 1.600.000 betekent en in de volgende jaren alleen maar gaat toenemen. Daar komt bij dat de bonus Begeleid Werken uit de oude Wsw-regeling in de Participatiewet is geschrapt, waarmee vanaf 2017 er structureel ruim € 500.000 minder subsidie wordt ontvangen voor de uitvoering van de bestaande Wsw dienstverbanden.

Een tegenhanger vormt de mogelijkheid tot het bemiddelen van personen in de WWB naar werk met loonkostensubsidie, al of niet met een baangarantie-baan. Deze omzettingen besparen per omzetting gemiddeld € 2.300 op de BUIG-middelen (gemiddelde uitkering € 13.300 versus gemiddelde loonkostensubsidie € 11.000). Een scenario dat rekening houdt met het positief resultaat van dit vliegwieleffect (uitkeringen omzetten in garantiebannen) en met een behoorlijke ambitie op zowel de instroom als de uitstroom aantallen van de uitkeringen is naar de toekomst structureel budgettair neutraal. Daarbij is het instroom scenario afgestemd op de nu bekende landelijke ontwikkelingen en zit de ambitie vooral in de uitstroom. De twee risico's die hierin schuilen zijn een tegenvallende economie, waardoor het aantal uitkeringsgerechtigden fors gaat stijgen dan gepland, en het afkomen van het macrobudget BUIG-middelen door het Rijk. Het laatste blijkt niet uit de meerjarenbegroting van SZW.

Mocht desondanks blijken dat de toegekende BUIG-middelen ontoereikend zijn om alle uitkeringen en loonkostensubsidies uit te betalen, dan bestaat er voor de gemeenten de mogelijkheid via het Rijk aanspraak te maken op de vangnetregeling. Daarbij is wel de afspraak dat de eerste 10% van de overschrijding door de gemeenten zelf betaald dient te worden. In het licht van de aanspraken op de vangnet regeling lijkt het raadzaam de eerder gevormde reserve(s) uit overschotten van voorgaande jaren bij de gemeente(n) aan te houden c.q. op te bouwen.

Weerstandsvermogen

Voorgaande opsomming leidt tot de volgende opstelling van het weerstandsvermogen:

Onderdeel	Omvang
<i>Gewenst weerstandsvermogen:</i>	
• Algemene reserve	€ 13.042.000
• Bestemmingsreserve lopende projecten	€ 5.603.000
• Bestemmingsreserve Participatiewet	€ 4.645.000
Totaal gewenst weerstandsvermogen	€ 23.290.000
<i>Huidige weerstandcapaciteit</i>	
• Reserves ultimo 2017	€ 17.786.000
• Gerealiseerd resultaat 2017	€ 2.023.000
Weerstandscapaciteit ultimo 2016	€ 19.809.000
Tekort aan weerstandsvermogen	€ 3.481.000

Met de nu gehanteerde uitgangspunten en aanwezige middelen kan geconcludeerd worden dat er een tekort aan middelen is om het gewenste weerstandsvermogen in de vorm van reserves aan te houden op de balans van Senzer. Gezien de hoogte van de totale reserves, de onzekerheden over de toekomstige resultaten en de discussie over het positioneren van de risico's over de uitvoering van de

Participatiewet wordt er nu geen aanvulling van het weerstandsvermogen gevraagd aan de deelnemende gemeenten.

Het eigen vermogen ultimo 2017 is € 19.809.000 groot. In de loop van de komende jaren zal dit saldo op basis van de volgende mutaties verminderen:

- Voor dekking van de lopende projecten is de komende 4 jaren een bedrag nodig van € 2.201.000 Ultimo 2021 resteert nog een saldo van € 3.402.000;
- De totale kosten van de transitie naar uitvoering van de Participatiewet zijn nog onbekend. We verwachten met een investering van € 3.860.000 voor de jaren 2018 en 2019 de organisatie weer zo “lean en mean” neer te kunnen zetten dat we vanaf 2020 in staat zijn de Participatiewet minimaal budgettair neutraal uit te voeren. Er resteert daarna nog een bedrag van € 785.000. Dit saldo ons de komende jaren in de gelegenheid om de transformatie naar de nieuwe wijze van werken in de keten zorgvuldig te doen en gebruik te maken van de mogelijkheden die zich aandienen.
- Deze mutaties hebben uiteraard ook invloed op de bepaling van de hoogte van de algemene reserve. In de huidige systematiek is die gekoppeld aan de hoogte van het totale vermogen. Dat is fors gestegen vanwege de overname van de debiteuren saldi uitkeringen van de deelnemende gemeenten. De uitkomst van deze rekenmethode met deze omvang van de balans en activiteiten vraagt om herijking van de (reken)methodiek om te komen tot de bepaling van het weerstandsvermogen. Het toekomstige saldo van de algemene reserve wordt daarmee afhankelijk van de te boeken resultaten en de besluiten op grond van die herijking.

Bij iedere kwartaalrapportage zal inzicht worden gegeven in het verloop en de omvang van de reserves. Bij de jaarrekening gebeurt dit nogmaals, en dit wordt voorzien van een voorstel tot bestemming van het resultaat, inclusief mogelijke herbestemmingen van bestaande reserves op basis van dan bekende informatie en besluiten. Tijdens de voor- en najaarsconferentie, genoemd in artikel 33 lid 7 van de gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Atlant de Peel, kan eveneens input gegeven worden inzake de vorming van en omgaan met de reserves. In ieder ondernemingsplan zal daarnaast de opstelling van het weerstandsvermogen worden geactualiseerd en onderbouwd. Op deze wijze houdt het bestuur zicht op de ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Een besluit om op deze wijze het weerstandsvermogen te bepalen en te monitoren vrijwaart de gemeenten van directe gevolgen bij het zich voordoen van incidentele risico's en geeft Senzer slagkracht in het oplossen van de daarmee gepaard gaande problemen. Dit omdat er niet voor ieder incident afzonderlijk een zwaar politiek bestuurlijk besluitvormingsproces hoeft te worden doorlopen. Zo bezien is dit een efficiënte werkwijze met voldoende controlemogelijkheden voor het bestuur.

De huidige omvang van het eigen vermogen biedt voldoende ruimte om in de komende tijd om te komen tot een voldragen uitwerking van de uitvoeringsaspecten van de nieuwe Participatiewet, zonder dat de deelnemende gemeenten daar rechtstreeks risico's bij lopen.

Financiële kengetallen BBV

Met ingang van het jaarbericht 2015 stelt het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), wat de kaders vormt voor de begroting en de jaarverslaglegging van publiek rechtelijke organen waartoe het

werkbedrijf behoort, de opname verplicht van de een aantal financiële kengetallen. In de volgende tabel treft u deze aan met een toelichting.

Kengetallen BBV	Jaarbericht 2016	Begroting 2017	Jaarbericht 2017
Netto schuldquote	-6%	-6%	-8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-6%	-6%	-8%
Solvabiliteitsrisico	54%	55%	46%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	1%	-1%	3%
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

De netto schuldquote saldeert de schulden en de meteen opeisbare tegoeden en zet die af tegen de baten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de posities met en zonder uitgezette leningen omdat een hoge schuldpositie met daar tegenover ook hoge uitzettingen vooralsnog niet problematisch hoeft te zijn. Het werkbedrijf heeft geen uitgezette leningen. De negatieve positie duidt dan ook op een gezonde situatie, omdat de middelen om de schulden mee te voldoen diezelfde schulden overstijgen en daarmee een negatieve indicator opleveren.

Het solvabiliteitsrisico is een indicatie omtrent de mate waarin Senzer aan zijn langlopende verplichtingen kan voldoen. Het is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen. Een percentage groter dan 50% duidt erop dat het eigen vermogen groter is dan het vreemd vermogen, hetgeen betekent dat Senzer ook in de toekomst zijn langlopende verplichtingen kan voldoen.

De structurele exploitatieruimte geeft de ruimte aan die in de structurele exploitatiebegroting van het werkbedrijf is opgenomen. Het percentage is positief zolang de structurele baten de structurele lasten overtreffen, hetgeen de laatste jaren zowel in de realisatie als in de begroting het geval is.

2. Jaarrekening

2.1 Balans per 31 december 2017

(x € 1.000)	31-12-2017		31-12-2016	
Activa				
Vaste activa:				
<i>Materiële vaste activa</i>				
- Investerings met een economisch nut	8.696		8.801	
<i>Financiële vaste activa</i>				
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	39		39	
Totaal vaste activa		8.735		8.840
Vlottende activa:				
<i>Vorraden</i>				
- Onderhanden werk	53		99	
<i>Uitzettingen met een rentetypischelooptijd korter dan één jaar</i>				
- Vorderingen op openbare lichamen	1.455		1.169	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	15.231		11.060	
- Overige vorderingen	16.490		7.015	
	33.176		19.244	
<i>Liquide middelen</i>				
- Kassaldi	10		17	
- Banksaldi	755		424	
	765		441	
<i>Overlopende activa</i>				
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotsbedragen die ontstaan door door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	331		191	
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruit-betaalde bedragen die ten lasten van volgende begrotingsjaren komen	414		557	
	745		748	
Totaal vlottende activa		34.739		20.532
Totaal		43.474		29.372

(x € 1.000)	31-12-2017		31-12-2016	
Passiva				
Vaste passiva:				
<i>Eigen vermogen</i>				
- Algemene reserve	7.538		7.413	
- Bestemmingsreserve	10.248		8.197	
- Totaal saldo van baten en lasten	2.023		300	
	19.809		15.910	
<i>Voorzieningen</i>	1.662		1.328	
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>				
- Onderhandse leningen	944		1.089	
Totaal vaste passiva		22.415		18.327
Vlottende passiva:				
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>				
- RC Stichting Senzer	463		466	
- RC Senzer Direct Werk BV	93		90	
- RC Senzer Horecadiensten BV	171		106	
- Overige schulden	7.453		5.506	
	8.180		6.168	
<i>Overlopende passiva</i>				
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.321		3.629	
- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	4.461		822	
- overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.097		426	
	12.879		4.877	
Totaal vlottende passiva		21.059		11.045
Totaal		43.474		29.372

2.2 Overzicht van baten en lasten 2017

(x € 1.000)	Realisatie 2017		Begroting 2017	
	lasten	baten	lasten	baten
Netto omzet		19.640		19.132
Voorraadmutaties	72		-	
Grond- en hulpstoffen	12		89	
Uitbesteed werk en andere externe directe kosten	920		1.027	
Toegevoegde waarde		18.636		18.016
Overige bedrijfsopbrengsten		770		799
Netto opbrengsten		19.406		18.815
Lonen WSW	34.624		35.023	
Lonen Sociaal werk	11.696		13.178	
Lonen ambtelijk	10.267		10.913	
Lonen WIW	360		336	
Lonen garantiebanen	2.757		4.625	
Lonen inhuur	2.880		1.375	
Kosten begeleid werk	2.268		2.050	
BUIG Uitkeringen/BBZ2004 uitkeringen	68.916		66.800	
BUIG Loonkostensubsidies IBA	1.216		2.326	
Afschrijvingskosten	1.364		1.436	
Rentelasten	41		44	
Overige organisatiekosten	10.479		10.618	
Totaal kosten		146.868		148.724
Bedrijfsresultaat		127.462-		129.909-
Subsidie Wsw	37.085		36.639	
Buig middelen	71.445		68.772	
Overige subsidies	6.062		7.118	
Bijdragen	17.016		16.184	
Totaal dekkingsmiddelen		131.608		128.713
Operationeel resultaat		4.146		1.196-
Incidentele lasten en baten	2.562	2.314	1.694	-
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		248-		1.694-
Dotatie aan reserves	2.541		-	-
Onttrekking uit reserves		666	-	2.890
Saldo dotaties/onttrekkingen reserves		1.875-		2.890
Gerealiseerde resultaat		2.023		-

2.3 Kasstroomoverzicht over 2017

(x € 1.000)	2017		2016	
Beginsaldo liquide middelen		441		287
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat vóór rente	2.064		345	
Rentelasten	41		45	
Resultaat	2.023		300	
Afschrijvingen	1.364		1.086	
Afschrijvingen op desinvesteringen	267-		1.823-	
Mutaties werkkapitaal	4.170-		810-	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	1.050-		1.247-	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Desinvesteringen	275		1.906	
Investerings	1.266-		2.522-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	991-		616-	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Bestemmingsreserve	2.051		1.479	
Algemene reserve	125		88	
Eigen vermogen	-		-	
Voorzieningen	334		595	
Aflossingen	145-		145-	
Totaal kasstroom financieringsactiviteiten	2.365		2.017	
Totaal mutatie liquide middelen		324		154
Eindsaldo liquide middelen		765		441

2.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Er wordt rekening gehouden met verliezen en risico's die hun oorsprong vinden in het begrotingsjaar en bekend zijn geworden voor het opmaken van de jaarrekening.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

BALANS

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

De waardering van deze activa is gebaseerd op de historische kostprijs c.q. aanschafprijs verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats op basis van een vast percentage van de historische kostprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het actief. Op grond wordt niet afgeschreven. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is.

De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Voorzieningen aan terreinen	10
Gebouwen ;	
• nieuwbouw	40
• renovatie, restauratie en aankoop gebouwen	25
• tijdelijke woonruimte en bedrijfsgebouwen, groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen	10
Technische installaties in bedrijfsgebouwen	15
Telefooninstallaties	10
Machines ;	
• automatiseringsapparatuur	3
• elektrische handmachines t.b.v. Groen	3
• dienstverlening	5
• industrie	10
Inventarissen	10

Software	3
Bestelauto's	6
Personenauto's	4
Overige transportmiddelen	5
Schaftwagens	5
Overige (gereedschappen)	5

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen:

Participaties in het aandelenkapitaal van de vennootschappen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingprijs.

Vlottende activa

Vorraden

Onderhanden werk:

De onderhanden werken worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, verminderd met op de balansdatum reeds voorzienbare verliezen. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voor de verwachte oninbaarheid van uitzettingen (dubieuze debiteuren) is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening loopt parallel aan de toe- of afname van het saldo dubieuze debiteuren.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De reserves werden gevormd door bestemming van het resultaat en zijn vrij besteedbaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbaar verlies.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde en bestaat uit netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en vooruit ontvangen bedragen.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Netto-omzet

Netto-omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.

Vorraadmutaties, grond- en hulpstoffenverbruik en kosten van uitbesteed werk

Verantwoord worden hier de posten die van invloed zijn op de toegevoegde waarde. De kosten van grond- en hulpstoffen worden bij industriële activiteiten gewaardeerd tegen vaste verrekenprijzen, bij de overige activiteiten worden deze kosten opgenomen tegen de laatst bekende inkooprijzen.

De in de voorraadmutaties opgenomen mutatie onderhanden werken (beginwaarde -/- eindwaarde) worden m.b.t. de reeds uitgevoerde werkzaamheden als lasten verantwoord en m.b.t. de vooruit gefactureerde opbrengsten als baten.

Kosten van uitbesteed werk hebben betrekking op de inleen van personeel van derden, waaronder de inhuur van medewerkers bij collega Sw-bedrijven.

Overige bedrijfsopbrengsten

Hier worden met name de huuropbrengsten verantwoord.

Lonen Wsw, Sociaal Werk, ambtelijk en WIW

Hieronder wordt verstaan de over het jaar verschuldigde lonen inclusief vakantietoeslag aan de respectievelijke medewerkers en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremie, verminderd met ontvangen ziekingeld en gebruik makend van geldende premiekortingen ten behoeve van werknemers en de subsidieregeling Praktijkleren.

Lonen garantiebanen

Met ingang van 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden o.a. met als doel meer mensen met een arbeidsbeperking aan werk te helpen. In het sociaal akkoord is vastgelegd dat de overheid in samenwerking met het bedrijfsleven hiervoor extra banen zal creëren, de zogenaamde garantiebanen.

Lonen inhuur

Voor de uitvoering en begeleiding van uitkeringsverstrekkingen, activiteiten met betrekking tot participatie en beoordeling en toekenning van bijzondere bijstand is meer capaciteit benodigd. Hieraan wordt voldaan door inhuur van tijdelijke medewerkers.

Kosten begeleid werk

Het betreft de doorberekening van een gedeelte van het loon (loonkostensubsidie) uitbetaald aan personen die werk uitoefenen in het bedrijfsleven en daarbij begeleiding genieten van Senzer. Tevens worden hier alle kosten verantwoord die betrekking hebben op het inrichten en onderhouden van de werkplek.

BUIG Uitkeringen/BBZ2004 uitkeringen

De uitkeringen van mensen die zijn aangewezen op één van de bijstandsregelingen, PW, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (voor levensonderhoud startende ondernemers), worden betaald vanuit een gebundelde uitkering. De gebundelde uitkering is een ongeoormerkt budget.

Buig Loonkostensubsidies IBA

De Buig uitkering kan vanaf 2015 ook worden benut voor de inzet van het instrument loonkostensubsidie.

Afschrijvingskosten

Het betreft de kosten van afschrijvingen op de materiële vaste activa.

Rentelasten

Hieronder zijn opgenomen de rentelasten van de langlopende leningen en het saldo van de rentelasten en –baten van de verschillende rekening-courantverhoudingen en deposito's.

Overige organisatiekosten

De overige organisatiekosten worden berekend op basis van werkelijke uitgaven. De overige organisatiekosten worden verminderd met het aandeel in de kosten van Senzer Horecadiensten B.V.

Subsidie Wsw

Dit betreft de door gemeenten doorbetaalde subsidie van het Rijk zoals bedoeld in de artikelen 69 tot en met 75 van de Participatiewet.

Buigmiddelen

Via de gemeenten wordt een gebundelde uitkering (BUIG) ontvangen om daarmee de uitkeringen in het kader van de Participatiewet te financieren.

Overige subsidies

Door gemeenten doorbetaalde subsidie van het Rijk in het kader van de Participatiewet inzake loonkosten en begeleiding garantiebannen. Verder een beschikking voor loonkostensubsidie op grond van het Besluit Gesubsidieerde Arbeid (voormalige ID-regeling) alsmede een subsidie voor vervoersoplossingen op maat van de provincie Noord-Brabant en een bijdrage van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland ter stimulering tot het aanbieden van werkpleerplaatsen.

Bijdragen

De bijdragen bestaan uit betaling door de gemeenten van algemene middelen en worden ingezet bij de uitvoering van de activiteiten voor het onderdeel Werk en Inkomen.

Incidentele lasten en baten

Dit betreffen eenmalige kosten c.q. opbrengsten welke niet het gevolg zijn van de normale bedrijfsvoering waaronder boekwinsten en vrijval van voorzieningen.

Dotatie aan reserve

Op grond van beschikkingen van het Algemeen bestuur inzake resultaatbestemming worden hier bedragen ten gunste van de verschillende reserves opgevoerd.

Onttrekking uit reserve

Op grond van beschikkingen van het Algemeen bestuur, of als uitvloeisel van de goedgekeurde begroting over 2017 en voorgaande jaren, vallen vanuit de bestemmingsreserve posten vrij ten gunste van de exploitatie.

Resultaat

Een voorstel tot resultaatbestemming wordt aan het Algemeen Bestuur voorgelegd.

2.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële activa is onderstaand opgenomen. Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut.

(x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2016	Investeringen	Desinves- teringen	Bijdrage van derden	Afschrij- vingen	Afschrijving a.g.v. des- investering	Boekwaarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	554	-	-	-	-	-	554
Woonruimten	433	-	-	-	28	-	405
Bedrijfsgebouwen	4.789	414	-	-	387	-	4.816
Vervoermiddelen	584	327	188	-	143	180-	760
Machines, apparaten en installaties	1.693	165	66	-	435	66-	1.423
Overige materiële vaste activa	748	361	21	-	371	21-	738
Totaal	8.801	1.267	275	-	1.364	267-	8.696

De investeringen in het begrotingsjaar betroffen:

• verbouwing kantoorruimte	€	8.000
• schaftwagens	€	97.000
• uitbreiding fietsenstalling	€	16.000
• vervanging en uitbreiding vervoermiddelen	€	327.000
• vluchtwegaanduiding Montgomeryplein	€	7.000
• LM Trac werktuigendrager	€	73.000
• tractor	€	45.000
• kleine machines t.b.v. Groen	€	40.000
• meubilair	€	12.000
• aanhangwagens	€	30.000
• hard- en software ICT	€	<u>319.000</u>
	€	974.000
• verbouwing diverse ruimtes en herinrichting beursvloer	€	<u>293.000</u>
Totaal	€	1.267.000

De verbouwing van diverse ruimtes en herinrichting van de beursvloer is een project dat in de periode november 2017 tot en met maart 2018 wordt uitgevoerd. De vermelde uitgaven per ultimo 2017 zijn systeemtechnisch nog niet geactiveerd maar zijn in de balans opgenomen onder de activa.

Waarde van activa die onder de werkelijke waarde wordt gewaardeerd leidt tot een zogenaamde stille reserve. Het zijn reserves waarvan de omvang en of het bestaan niet uit de balans blijkt.

De taxatiewaarde is in overeenstemming met de beschikkingen van de diverse gemeenten inzake onroerende zaak belasting [OZB].

Taxatiewaarde x € 1.000	
Montgomeryplein 6, Helmond	6.488
Montgomeryplein 8, Helmond	166
Churchillaan 103+105, Helmond	436
Churchillaan 109, Helmond	4.522
Zandstraat 96, Helmond	397
Venbergweg 6, Asten	68
	12.077
Boekwaarde per 31-12-2017	5.482
Totaal	6.595

Opgemerkt dient te worden dat het verborgen vermogen niet zomaar te gelde te maken is. Ten eerste dienen de bezittingen een publieke functie. Bij het afstoten van bezittingen zullen de betreffende publieke functies mogelijk verdwijnen of verschrallen. Ten tweede zijn de meeste bezittingen niet of moeilijk verhandelbaar. Het belang van de stille reserve voor het weerstandsvermogen is dan ook zuiver een theoretische benadering.

Financiële vaste activa

(x € 1.000)	Saldo 31-12-2016	Investerings	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Saldo 31-12-2017
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen:						
- Senzer Direct Werk BV	18	-	-	-	-	18
- Senzer Horecadiensten BV	18	-	-	-	-	18
- Dariuz BV	3	-	-	-	-	3
Totaal	39	-	-	-	-	39

Het betreft hier de nominale waarde van de deelnemingen.

De deelneming in Senzer Direct Werk B.V. en Senzer Horecadiensten B.V. is 100% en in Dariuz B.V. 18%.

Flottende activa

(x € 1.000)	2017		2016	
Voorraden:				
- onderhanden werk		53		99
Totaal		53		99

(x € 1.000)	2017		2016	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:				
a) vorderingen op openbare lichamen:				
- gemeenten en uitkeringsinstanties		1.455		1.169
b) uitzettingen in 's Rijks schatkist		15.231		11.060
c) overige vorderingen:				
- handelsdebiteuren	3.536		3.014	
- personeelsdebiteuren	50		26	
- overige vorderingen	12.971		4.069	
- voorziening dubieuze debiteuren	67-		94-	
		16.490		7.015
Totaal		33.176		19.244

Vorderingen op gemeenten en uitkeringsinstanties hebben betrekking op in rekening gebrachte groenwerkzaamheden, detacheringen en re-integratiewerkzaamheden.

Onderstaande tabel geeft informatie over de ontwikkeling van de buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen per kwartaal over 2016 weer afgezet tegen het drempelbedrag.

(x € 1.000)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	392	580	542	395
Drempelbedrag	1.137	1.137	1.137	1.137
Ruimte onder drempelbedrag	745	557	595	742
Overschrijding van het drempelbedrag				

De saldi van handels- en personeelsdebiteuren worden hier verantwoord alsmede de overige vorderingen en deze bestaat uit de volgende posten:

- in het kader van de uitvoering van de Participatie Wet inzake SW-verplichtingen bestaat op de gemeenten een vordering van € 81.000;
- in verband met teveel betaalde loonheffing is een vordering van € 1.377.000 op de gemeente Helmond opgenomen;
- ter dekking van de voorfinanciering van additionele kosten aan bijstand vanwege de verhoogde asielinstroom is op de gemeenten op basis van verleende beschikkingen van SZW een vordering opgenomen van € 1.409.000;
- op grond van de september-circulaire bestaan per ultimo vorderingen op de gemeenten met betrekking tot uitkeringsverstrekkingen van € 432.000 en bijzondere bijstand van € 935.000;
- conform de wet- en regelgeving Vangnet 2017 is op de gemeenten een vordering van € 1.282.000 opgenomen;
- het lage-inkomensvoordeel (LIV) is een tegemoetkoming in de loonkosten voor werkgevers die werknemers in dienst hebben met een laag loon en is onderdeel van de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl). Als vordering op de Belastingdienst is een bedrag opgenomen van € 776.000;
- de ledenleningen van de voormalige kwekerijen worden hier verantwoord, er is nog een bedrag te ontvangen van € 3.000;
- met betrekking tot een groencontract werd een bankgarantie van € 6.000 afgegeven;
- met de gemeenten is een akkoord bereikt met betrekking tot de hoogte van het saldo van de debiteuren SSD dat naar Senzer wordt overgeheveld. De nominale waarde van deze posten bij de gemeenten bedroeg € 16.325.000, waarbij de verwachting is dat hiervan slechts een bepaald percentage zal worden geïnd. De waardering van deze debiteuren werd uiteindelijk bepaald op € 6.670.000. In deze post is echter nog een terugbetalingsverplichting aan de gemeenten opgenomen inzake BBZ 2004. Deze post is groot € 1.370.000 en is onder overlopende passiva verantwoord.

Personeelsdebiteuren

(x € 1.000)	2017	2016
Faciliteren van aankoop fiets, smartphone of laptop	57	46
Nog te verrekenen met personeel	7-	20-
Totaal	50	26

Personeelsleden kunnen op fiscaal gunstige wijze overgaan tot aanschaf van een fiets, smartphone of laptop. Het saldo nog te verrekenen met personeel betreft enerzijds salaristerugvorderingen en anderzijds het aan het ambtelijk personeel toegekende persoonsgebonden budget. Met invoering van het Individueel Keuze Budget in 2016 zal dit saldo in de toekomst verdwijnen.

Liquide middelen

(x € 1.000)	2017	2016
Kasgelden	10	17
Bank	755	424
Totaal	765	441

Ten aanzien van de liquide middelen gelden geen opnamebeperkingen. Evenmin worden er ten aanzien van liquide middelen valutarisico's gelopen. Overtollige middelen worden verplicht aangehouden in een schatkistbankrekening van de Staat.

Overlopende activa

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen.

Overeenkomstig het BBV (art. 40) dienen de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel opgenomen te worden onder de overlopende activa.

(x € 1.000)	Saldo 31-12-2016	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2017
Kersten middelen ¹	191	397	588	-
Asscher gelden ¹	-	331	-	331
Totaal	191	728	588	331

(¹ = ontvangen van Nederlandse overheidslichamen)

Als tegemoetkoming op de arbeidsmarktproblemen die ontstaan door de bezuinigingen op de zorg wordt door SZW een aantal sectorplannen gefinancierd. Deze staan bekend als Asscher gelden. Nog te ontvangen opbrengsten betreft de afrekening m.b.t. sectorplan cofinanciering 2015 Helmond De Peel.

(x € 1.000)	2017	2016
Vooruitbetaalde kosten	408	289
Nog te ontvangen opbrengsten	6	268
Totaal	414	557

Vooruitbetaalde kosten betreffen uitgaven voor 2018 m.b.t. huren, onderhoudskosten, abonnementen, verzekeringen etc. Nog te ontvangen opbrengsten betreft de afrekening m.b.t. sectorplan cofinanciering 2015 Helmond De Peel.

PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

(x € 1.000)	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2016
Algemene reserve	7.538	7.413
Bestemmingsreserves	10.248	8.197
Resultaat	2.023	300
Totaal	19.809	15.910

Het verloop in 2017 wordt in onderstaand overzicht per reserve aangegeven:

(x € 1.000)	Saldo 31-12-2016	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Saldo 31-12-2017
Algemene reserve	7.413	-	-	125	-	7.538
Bestemmingsreserves:						
Informatievoorziening	232	-	-	-	-	232
Bedrijfsrestaurant	347	-	22	-	-	325
Innovatie	415	-	36	-	-	379
Uitkering gemeenten	-	-	-	-	-	-
Participatiewet	5.233	-	588	-	-	4.645
Kindreg/kostendelersn.	-	-	-	-	-	-
Trajecten/instr.nuggers	1.032	-	-	-	-	1.032
Beschut werk	939	-	-	-	-	939
Verschuiven betaaldatum	-	-	20	175	-	155
Intertemporele middelen	-	2.541	-	-	-	2.541
Sub-totaal	15.611	2.541	666	300	-	17.786

Toevoeging van het resultaat vorig boekjaar vindt plaats conform het besluit in de vergadering van het Algemeen bestuur van 19 april 2017. Onttrekking gebeurt op basis van de goedgekeurde begroting van 2017 alsmede eerder genoemd besluit van het Algemeen bestuur.

Voor de toelichting op de reserves zie de Risicoparagraaf onder hoofdstuk 1.3.6.

Te bestemmen resultaat boekjaar

(x € 1.000)	2017	2016
Te bestemmen resultaat boekjaar	2.023	300

Voorzieningen

(x € 1.000)	Saldo 31-12-16	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-17
Bodemsanering Beemdweg	25	-	-	-	25
Bodemsanering Montgomeryplein	233	-	173	-	60
Gebouwenonderhoud	114	60	-	112	62
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	136	-	70	66	-
Personele knelpunten	820	1.514	496	323	1.515
	1.328	1.574	739	501	1.662

In de kolom “Vrijval” zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendungen van voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Bodemsanering Beemdweg

In de verkoopovereenkomst van 12 oktober 2006 van het pand aan de Beemdweg te Helmond is opgenomen dat in geval de gemeente binnen 15 jaar na de datum van de betreffende akte van eigendomsoverdracht overgaat tot sanering van het object, Senzer een bijdrage in de saneringskosten aan de gemeente Helmond zal doen van € 25.000.

Bodemsanering Montgomeryplein

In het verleden was op het grondgebied van Senzer een drukkerij gevestigd en dit heeft geleid tot een bepaalde mate van bodemverontreiniging. Al vanaf 2002 is er aandacht voor dit probleem. In 2009 werd door Grontmij een saneringsonderzoek uitgevoerd en werd de verontreiniging in kaart gebracht. Het rapport geeft de mate van verontreiniging aan, de eventueel te nemen maatregelen en de kosten die hiermee gepaard gaan. In het rapport zijn een aantal saneringsoplossingen opgenomen. Jaarlijks worden bodemonsters genomen ter monitoring van de natuurlijke afbraak. In het verantwoordingsjaar is door Sweco (voormalige Grontmij) een rapport opgesteld waaruit blijkt dat de risico's significant zijn verminderd. Dit heeft er toe geleid dat een groot gedeelte van de voorziening is vrij gevallen.

Gebouwenonderhoud

Het onderhoudsplan voorziet in een planning van groot onderhoud aan het hoofdgebouw gelegen aan het Montgomeryplein te Helmond. Hiervoor wordt jaarlijks ten laste van de exploitatie de voorziening gevoed. In 2017 is ten laste van de voorziening dakrenovatie uitgevoerd.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

In verband met verhuizing naar het buitenland is de bestaande afvloeiingsregeling voor een medewerker afgerond en voor een andere medewerker bestond een doorbetalingsregeling tot april 2017. Na uitvoering van deze overeenkomsten bestaan er geen verdere verplichtingen meer, zodat het restant van deze voorziening is vrijgevallen.

Personele knelpunten

Twee personen konden in een geschikte functie worden geplaatst waardoor een gedeelte van de voorziening kon vrijvallen. Ten aanzien van vijf andere personen dienen zich plaatsingsproblemen aan, met als gevolg dat hiervoor de voorziening is opgehoogd.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Het verloop van de onderhandse geldleningen is als volgt:

(x € 1.000)	Saldo 01-01-17	Aflossing	Saldo per 31-12-17	Rente	Jaar van laatste aflossing
BNG lening o/g 4,46%	1.089	145	944	47	2024

De geldlening is verstrekt door de Bank Nederlandse Gemeenten te 's-Gravenhage. Het in 2018 af te lossen bedrag is € 145.210.

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

(x € 1.000)	2017	2016
RC Stichting Senzer	463	466
RC Senzer Direct Werk BV	93	90
RC Senzer Horecadiensten BV	171	106
Crediteuren	7.250	3.647
Overige schulden	203	1.859
Totaal	8.180	6.168

Over de rekening-courantverhoudingen met de vennootschappen wordt rente berekend. In verband met de gevolgen van de overgang naar een nieuw financieel systeem werd als tijdelijke maatregel de betaling van crediteuren versneld. Onder de overige schulden staat het opgebouwde loopbaanbudget bij de cao Sociaal Werk ter stimulering van de individuele inzetbaarheid van medewerkers. Het crediteurensaldo is aanzienlijk hoger als gevolg van de opname van de terugbetalingsverplichting aan de gemeenten als tegenhanger van overname van de debiteurenposities van de gemeenten.

Overlopende passiva

(x € 1.000)	2017	2016
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.321	3.629
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	4.461	822
- overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.097	426
Totaal	12.879	4.877

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd betreffen de nog te betalen bedragen sociale lasten van Senzer, te weten zorgverzekeringspremies, pensioenpremies en loonheffing van € 2.582.000, af te dragen btw van € 283.000 en overige kosten en inkoopfacturen welke na sluiting van het boekjaar zijn ontvangen en betrekking hebben op het verslagjaar voor een bedrag van € 1.543.000. Tevens zijn hier de verplichtingen aan cliënten opgenomen in verband met verschuiving van de betaaldatum (€ 840.000) alsmede nog af te dragen loonheffing (€ 1.073.000);

Overeenkomstig het BBV (artikel 49) dienen de van Europese en Nederlandse overheidslichamen (vooruit)ontvangen bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel opgenomen te worden onder de overlopende passiva. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

(x € 1.000)	Saldo 31-12-2016	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2017
Budget WSW ¹	-	3.055	-	3.055
Begeleiding asielzoekers ¹	-	407	-	407
Bijzondere bijstand ¹	-	568	-	568
Klijnsma gelden ¹	462	-	31	431
Asscher gelden ¹	360	-	360	-
Totaal	822	4.030	391	4.461

(¹ = ontvangen van Nederlandse overheidslichamen)

De overige vooruit ontvangen bedragen betreffen nog uit te voeren werkzaamheden die betrekking hebben op activiteiten ten behoeve van re-integratie en groenonderhoud, tevens is reeds in rekening gebrachte huur voor 2017 onder deze post opgenomen. Verder wordt onder deze post de terugbetalingsverplichting BBZ 2004 aan de gemeenten van € 1.370.000 verantwoord.

Niet in balans opgenomen verplichtingen

Het betreft hier verplichtingen welke voortvloeien uit contracten met een looptijd van langer dan één jaar (verplichtingen i.v.m. operational lease, huur en energie).

(x € 1.000)	Contractdatum	2017		2016	
Leasing van bedrijfsmiddelen:					
Kopieerapparatuur OSN	31-mei-2021	41		51	
Kopieerapparatuur Ricoh	31-dec-2018	26		70	
Energie Nuon	31-dec-2018	-		164	
Energie Prov. Zeeuwse Energie Mij	31-dec-2018	-		109	
Totaal			67		394
Huurcontracten:					
Venbergweg Asten	31-dec-2018	1		1	
Roessel Bakel	31-dec-2018	1		5	
Sanghorst Mierlo	31-dec-2018	3		3	
DuPré Helmond	1-dec-2024	328		383	
Lindestraat Asten	31-dec-2024	195		223	
Energiestraat Deurne	30-jun-2019	11		19	
Zuid Koninginnewal Helmond	15-jul-2018	13		38	
Herodotusplein Eindhoven	31-dec-2018	-		8	
v.Egmondstraat Eindhoven	31-okt-2021	56		69	
v.Bodeghemstraat Eindhoven	31-mei-2021	28		36	
Versantvoortstraat Eindhoven	31-dec-2018	7		7	
Anemoonstraat Eindhoven	31-dec-2018	6		6	
Heibloemweg 6, Helmond (Dorel)	31-dec-2018	329		657	
Heibloemweg 9, Helmond (Dorel)	31-dec-2018	279		557	
Totaal			1.257		2.011

2.6 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Toegevoegde waarde

x € 1.000,--	2017		
	Realisatie	Begroting	verschil
Directie- Concernstaf	617	-	617
Dorel	5.887	5.835	52
Groen	4.554	4.285	269
Overige groepsdetachering & participatie	4.763	4.656	107
Totaal Werk & Participatie	15.204	14.776	428
Totaal Arbeidsintegratie	2.815	3.240	425-
Totaal Senzer	18.636	18.016	620

De toegevoegde waarde is het saldo van de netto omzet gecorrigeerd met voorraadmutaties, en verminderd met direct verbruikte middelen zoals grond- en hulpstoffen en uitbested werk.

Lonen Wsw

(x € 1.000)	Realisatie 2017		Begroting 2017	
Loonkosten		28.085		27.231
Sociale lasten	4.268		4.903	
Pensioenpremies	2.400		2.889	
Ziekengeld	6.668		7.792	
	129-		-	
		6.539		7.792
Totale loonkosten WSW		34.624		35.023
Aantal fte gemiddeld		1.354,6		1.334,0
Loonkosten per fte		25.560		26.254
Aantal fte ultimo jaar		1.318,1		1.334,0
Ziekteverzuim (incl. langd. zieken)		13,7%		9,0%

De cao voor de sociale werkvoorziening loopt van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2018. Hierbij is de loonontwikkeling van werknemers gelijk aan de loon-prijzontwikkeling, c.q. in overeenstemming met de stijging van het wettelijk minimum loon.

De sociale lasten zijn lager dan begroot omdat geen rekening werd gehouden met het voordeel als gevolg van het lage-inkomensvoordeel (LIV).

Lonen Sociaal Werk

(x € 1.000)	Realisatie 2017		Begroting 2017	
Loonkosten		9.471		10.477
Sociale lasten	1.477		1.713	
Pensioenpremies	873		988	
Ziekengeld	2.350		2.701	
	125-		-	
		2.225		2.701
Totale loonkosten sociaal serk		11.696		13.178
Aantal fte gemiddeld		202,7		214,7
Loonkosten per fte		57.701		61.379
Aantal fte sociaal werk ultimo jaar		229,2		214,7
Ziekteverzuim (incl. langd. zieken)		5,4%		5,0%

In 2017 zijn nieuwe cao-afspraken overeengekomen met een looptijd van 1 april 2017 tot 1 juli 2019. De loonontwikkeling is als volgt:

- Per 1 juli 2017 worden de salarisbedragen structureel verhoogd met 1,65%.
- Per 1 juli 2018 worden de salarisbedragen structureel verhoogd met 2%.
- In januari 2019 ontvangen alle werknemers, in dienst op 1 januari 2019, een eenmalige uitkering van bruto 0,5% van 12 keer het voor hem geldende salaris op 1 januari 2019, inclusief vakantietoeslag en eindejaarsuitkering, maar exclusief ORT.
- De bodem vakantietoeslag wordt per 1 juli 2017 verhoogd naar € 160,87 en per 1 juli 2018 naar € 164,09. De bodem eindejaarsuitkering wordt per 1 juli 2017 verhoogd naar € 95,99 en per 1 juli 2018 naar € 97,91.

Bij de begroting werd er nog vanuit gegaan dat meer mensen in vaste dienst zouden komen in plaats van ingehuurd.

Lonen ambtelijk

(x € 1.000)	Realisatie 2017		Begroting 2017	
Loonkosten		8.024		8.567
Sociale lasten	1.087		1.146	
Pensioenpremies	1.201		1.200	
	2.288		2.346	
Ziekengeld	45-		-	
		2.243		2.346
Totale loonkosten ambtelijk		10.267		10.913
Aantal fte's gemiddeld		147,0		146,1
Loonkosten per fte		69.844		74.695
Aantal ambtelijk-fte ultimo jaar		140,5		146,1
Ziekteverzuim		5,4%		5,0%

Op 5 oktober 2017 is de nieuwe cao Gemeenten van kracht geworden. De looptijd van de cao gemeenten is van 1 mei 2017 tot 1 januari 2019.

In de nieuwe cao is een generieke salarisverhoging overeengekomen van 1,0% per 1 augustus 2017 en 1,5% per 1 januari 2018. In de cao gemeenten zijn tevens afspraken gemaakt over een verhoging van het IKB. Het IKB stijgt per 1 december 2017 met 0,5%-punt en per 1 juli 2018 met 0,25%-punt.

Lonen WIW

(x € 1.000)	Realisatie 2017		Begroting 2017	
Loonkosten		294		276
Sociale lasten	51		47	
Pensioenpremies	15		13	
	66		60	
Ziekengeld	-		-	
		66		60
Totale loonkosten WIW		360		336
Aantal fte's gemiddeld		12,2		11,7
Loonkosten per fte		29.508		28.718
Aantal WIW-fte ultimo jaar		10,8		11,7
Ziekteverzuim		13,7%		9,0%

De WIW kent geen eigen cao, beloning wordt gedaan binnen de bestaande wettelijke kaders.

Lonen garantiebanen

(x € 1.000)	Realisatie 2017		Begroting 2017	
Loonkosten		2.832		4.278
Sociale lasten	130		347	
Pensioenpremies	-		-	
Ziekengeld	130		347	
	205-		-	
		75-		347
Totale loonkosten		2.757		4.625
Aantal fte's gemiddeld		161,5		215,9
Loonkosten per fte		17.071		21.422
Aantal fte ultimo jaar		220,6		254,8
Ziekteverzuim		6,9%		9,0%

Het betreft hier de medewerkers die een garantiebaan, als uitvloeisel van de Participatiewet, invullen. Beloning vindt plaats binnen de bestaande wettelijke kaders.

Het verschil ten opzichte van de begroting in loonkosten per fte ontstaat doordat in de begroting rekening wordt gehouden met het minimumloon van een 23-jarige, terwijl in werkelijkheid de gemiddelde leeftijd lager is, waardoor ook het minimumloon lager is. Verder wordt in de begroting geen rekening gehouden met ontvangen ziekengelden.

De sociale lasten zijn lager dan begroot omdat geen rekening werd gehouden met het voordeel als gevolg van het lage-inkomensvoordeel (LIV).

Lonen inhuur

(x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Inhuur personeel	2.880	1.375
Aantal fte's gemiddeld	35,4	18,3

Voor de uitvoering en begeleiding van uitkeringsverstrekkingen, activiteiten met betrekking tot participatie en beoordeling en toekenning van bijzondere bijstand is meer capaciteit benodigd. Hieraan wordt voldaan door inhuur van tijdelijke medewerkers. Als gevolg van beëindiging van de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Helmond, was er de intentie om meer personen in vaste dienst te nemen. Dit was echter niet mogelijk met als gevolg dat meer inhuur noodzakelijk was. In de begroting werd hiermee onvoldoende rekening gehouden.

Kosten Begeleid Werk

(x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Kosten begeleid werk	2.268	2.050
Aantal fte's gemiddeld	147,1	125,0

Bij kosten begeleid werk bestaan de kosten enerzijds uit een bijdrage in de loonkosten van werknemers die bij derden werken en anderzijds uit bemiddelingskosten gemaakt door eigen consultants.

Gebundelde uitkering (BUIG)

(x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
BUIG Uitkeringen/BBZ2004 uitkeringen	68.916	66.800
BUIG Loonkostensubsidies IBA	1.216	2.326
Totaal	70.132	69.126

De uitkeringen van uitkeringsgerechtigden die zijn aangewezen op één van de bijstandsregelingen, PW, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (voor levensonderhoud van startende ondernemers), worden betaald vanuit een gebundelde uitkering. Vanaf 2015 kan de gebundelde uitkering ook benut worden voor de inzet van het instrument loonkostensubsidie.

Kapitaallasten

Afschrijvingen (x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Afschrijvingen op materiële vaste activa met een economisch nut	1.364	1.436

De totale afschrijvingskosten zijn lager dan begroot doordat geplande investeringen werden uitgesteld of niet zijn door gegaan.

Rente (x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Rente betaald op leningen	47	44
Rente ontv. op marktgerelat. uitzettingen	6-	-
Totaal	41	44

Totaal kapitaallasten	1.405	1.480
-----------------------	-------	-------

Rentebaten- en lasten betreft het saldo van betaalde rente over leningen en ontvangen rente over banktegoeden.

Overige organisatiekosten

(x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Personele kosten WSW	1.334	1.337
Personele kosten sociaal werk	1.158	941
Personele kosten ambtelijk	342	286
Personele kosten WIW	1	0
Personele kosten garantiebanen	17	13
Personele kosten overige	6	-
Kosten derden	3.223	3.630
Huren	901	857
Onderhoudskosten	618	710
Energie	470	538
Belastingen/verzekeringen	246	236
Algemene kosten	1.780	1.730
Overige lasten	45	-
Doorbelasting Senzer Horecadiensten B.V.	338	340
Totaal bedrijfskosten	10.479	10.618

Huuropbrengsten	743	799
Afschrijving debiteuren	2	-
Overige baten	25	-
Totaal bedrijfsopbrengsten	770	799

Totaal bedrijfskosten/opbrengsten	9.709	9.819
--	--------------	--------------

Toelichting op de overige organisatiekosten

Personele kosten Wsw

Hieronder worden o.a. verantwoord transitievergoeding, vervoerskosten, studiekosten, bedrijfsgeneeskundige zorg, werkkleding, kosten voor persoonlijke beschermingsmiddelen en jubilea en pensionering.

Besparingen zijn er op het gebied van vervoerskosten in de vorm van minder woon- werkverkeer. Hogere uitgaven zijn er bij persoonlijke en algemene beschermingsmiddelen.

Personele kosten sociaal werk

De uitgaven betreffen voornamelijk vervoersvergoeding, studiekosten, BHV-cursus, bedrijfsgeneeskundige zorg, aanstellingskosten, opbouw loopbaanbudget en uitgaven in het kader van de werkkostenregeling. De transitievergoeding is lager dan begroot, overschrijdingen zijn er echter bij de uitgaven voor reiskosten, studiekosten, bedrijfsgeneeskundige zorg, aanstellingskosten en bij de kilometervergoeding via de werkkostenregeling.

Personele kosten ambtelijk

Hieronder worden o.a. verantwoord de vervoersvergoeding, studiekosten en uitgaven in het kader van de werkkostenregeling. Met de toenemende vervoersvergoeding werd onvoldoende rekening gehouden, de studiekosten zijn lager dan begroot.

Personele kosten WIW

De uitgaven voor betreffende doelgroep zijn minimaal en betreffen uitgaven in het kader van de werkkostenregeling.

Personele kosten garantiebanen:

De begrote posten hebben betrekking op tegemoetkomingen voor woon-werkverkeer en overige personele aangelegenheden. Uitgaven worden gedaan voor woon-werkverkeer, studie, beschermingsmiddelen en werkplekaanpassingen.

Personele kosten overige

De uitgaven betreffen studiekosten en vergoedingen voor sportabonnementen.

Kosten derden

Kosten derden hebben betrekking op de uitgaven voor uitzendkrachten, interne werkzaamheden, accountantskosten, extern advies en softwarekosten. Aanzienlijke besparingen worden gerealiseerd op extern advies en softwarekosten. Verder worden hier de kosten verantwoord welke ontstaan als gevolg van begeleiding en gedeeltelijke financiering van garantiebanen alsmede additionele kosten in het kader van de uitvoering van re-integratie trajecten. Deze laatste uitgaven blijven eveneens ruimschoots binnen het geraamde budget.

Huren

Het betreft hier met name de huur van twee panden aan de Heibloemweg te Helmond, alsmede panden te Asten, Someren, Mierlo, Helmond, Gemert en Eindhoven. Om energiestromen beter in beeld te krijgen wordt meetapparatuur gehuurd, de overige huurkosten worden gemaakt voor kopieerapparatuur. De uitgaven blijven in 2017 binnen de begroting.

Onderhoudskosten

De onderhoudskosten voor gebouwen en vervoermiddelen zijn hoger dan geraamd. Deze hogere uitgaven worden ruimschoots gecompenseerd door besparingen op onderhoudskosten terreinen, gebouwen, installaties en inventaris.

Energie

Onder invloed van de toename van het aantal vervoermiddelen is het brandstofverbruik hoger dan begroot. Elektriciteits- en gasverbruik zijn aanzienlijk lager geweest dan geraamd. Dit is enerzijds dankzij een gunstig inkoopcontract, anderzijds is er in 2017 niet echt een vorstperiode geweest.

Belastingen en verzekeringen

De uitgaven voor waterschapslasten, brandverzekering en motorrijtuigenbelasting zijn in het verslagjaar hoger dan geraamd en worden maar ten dele gecompenseerd door lagere bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering en onroerendzaakbelasting.

Algemene kosten

De overige kosten zijn een fractie hoger dan geraamd. De overschrijdingen op hulpstoffen, kantoor- en computerbenodigdheden, communicatie, vergader- en representatiekosten, juridische- en bewakingskosten worden grotendeels gecompenseerd door de lagere uitgaven voor kleine inventarissen, gereedschappen, vuilafvoer, telecommunicatie, portokosten, drukwerk, contributies en abonnementen, reis- en verblijfkosten en schoonmaakkosten.

Overige lasten

De post bestaat uit eigen risico op schades, een naheffing loonbelasting over de periode 2010-2012, de afwikkeling van mutaties op het debiteurensaldo Werk & inkomen alsmede de correctie op omzetbelasting i.v.m. privégebruik van de auto van de zaak.

Doorbelasting Senzer Horecadiensten B.V.

Eenzijds wordt Senzer Horecadiensten B.V. voor facilitering aan Senzer gecompenseerd, anderzijds krijgt Senzer Horecadiensten B.V. overheadkosten doorbelast vanuit Senzer. Het saldo wordt hier verantwoord.

Toelichting bij overige bedrijfsopbrengsten

Huuropbrengsten

De huuropbrengst heeft betrekking op de verhuur van bedrijfsruimten aan de gemeente Helmond en het UWV, verhuur van bedrijfsrestaurant aan het Montgomeryplein aan Senzer Horecadiensten B.V., verhuur van bedrijfsruimten aan de Zandstraat aan Matkan B.V., Van Berlo, Bakx & Wagenaar B.V., APAC, Philips/Stiels schuldbemiddeling. Verder is er nog de verhuur van woonhuizen aan het Montgomeryplein en de Churchillaan te Helmond, alsmede doorverhuur van woonruimten op diverse locaties in Helmond en Eindhoven.

Overige baten

De post bestaat uit ontvangen schadepenningen, afstemmingen pensioenpremies en loonheffing en

een positief resultaat uit de afwikkeling over 2016 met betrekking tot de activiteiten bij Wonen, Welzijn & Werk.

Dekkingsmiddelen

Wsw subsidies

(x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Omvang rijksvergoeding Wsw	37.085	36.639
Totaal	37.085	36.639

De subsidieverstrekking is gebaseerd op 1.334,0 fte.

Buig middelen

(x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Subsidie t.b.v. uitkeringen	68.512	67.515
Asielinstroom	1.409	1.176
Vangnetuitkeringen	1.281	-
Bijstandsbesluit zelfstandigen	243	81
Totaal	71.445	68.772

Overige subsidies

(x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Subsidies t.b.v. participatie activiteiten volgens Participatiewet	3.841	3.701
Loonkostensubsidie garantiebannen	1.188	2.469
Vergoeding begeleiding garantiebannen	575	931
Bonus/compensatie beschut werk	-	17
Praktijkleren RVO	20	-
Subsidies i.v.m. aanpak jeugdwerkloosheid	61	-
Taalcoaching WEB 2016	80	-
Projecten statushouders 2017-2018	123	-
Inzet personeelslid t.b.v. gemeenten Asten en Someren	72	-
Deurne iedereen aan het werk	4	-
Ministerie OCW Tel mee met Taal	10	-
Gemeente Helmond project impuls klantprofielen	88	-
Totaal	6.062	7.118

Bijdragen

(x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Bijdrage algemene middelen gemeenten	16.790	16.054
Bijdrage ID-banen uitvoering W+I	226	130
Totaal	17.016	16.184

Incidentele baten en lasten

Baten (x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Verkoop kwekerij Gemert	1.525	-
Vrijval voorziening reorganisatie	497	-
Vrijval voorziening arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	70	-
Vrijval voorziening bodemsanering	173	-
Boekwinst vaste activa	37	-
Correctie kosten en subsidies 2016	12	-
Totaal	2.314	-

- Verkoop van de kwekerij aan de Boekelseweg te Gemert kwam in 2017 tot afronding;
- Er is een analyse gemaakt waaruit blijkt dat een gedeelte van de voorziening reorganisatie kan vrijvallen;
- In verband met verhuizing naar het buitenland komt de laatste arbeidskosten gerelateerde verplichting aan een personeelslid te vervallen;
- Uit het door Sweco opgestelde rapport met betrekking tot de bodemsanering aan het Montgomeryplein blijkt dat een voorziening van € 60.000 voldoende is om toekomstige kosten te dekken, waardoor het surplus van de voorziening kan vrijvallen;
- De boekwinst vaste activa betreft opbrengsten uit de verkoop van vervoermiddelen;
- De correctie betreft een voordeel op de afrekening over 2016 met de gemeenten m.b.t. bijzondere bijstand en afstemming van doorbetaalde subsidies met andere sw-bedrijven.

Lasten (x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Afrekening Wsw-subsidie 2014 met gemeente Someren	10	-
Aflossing geldlening	4	-
Project arbeidsmarkt motie Kersten	588	587
Dotatie voorziening reorganisatie	1.514	-
Innovatiekosten	36	-
Compensatie beschut werken	-	11
VSO/PRO plaatsing/begeleiding	300	418
Nuggers	90	678
Verschuiven betaaldatum	20	-
Totaal	2.562	1.694

- Aan de gemeente Someren werd verschuldigde Wsw-subsidie over 2014 terugbetaald;
- Aflossing geldlening is in samenhang met de verplichting aan een uitkeringsgerechtigde;

- In het kader van de motie Kersten stelt het kabinet een bedrag beschikbaar ter ondersteuning van de herstructurering van de SW sector. Het betreft een sectorplan waarbij cofinanciering van toepassing is;
- Dotatie voorziening reorganisatie betreft de plaatsingsmogelijkheden van een aantal medewerkers;
- De innovatiekosten betreffen een projectontwikkeling dat gezamenlijk met de gemeente Deurne wordt uitgevoerd;
- VSO/PRO betreft de plaatsing- en begeleidingskosten van schoolverlaters ter bepaling van het arbeidsvermogen en eventuele opname in het doelgroepenregister;
- Er worden loonkostensubsidies en additionele kosten betaald ter ondersteuning van personen die niet uitkeringsgerechtigd (nuggers) zijn, naar regulier werk;
- Verschuiving van de betaaldatum is een maatregel die genomen is om de dienstverlening aan de werkzoekenden en uitkeringsgerechtigden in de regio te verbeteren.

Dotaties aan reserves (incl. resultaat vorig boekjaar)

(x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Algemene reserve	125	-
Verschuiven betaaldatum	175	-
Intertemporele middelen	2.541	
Totale dotaties	2.841	-
Resultaat vorig boekjaar	300	-
Totaal	2.541	-

Dotaties zijn opgenomen conform het besluit van het Algemeen bestuur d.d. 19 april 2017. Het werkbedrijf ontvangt via de gemeenten de middelen welke benodigd zijn voor de verstrekking en betaling van de uitkeringen, de zogenaamde BUIG-middelen. In aanvulling daarop heeft het Rijk voor 2016 en 2017 additionele middelen beschikbaar gesteld om additionele kosten vanwege de hoge instroom asielzoekers af te dekken. Deze intertemporele middelen zijn conform het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom van 28 april 2016.

Onttrekking uit reserves

(x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017
Bedrijfsrestaurant	22	22
Nuggers	-	815
Beschut werken	-	11
Participatiewet	588	2.042
Verschuiven betaaldatum	20	-
Innovatie	36	-
Totaal	666	2.890

Onttrekkingen vinden plaats op grond van de begroting 2017.

- Onttrekking bedrijfsrestaurant is ter compensatie van de afschrijving op de verbouwkosten;
- Bij Participatiewet is de onttrekking in het kader van de cofinanciering inzake motie Kersten;

- Ter dekking van ontstane kosten is een bedrag ten laste van de reserve verschuiven betaaldatum vrij gevallen;
- Innovatie betreft vrijval in verband met onderzoek naar projectontwikkeling en toekomstig ondernemerschap.

2.7 Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Per januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De wet is van toepassing op gemeenschappelijke regelingen en dus ook op Senzer. Als topfunctionarissen worden aangemerkt diegenen die leiding geven aan de algehele organisatie cq besluiten kunnen nemen die de gehele organisatie betreffen. Bij Senzer zijn dat:

Naam	Functie	Periode
J.C.J. van Bree	Voorzitter bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
J.C.M. Huijsmans	Secretaris bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
J.M.A. Bevers	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
M.M. Schlösser	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
G.T. Buter	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
G.M.J. Jeucken	Lid bestuur/vice-voorzitter	1 januari 2017 - 31 december 2017
A.H.M. van Bussel	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
M. Biemans	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
M. de Ruiters – van Hoof	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
R.G.B. Hoekman	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
J.H.C.M. Briels	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
T.C.W. Maas	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
J.H.J. van Bussel	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
P.H.M. Smeulders	Lid bestuur	1 januari 2017 - 31 december 2017
L.G.M. Walenberg	Algemeen directeur	1 januari 2017 - 31 december 2017

De leden van zowel het dagelijks bestuur als het algemeen bestuur ontvangen voor hun werkzaamheden geen bezoldiging.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Senzer is € 181.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. De bezoldiging van de Algemeen directeur is als volgt:

bedragen x € 1

L.G.M. Walenberg

Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1 januari 2017 - 31 december 2017
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja

Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 162.675,51
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.921,64
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 180.597,15</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 181.000,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 180.597,15
Reden waarom de overschrijding al dan niet is	N.v.t.

bedragen x € 1

L.G.M. Walenberg

Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1 januari 2016 - 31 december 2016
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 156.954,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.399,00
Totale bezoldiging 2016	€ 172.353,00

3. Overige gegevens

3.1 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Senzer

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Gemeenschappelijke Regeling Senzer te Helmond gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van Gemeenschappelijke Regeling Senzer op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2017.
- Het overzicht van baten en lasten over 2017.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 09 oktober 2017 en het Controleprotocol WNT 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Gemeenschappelijke Regeling Senzer zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 152.250.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 1.522.500 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 oktober 2017 en het Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht-Airport, 17 mei 2018

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. P.G.J.M. Jussen RA

Bezoekadres
Montgomeryplein 6
5705 AX Helmond

Postadres
Postbus 272
5700 AG Helmond

t. 0492 58 24 44
e. info@senzer.nl
www.senzer.nl

